

Vidzemes Augstskola
UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

SILVIJA
Tūrisma pasākumu aģentūras
„Globe Events” direktore
#VIAiedvesmo

JĀNIS
SIA „Latvia Tours” ierakšotā
tūrisma direktors
#VIAiedvesmo

VIKTORIJA
Studiju programmas “Starptautiskā tūrisma
pasākumu vadība” (ITEM) absolvente
#VIAiedvesmo

VALDIS
Tūrisma operatora “Balticvision”
tūrisma gids
#VIAiedvesmo

Viesnīcu un restorānu serviss, tūrisma un atpūtas organizācija

STUDIJU VIRZIENA PAŠNOVĒRTĒJUMA ZIŅOJUMS

2016.gada septembris, VALMIERA

SATURS

SATURS.....	1
Attēlu un tabulu saraksts.....	4
1. Studiju virziena attīstības stratēģija un iekļaušanās augstskolas kopējā stratēģijā.....	6
Studijās.....	6
Pētniecībā.....	6
Zināšanu pārnēsē.....	6
2. Studiju programmu kopa un atbilstība valsts attīstības prioritātēm.....	7
3. Studiju virziena un studiju programmu atbilstība darba tirgus pieprasījumam.....	8
4. Studiju virziena SVID analīze.....	11
5. Studiju virziena pārvaldības struktūra.....	13
6. Studiju virziena īstenošanā iesaistītie resursi.....	14
6.1. Finanšu resursu nodrošinājums.....	14
6.2. Akadēmiskā personāla kvalifikācija.....	16
6.3. Metodiskais un materiāltehniskais nodrošinājums.....	16
7. Zinātniskās pētniecības īstenošana studiju virziena ietvaros.....	18
8. Sadarbības tīkli.....	19
8.1. Sadarbība ar darba devējiem un profesionālajām organizācijām.....	19
8.2. Internacionalizācijas stratēģijas.....	20
8.3. Starptautiskā apmaiņa.....	21
8.4. Sadarbība konkurences apstākļos.....	23
8.5. Starptautiskās atzinības.....	23
9. Kvalitātes pārvaldība.....	24
9.1. Kvalitātes pilnveides sistēmas darbība.....	24
9.2. Iekšējās kvalitātes sistēmas atbilstība prasībām.....	27
9.3. Studiju turpināšanas garantijas.....	29
STUDIJU PROGRAMMU RAKSTUROJUMI.....	30
„TŪRISTU GIDS – CEĻOJUMU UN PASĀKUMU ORGANIZATORS” profesionālās bakalaura studiju programmas raksturojums.....	30
10.A. Studiju programmas mērķi un kvalifikācija.....	30
11.A. Paredzētie studiju rezultāti.....	30
12.A. Uzņemšanas noteikumi.....	31
13.A. Studiju programmas plāns.....	32
14.A. Studiju programmas praktiskā īstenošana.....	34
15.A. Absolventu nodarbinātības perspektīvas.....	35
16.A. Iepriekšējā studiju virziena akreditācijā saņemto ieteikumu ieviešana.....	36
„TŪRISMA ORGANIZĀCIJA UN VADĪBA” profesionālās bakalaura studiju programmas raksturojums.....	36
10.B. Studiju programmas mērķi un kvalifikācija.....	36

11.B. Paredzētie studiju rezultāti	37
12.B. Uzņemšanas noteikumi	37
13.B. Studiju programmas plāns.....	38
14.B. Studiju programmas praktiskā īstenošana	39
15.B. Absolventu nodarbinātības perspektīvas.....	41
16.B. Iepriekšējā studiju virziena akreditācijā saņemto ieteikumu ieviešana.....	41
„TŪRISMA STRATĒGISKĀ VADĪBA” profesionālās maģistra studiju programmas raksturojums .	42
10.C. Studiju programmas mērķi un kvalifikācija.....	42
11.C. Paredzētie studiju rezultāti	42
12.C. Uzņemšanas noteikumi	43
13.C. Studiju programmas plāns	44
14.C. Studiju programmas praktiskā īstenošana	45
15.C. Absolventu nodarbinātības perspektīvas.....	46
16.C. Iepriekšējā studiju virziena akreditācijā saņemto ieteikumu ieviešana.....	46
„STARPTAUTISKĀ TŪRISMA PASĀKUMU VADĪBA” akadēmiskās maģistra studiju programmas raksturojums	47
10.D. Studiju programmas mērķi un kvalifikācija	47
11.D. Paredzētie studiju rezultāti.....	49
12.D. Uzņemšanas noteikumi.....	53
13.D. Studiju programmas plāns.....	53
14.D. Studiju programmas praktiskā īstenošana	55
15.D. Absolventu nodarbinātības perspektīvas.....	59
16.D. Iepriekšējā studiju virziena akreditācijā saņemto ieteikumu ieviešana	63
17. Kopsavilkums par studijuvirzienaattīstībasplāniem.....	63
STUDIJU VIRZIENA PAŠNOVĒRTĒJUMA ZIŅOJUMA PIELIKUMI	65
P.1. Studiju programmu uzskaitījums	65
P.2. Akadēmiskā personāla uzskaitījums	66
P.3. Akadēmiskā personāla galveno zinātnisko publikāciju saraksts.....	73
P.4. Studiju virziena īstenošanā iesaistīto struktūrvienību uzskaitījums.....	81
P.5. Studiju nodrošinājuma palīgpersonāla raksturojums.....	81
P.6. Akadēmiskā personāla biogrāfijas	82
P.7. Prakses nolikumi un līgumi.....	179
P.8. Rakstiskas vienošanās par kopīgo studiju programmu īstenošanu	242
P.9. Kopīgās studiju programmas īstenošanas dokumentācija.....	293
P.10. Iepriekšējā studiju virziena akreditācijā izteikto ieteikumu ieviešana.....	296
P.11. VRSTAO padomes nolikums	296
P.12. Nozares atbalsta vēstules par papildu budžeta vietu piešķiršanu	299
STUDIJU PROGRAMMU PAŠNOVĒRTĒJUMA ZIŅOJUMA PIELIKUMI	309
P.A. Pielikumi studiju programmas „Tūristu gids – ceļojumu un pasākumu organizators” raksturojumam	309
P.A.1. Studiju kursu apraksti.....	309

P.A.2. Studiju programmas satura atbilstība normatīvajiem aktiem augstākajā izglītībā	489
P.A.3. Studiju programmas izmaksas	490
P.A.4. Salīdzinājums ar līdzīgām studiju programmām.....	492
P.A.5. Informācija par studējošajiem.....	492
P.A.6. Studējošo apmierinātība ar studiju kvalitāti	493
P.A.7. Absolventu apmierinātība ar studiju kvalitāti.....	494
P.A.8. Studējošo pašpārvalde un līdzdalība studiju procesa pilnveidošanā	494
P.A.9. Diploms un tā pielikuma paraugs	496
P.A.10. Studiju turpināšanas garantiju dokumentācija.....	507
P.A.11. Studiju līguma paraugs	512
P.B. Pielikumi studiju programmas “Tūrisma organizācija un vadība” raksturojumam.....	517
P.B.1. Studiju kursu apraksti	517
P.B.2. Studiju programmas satura atbilstība normatīvajiem aktiem augstākajā izglītībā	682
P.B.3. Studiju programmas izmaksas	683
P.B.4. Salīdzinājums ar līdzīgām studiju programmām.....	684
P.B.5. Informācija par studējošajiem	685
P.B.6. Studējošo apmierinātība ar studiju kvalitāti.....	686
P.B.7. Absolventu apmierinātība ar studiju kvalitāti.....	687
P.B.8. Studējošo pašpārvalde un līdzdalība studiju procesa pilnveidošanā	688
P.B.9. Diploms un tā pielikuma paraugs	689
P.B.10. Studiju turpināšanas garantiju dokumentācija	700
P.C. Pielikumi studiju programmas “Tūrisma stratēģiskā vadība” raksturojumam.....	705
P.C.1. Studiju kursu apraksti.....	705
P.C.2. Studiju programmas satura atbilstība normatīvajiem aktiem augstākajā izglītībā.....	764
P.C.3. Studiju programmas izmaksas	764
P.C.4. Salīdzinājums ar līdzīgām studiju programmām.....	766
P.C.5. Informācija par studējošajiem.....	766
P.C.6. Studējošo apmierinātība ar studiju kvalitāti	767
P.C.7. Absolventu apmierinātība ar studiju kvalitāti	768
P.C.8. Studējošo pašpārvalde un līdzdalība studiju procesa pilnveidošanā.....	768
P.C.9. Diploms un tā pielikuma paraugs.....	769
P.C.10. Studiju turpināšanas garantiju dokumentācija.....	788
P.C.11. Studiju līguma paraugs	791
P.D. Pielikumi studiju programmas “Starptautiskā tūrisma pasākumu vadība” raksturojumam	798
P.D.1. Studiju kursu apraksti	798
P.D.2. Studiju programmas satura atbilstība normatīvajiem aktiem augstākajā izglītībā.....	840
P.D.3. Studiju programmas izmaksas.....	840
P.D.4. Salīdzinājums ar līdzīgām studiju programmām	842
P.D.5. Informācija par studējošajiem	843
P.D.6. Studējošo apmierinātība ar studiju kvalitāti.....	844

P.D.7. Absolventu apmierinātība ar studiju kvalitāti.....	844
P.D.8. Studējošo pašpārvalde un līdzdalība studiju procesa pilnveidošanā.....	845
P.D.9. Diploms un tā pielikuma paraugs.....	846
P.D.10. Studiju turpināšanas garantiju dokumentācija.....	855
P.D.11. Studiju līguma paraugs.....	886

Attēlu un tabulu saraksts

1.attēls. Tūrisma augstākās profesionālās izglītības loma Tūrisma un viesmīlības nozares uzņēmuma atrašanās vietas izvēlē ietekmējošo faktoru (tirgu noteicošo – ar zilu un personisko – ar dzeltenu) vidū (n=217). Avots: Klepers 2012.....	9
2.attēls. Darba devēju vērtējums par tūrisma virzienu studējošajiem kā praktikantiem viņu uzņēmumos, organizācijās. Avots Inguna Kucina.....	10
3.attēls. Studentu prakses kopējā vērtējuma procentuālais sadalījums pa programmām. Avots: Inguna Kucina 2014.....	10
4.attēls. Darba devēju prakses atsauksmēs norādītās Vidzemes Augstskolas studentu kompetences un prasmes, atbilstoši minēšanas biežumam. Avots: Inguna Kucina 2014.....	11
5.attēls. VIA VRSTAO pārvaldības struktūra.....	14
6.attēls. Iekšējās kvalitātes nodrošināšana studiju procesā.....	27
7.attēls. ITEM īstenošanā iesaistīto docētāju zināšanu jomas.....	57
8.attēls. Studiju programmas „Tūristu gids - ceļojumu un pasākumu organizators” studējošo un absolventu skaits 2013.-2016.gadā.....	493
9.attēls. Studiju programmas “Tūrisma organizācija un vadība” studējošo un absolventu skaits 2013.-2016.gadā.....	686
10.attēls. Studiju programmas “Tūrisma stratēģiskā vadība” studējošo un absolventu skaits 2013.-2016.gadā.....	767
11.attēls. Studiju programmas “Starptautiskā tūrisma pasākumu vadība” studējošo un absolventu skaits 2013.-2016.gadā.....	844
1.tabula. ViA VRSTAO stipro un vājo pušu, iespēju un draudu analīze.....	11
2.tabula. Finanšu resursi studiju virzienam atbilstošu studiju programmu īstenošanai (EUR) ...	14
3.tabula. Finansējums akadēmiskā personāla pētniecības (radošās) darbības nodrošināšanai (EUR).....	14
4.tabula. Finansējums studiju literatūras iegādei un elektronisko datubāzu abonēšanai (EUR). ...	14
5.tabula. Finansējums studējošo pašpārvaldei (EUR).....	15
6.tabula. Akadēmiskā personāla atalgojuma atbilstība pedagogu darba samaksas noteikumiem 2013.g. (LVL).....	15
7.tabula. Akadēmiskā personāla atalgojuma atbilstība pedagogu darba samaksas noteikumiem (EUR).....	15
8.tabula. Erasmus+ un Erasmus līgumu skaits VRSTAO programmās.....	21
9.tabula. Studiju programmu un piešķiramo grādu apstiprināšana un kontrole.....	27
10.tabula. Studiju programmas „Tūristu gids –ceļojumu un pasākumu organizators” uzņemšanas prasības.....	31
11.tabula. Studiju programmas „Tūristu gids –ceļojumu un pasākumu organizators” studiju plāns.....	32
12.tabula. Studiju programmas “Tūrisma organizācija un vadība” uzņemšanas prasības.....	37
13.tabula. Studiju programmas “Tūrisma organizācija un vadība” plāns.....	38
14.tabula. VRSTAO uzņemšanas prasības augstākā līmeņa studiju programmās.....	43
15.tabula. Studiju programmas“Tūrisma stratēģiskā vadība” studiju saturs un plāns.....	44

16.tabula. Noteiktu maģistra cikla studiju rezultātu atbilstība ITEM studiju moduļiem un sagaidāmajiem studiju rezultātiem	50
17.tabula. Uzņemšanas prasības maģistra studiju programmā "Starptautiskā pasākumu vadība"	53
18.tabula. Starptautiskās kopīgās maģistru studiju programmas "ITEM" studiju plāns.....	54
19.tabula. Starptautiskā tūrisma pasākumu vadības maģistra līmeņa studiju programmā izmantoto studiju metožu sadalījums stundās	55
20.tabula. ITEM programmā pielietotās 10 ballu vērtēšanas skalas un starptautiskā konteksta skaidrojums.....	58
21.tabula. Studiju programmas "Tūristu gids - ceļojumu un pasākumu organizators" atbilstība MK noteikumiem Nr.512.....	489
22.tabula. Studiju programmas "Tūristu gids - ceļojumu un pasākumu organizators" programmas studiju izmaksas un kalkulācija	491
23.tabula. Programmas "Tūrisma organizācija un vadība" atbilstība MK noteikumiem Nr.512	682
24.tabula. Studiju programmas "Tūrisma organizācija un vadība" izmaksas 2013.-2015.gadā	683
25.tabula. Studiju programmas "Tūrisma stratēģiskā vadība" atbilstība MK noteikumiem Nr.512	764
26.tabula. Studiju programmas "Tūrisma stratēģiskā vadība" studiju programmas izmaksas..	765
27.tabula. Studiju programmas atbilstība likumdošanai Latvijā un Lietuvā.....	840
28.tabula. ITEM izmaksu kalkulācija (EUR).....	841

1. Studiju virziena attīstības stratēģija un iekļaušanās augstskolas kopējā stratēģijā

Studiju virziens „Viesnīcu un restorānu serviss, tūrisma un atpūtas organizācija” (turpmāk – VRSTAO) ir viens no Vidzemes Augstskolas (turpmāk – ViA) stūrakmeņiem, uz kuru balstījās ViA izveide 1996.gadā. Tas ir mainījies laikam līdzīgi un darbojies ciešā sasaistē ar tūrisma nozari un Vidzemes reģiona pašvaldībām, ir izveidota sadarbība ar profesionālās izglītības iestādēm, vidējās izglītības iestādēm un citām augstskolām Latvijā un ārvalstīs. Patlaban VRSTAO ir viens no stratēģiskās identitātes balstiem augstskolā, kas nodrošina plašāku augstskolas atpazīstamību Latvijas mērogā potenciālajiem studentiem un ciešu integrāciju ar nozares uzņēmumiem un institūcijām reģiona ilgtspējīgā attīstībā. VRSTAO ir viens no augstākās izglītības un nozares pētniecības līderiem valstī, kā arī ir pamanāms starptautiskajā akadēmiskajā un pētnieciskajā vidē ar publikācijām, ziņojumiem konferencēm, dalību mobilitātes un attīstības projektos ārvalstīs. Studiju virziena attīstība cieši sakrīt ar ViA nākotnes redzējumu (ViA stratēģija 2016.-2020.gadam¹) par studiju procesa, zinātnes un pētniecības attīstību, kā arī reģiona (Vidzemes plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2030) un visas Latvijas tūrisma nozares (Latvijas tūrisma attīstības pamatnostādnes 2014.-2020.gadam) attīstību kopumā.

VRSTAO attīstība ViA ilgtermiņa redzējumā:

Studijās

- studiju virziens ar augstiem kvalitātes standartiem;
- studiju virziens ar augstu starptautisko mobilitāti studentu un mācībspēku vidū;
- partneris studenta personības attīstīšanā;
- virziens starp-disciplināritātes pieeju, sadarbība ar citiem ViA studiju virzieniem;
- virziens, kas sasaistateoriju ar praksi un kura studiju procesā tiek izmantota uz problēmu balstīta apmācība un pieredzes mācīšanās pieeja (*problem-based learning, experiential learning*), kā arī āra dzīves apmācība, stiprinot studentu praktiskās prasmes;
- nākotnē nodrošinot pilna cikla virziena izglītību: koledžas programma, bakalaura, maģistra studiju līmenis, sadarbībā ar citiem partneriem – doktorantūra, integrēti kursi atvērtajā universitātē.

Pētniecībā

- stratēģisks valsts tūrisma kompetenču un ekspertīzes centrs un nozares studiju un pētniecības atbalsta punkts Baltijas jūras reģionā ar iespējamo zināšanu pārnesi Austrumeiropā;
- maģistrantūras studenti līdzdarbojas pētījumu veikšanā kā pētnieku asistenti, piedalās kā līdzautori ziņojumu sagatavošanā.

Zināšanu pārnesē

- tūrisma nozares pionieris jaunumu aprobācijā, reģiona attīstības transformāciju veidotājs un ietekmētājs, ilgtspējas plašākas izpratnes veicinātājs;
- līderis sadarbībā ar tūrisma un atpūtas nozares organizācijām, uzņēmumiem, padomdevējs tūrisma nozares organizācijās, kā arī noteiktu iniciatīvu līdzīstenotājs;
- paplašināts virziena saturiskais uzstādījums: bez tradicionālā tūrisma un viesmīlības sektora. Liela nozīme ir atpūtai – brīvā laika pavadīšanai (*leisure*), kā arī darījumu sektora lomas izcelšana tūrismā, it īpaši pasākumu tūrismā.

¹Vidzemes Augstskolas stratēģija 2016.-2020.gadam. Resurss pieejams:
http://www.va.lv/sites/default/files/via_strategija_2016_2020.pdf#overlay-context=lv/lapa/strategija-2016-2020

2. Studiju programmu kopa un atbilstība valsts attīstības prioritātēm

Tūrisms ir viena no vadošajām eksporta pakalpojumu nozarēm pasaulē, kas, neskatoties uzneskaitāmiem izaicinājumiem un satricinājumiem, stabili attīstās. Šādas pašas tendences novērojamas Latvijā. 2015.gadā 6,8 milj. ārvalstu ceļotāju apmeklēja Latviju, un to skaits salīdzinājumā ar 2000.gadu ir audzis par 257,5%, bet salīdzinājumā ar 2014.gadu par 9,5 %, liecina Centrālās statistikas pārvaldes (turpmāk – CSP) dati. 2015.gadā ārvalstu ceļotāju izdevumi Latvijā, neieskaitot transporta izdevumus, bija 742,2 milj. eiro – par 73,7 milj. eiro jeb 11% vairāk nekā 2014. gadā.²

Positīvas pārmaiņas notiek Latvijas iedzīvotāju ceļojumos: 2014. gadā 75,6% jeb 1,3 miljoni Latvijas iedzīvotāju, kas devās vienas vai vairāku dienu ceļojumos, ir par 1% vairāk nekā 2013. gadā, liecina CSP dati. 19,9% Latvijas iedzīvotāju bija vairākdienu atpūtas braucienos Latvijā un ārvalstīs, vismaz vienu nakti pavadot ārpus dzīvesvietas. Salīdzinājumā ar 2013.gadu šo ceļojošo iedzīvotāju īpatsvars pieauga par 16,1%. 2014.gadā par 5,2% pieauga Latvijas iedzīvotāju skaits, kas devās vairākdienu atpūtas braucienos pa Latviju.³

Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijā līdz 2030.gadam (LV2030) ir noteiktas septiņas prioritātes, no kurām ar VRSTAO ir saistītas vairākas, jo tas ir skaidrojams ar tūrisma un atpūtas nozares izteikto starpdisciplināritāti. Piemēram, kultūras telpas saglabāšanas prioritāte radošas sabiedrības attīstības kontekstā, kvalitatīva un pieejama izglītība mūža garumā, inovatīva un ekoeftīva ekonomika, t.sk. klasteru programma, dabas vērtību un pakalpojumu ilgtspējīga apsaimniekošana, telpiskās attīstības perspektīva (tieši nacionālo interešu telpas). LV2030 indikatori, kas saistīti ar VRSTAO: kultūras pasākumu apmeklētāju skaits gadā, radošo industriju eksporta īpatsvars, ārvalstu studentu īpatsvars augstskolās, inovatīvo uzņēmumu īpatsvars, īpaši aizsargājamo dabas teritoriju platības īpatsvars, ārvalstu tūristu, kas uzturas 4 un vairāk dienas, apkalpoto gaisa satiksmes pasažieru skaits, apkalpoto pasažieru skaits Rīgas ostā.

Vidzemes plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģijā 2030 ir noteiktas deviņas viedās specializācijas, starp kurām divas ir tieši saistītas ar VRSTAO darbību:

- Rekreācija un ilgtspējīgs tūrisms;
- Kultūras un radošās industrijas.
Papildinoši ar VRSTAO virzienu ir arī saistītas šādas viedās specializācijas:
- Veselīgas pārtikas un dzērienu ražošana;
- Rehabilitācijas un veselības aprūpes pakalpojumi.

Latvijas tūrisma attīstības pamatnostādņēs 2014.–2020.gadam definēti stratēģiskie tūrisma veidi un atbalstāmās tūrisma teritorijas. ViA bakalaura studiju programmu „Tūrisma organizācija un vadība” 42812 un „Tūristu gids – ceļojumu un pasākumu organizators” 42812, maģistra studiju programmu „Tūrisma stratēģiskā vadība” 47812 un „Starptautiskā tūrisma pasākumu vadība” (*International Tourism Events Management*) 45812 saturs atbilst Latvijas tūrisma stratēģiskiem mērķiem. ViA arī atrodas Latvijas tūrisma eksporta konkurētspējīgā teritorijā – Gaujas nacionālā parka tūrisma klasterī⁴. No 2010.līdz 2015.g. viesnīcās un citās tūristu mītnēs pavadīto nakšu skaits Vidzemes plānošanas reģionā ir pieaudzis par 92,6%, sasniedzot 207642 pavadītās naktis 2015.g., bet Valmieras pilsētā par 88%, sasniedzot 36454 pavadītās naktis 2015.g. Proporcioniāli pieaug arī ārvalstu nakšņotāju skaits reģionā. Gaujas nacionālā parka tūrisma klasteris veicina sadarbību starp uzņēmumiem, vietējām pašvaldībām un studiju virzienu, attīstot konkurētspējīgu piedāvājumu, tai pašā laikā Tūrisma un atpūtas virziens ir labi atpazīstams zīmols nozarē visas Latvijas un Baltijas mērogā. ViA VRSTAO pārskata periodā bija pārstāvēts divos (Gaujas NP tūrisma klasteris un Latvijas ilgtspējīga tūrisma klasteris) ar

²<http://www.csb.gov.lv/notikumi/latviju-vern-apekleja-par-95-vairak-arvalstu-celotaju-43955.htm>

³<http://www.csb.gov.lv/notikumi/2014-gada-butiski-pieaug-celojumi-ar-naksnosanu-latvija-41854.html>

⁴https://www.em.gov.lv/files/turisms/PPD_1.doc

tūrisma saistītos klasteros ar nozīmīgu stratēģisko lomu to attīstībā, kā arī iesaistīts kā dalībnieks Rīgas Gaujas Eiropas gastronomiskā reģiona darbībā 2017.gadam.

3. Studiju virziena un studiju programmu atbilstība darba tirgus pieprasījumam

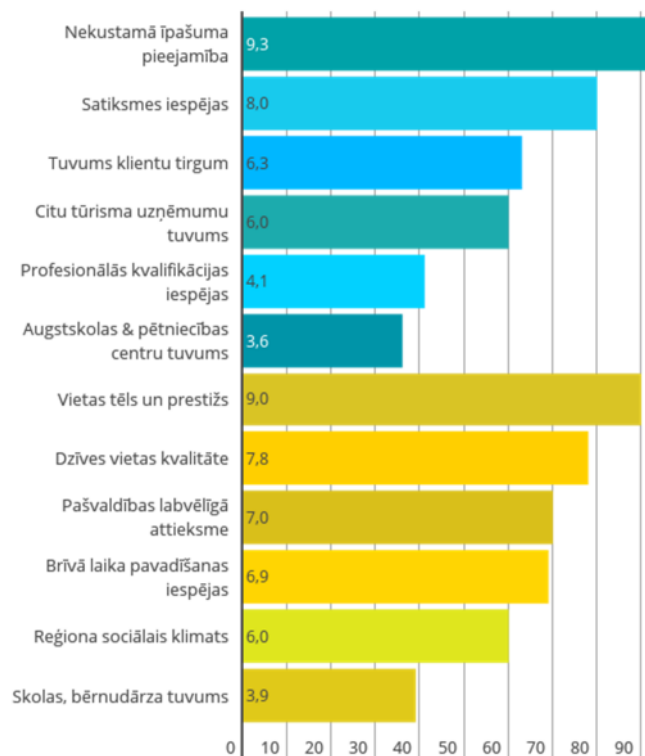
Ekonomikas ministrijas 2015.gada Informatīvajā ziņojumā par darba tirgus vidēja un ilgtermiņa prognozēm tiek apgalvots, ka, saglabājoties pašreizējai darba spēka sagatavošanas struktūrai, viesmīlības, ēdināšanas, tirdzniecības un citu pakalpojumu jomas vadītāji ar augstāko izglītību 2014. gadā bija 9,6 tūkst., izteiktā prognoze 2015.gadā – 9,6 tūkst., 2020.gadā – 11,2 tūkst., 2025.gadā – 12,9 tūkst. un 2030.gadā – 14,3 tūkst. Savukārt sagatavojamo jauno speciālistu attiecība piedāvājumā 2020.gadā būs 90% , bet 2030.gadā – 86%.⁵

Analizējot šo prognozi, jāņem vērā, ka tūrisma, viesmīlības un atpūtas nozare ir plašāka par šo profesiju iedalījumu, un profesiju spektrs ir daudzveidīgāks, kā arī visās studiju programmās Latvijā studējošo skaits krītas demogrāfisku faktoru dēļ. Tomēr tas nozīmē, ka ļoti būtiska nozīme nākotnē būs kvalitatīvi sagatavotu speciālistu pieprasījumam, un konkurences apstākļos svarīga loma būs arī virziena zīmolam un tā studiju kvalitātei. Lai izpildītu Latvijas tūrisma attīstības pamatnostādņu 2014.–2020.gadam mērķus un apakšmērķus, svarīga ir nozares sasaiste ar VRSTAO pētniecību un studiju process, ko nodrošina uz problēmām un lietišķo pētniecību bāzētas apmācību metodes. VRSTAO absolventiem kopumā raksturīgi augsti nodarbinātības rādītāji, kas liecina, ka absolventi ir vai nu darba ņēmēji vai arī paši ir darba devēji.

219 uzņēmēju aptaujas viedoklis tika apkopots Andra Klepera promocijas darbā⁶ par sava tūrisma vai viesmīlības nozares uzņēmuma atrašanās vietas ietekmējošiem faktoriem (skatīt 1.attēlu). No tā izriet, ka augstskolas un pētniecības centru tuvums praktiski nav nozīmīgs (n=3,6 desmit balļu sistēmā). Taču tieši Vidzemes uzņēmēji, tūrisma pakalpojumu sniedzēji (n=74) visaugstāk starp reģioniem novērtē šo pozīciju – tiešā veidā ViA VRSTAO virziena devumu (n=5,2 desmit balļu sistēmā) nozares kopumā un tūrisma organizāciju attīstībai.

⁵https://www.em.gov.lv/files/tautsaimniecibas_attistiba/EMZino_150615_full.pdf

⁶Klepers A. 2012. „Tūrisma telpiskās struktūras Latvijā, to veidošanās, izpausmes un nozīme galamērķu virzībai tirgū.” (promocijas darbs). Rīga: LU.

1.attēls. Tūrisma augstākās profesionālās izglītības loma Tūrisma un viesmīlības nozares uzņēmuma atrašanās vietas izvēlē ietekmējošo faktoru (tirgu noteicošo – ar zilu un personisko – ar dzeltenu) vidū (n=217). Avots: Klepers 2012⁷

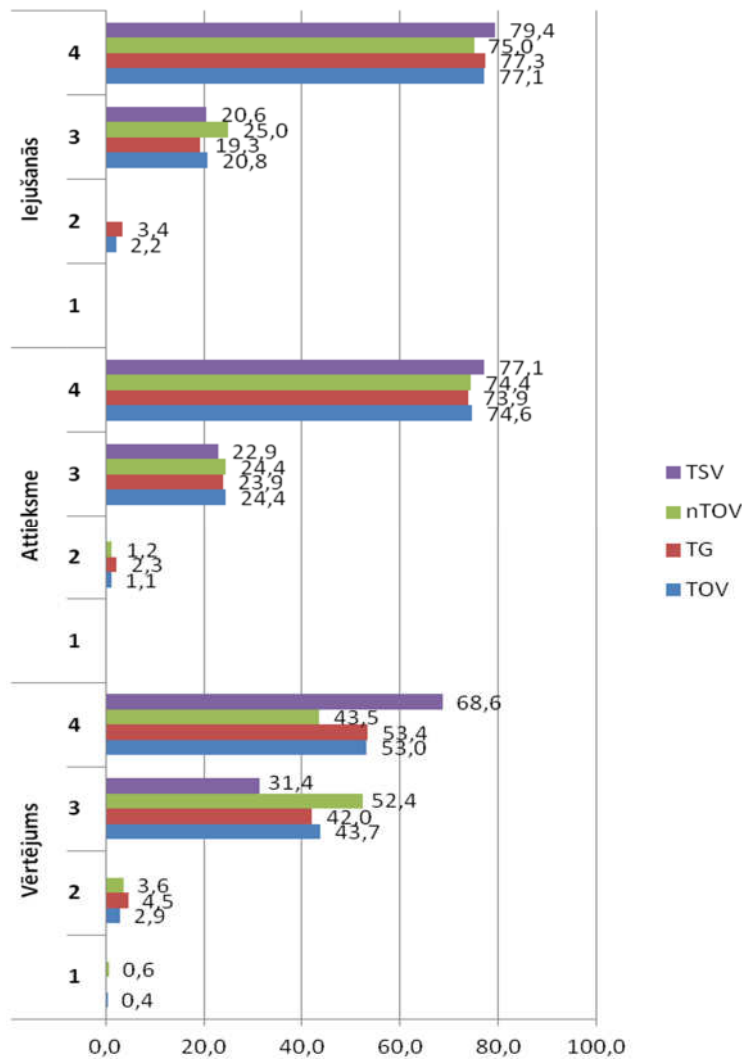
Inguna Kucina 2014.gada maģistra darbā laika posmā no 2013.gada marta līdz aprīlim pētījumā apkopoja 570 darba devēju atsauksmes par Tūrisma un viesmīlības vadības fakultātes studentu praksēm dažādos tūrisma un viesmīlības nozares uzņēmumos laikā no 2004.līdz 2011.gadam. Darba devēju (kopā analizētas 570 darba devēju atsauksmes, kopš studiju virzienam tika ieviesta prakšu novērtēšanas sistēma – komersanti, valsts un pašvaldības pārstāvji no dažādām tūrisma organizācijām) vērtējums (skatīt 2.attēlu) par tūrisma virzienu studējošajiem praksēs norāda uz galvenajām stiprajām pusēm darba tirgus situācijā. Visbiežāk izceltās īpašās profesionālās prasmes ietver viesmīlību, labu saskarsmes kultūru, komunikāciju, svešvalodu prasmes u.c. Absolventu aptaujas dati liecina, ka lielākā daļa absolventu paliek strādāt Vidzemes reģionā – attiecīgi vairākums privātajā sektorā, taču arī valsts, pašvaldības un nevalstiskā sektora organizācijās.⁸

Pētījuma rezultātos iekļautas darba devēju atskaites par 279 pilna laika programmas „Tūrisma organizācija un vadība” (turpmāk – TOV), 168 nepilna laika programmas „Tūrisma organizācija un vadība” (turpmāk – nTOV), 88 programmas „Tūristu gids – ceļojumu un pasākumu organizators” (turpmāk – TG) un 35 programmas „Tūrisma stratēģiskā vadība” (turpmāk – TSV) studentu praksēm. Prakšu atsauksmēs darba devējiem studenti jānovērtē pēc vairākiem kritērijiem (kopējais vērtējums, attieksme, iejušanās) skalā no 1 (neapmierinoši) līdz 4 (ļoti labi).⁹

⁷Klepers A. 2012. „Tūrisma telpiskās struktūras Latvijā, to veidošanās, izpausmes un nozīme galamērķu virzībai tirgū.” (promocijas darbs). Rīga: LU.

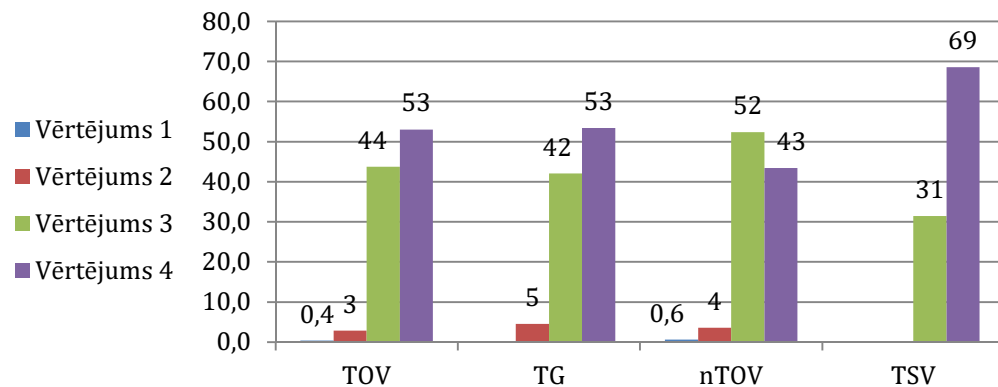
⁸ Kucina I. 2014. Pētījumu iesaiste tūrisma klasteru konkurētspējās paaugstināšanai. Maģistra darbs Vidzemes Augstskola

⁹ Kucina I. 2014. Pētījumu iesaiste tūrisma klasteru konkurētspējās paaugstināšanai. Maģistra darbs Vidzemes Augstskola

2.attēls. Darba devēju vērtējums par tūrisma virzienu studējošajiem kā praktikantiem viņu uzņēmumos, organizācijās. Avots Inguna Kucina¹⁰.

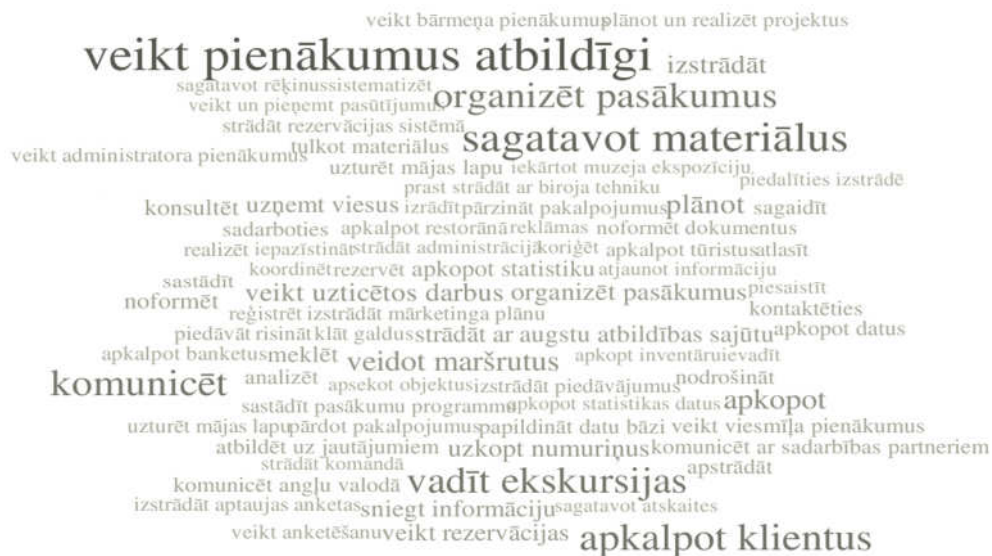
Kopumā no 570 atsauksmēs norādītajiem vērtējumiem visās VRSTAO studiju programmām dominējoši ir augstākie divi vērtējumi – ar piebildi, ka dažkārt praksē strādājot jaunākajos studiju gados nav vēl visu vajadzīgo zināšanu un prasmju, kas ir objektīvi (skatīt 3.attēlu).

¹⁰Kucina I. 2014.Pētījumu iesaiste tūrisma klasteru konkurētspējās paaugstināšanai. Maģistra darbs Vidzemes Augstskola

3.attēls. Studentu prakses kopējā vērtējuma procentuālais sadalījums pa programmām.
Avots: Inguna Kucina 2014¹¹

Vairākas prasmes un kompetencesdarba devēju atsauksmēs minētas daudz biežāk par citām (skatīt 4.attēlu). Darba devējiem, neatkarīgi no tā, kādi pienākumi studējošam ir uzticēti, ir svarīgi, lai šie pienākumi tiktu veikti atbildīgi (minēts 73 reizes). Citas svarīgas prasmes: materiālu sagatavošana (45 reizes), pasākumu organizēšana (35 reizes), komunikēšana (36 reizes), ekskursiju vadīšana (35 reizes), klientu apkalpošana (32 reizes) un maršrutu veidošana (27 reizes) u.c.

4.attēls. Darba devēju prakses atsauksmēs norādītās Vidzemes Augstskolas studentu kompetences un prasmes, atbilstoši minēšanas biežumam. Avots: Inguna Kucina 2014¹²

4. Studiju virziena SVID analīze

VIA VRSTAO studiju programmu īstenošanas stipro un vājo pušu, iespēju un draudu analīze norāda uz stratēģiskajām iespējām attīstībai un iespējām pielāgoties ārējo faktoru ietekmei (skatīt 1.tabulu).

1.tabula. ViA VRSTAO stipro un vājo pušu, iespēju un draudu analīze

Stiprās puses	Vājās puses
<p>(1) Profesionālās studiju programmas, viens no diviem galvenajiem virzītājspēkiem tūrisma nozarē valsts līmenī – orientēšanās būt nišas līderim (izņemot studentu skaitu, kur Rīgas resursi ir lielāki)</p> <p>(2) Vistiešākā saikne ar tūrisma nozares izaugsmes veicināšanu – docētāju iesaiste lietišķajā pētniecībā, izglītojošos semināros un konsultēšanā, studentu pētnieciskais</p>	<p>(1) Relatīvi neliels studentu skaits, mazāka potenciālo studentu maksātspēja</p> <p>(2) Salīdzinoši zems atalgojums, it sevišķi zemākos amatos, var veicināt docētāju aizplūšanu kā arī docētāju pārslodzi</p> <p>(3) Docētāju laika resursu kapacitāte ir ierobežota, lai aktīvu sadarbību ar nozari savienotu ar kvalitatīvu administratīvo darbu un zinātnisko pētniecību un</p>

¹¹Kucina I. 2014.Pētījumu iesaiste tūrisma klasteru konkurētspējās paaugstināšanai. Maģistra darbs Vidzemes Augstskola

¹² Kucina I. 2014.Pētījumu iesaiste tūrisma klasteru konkurētspējās paaugstināšanai. Maģistra darbs Vidzemes Augstskola

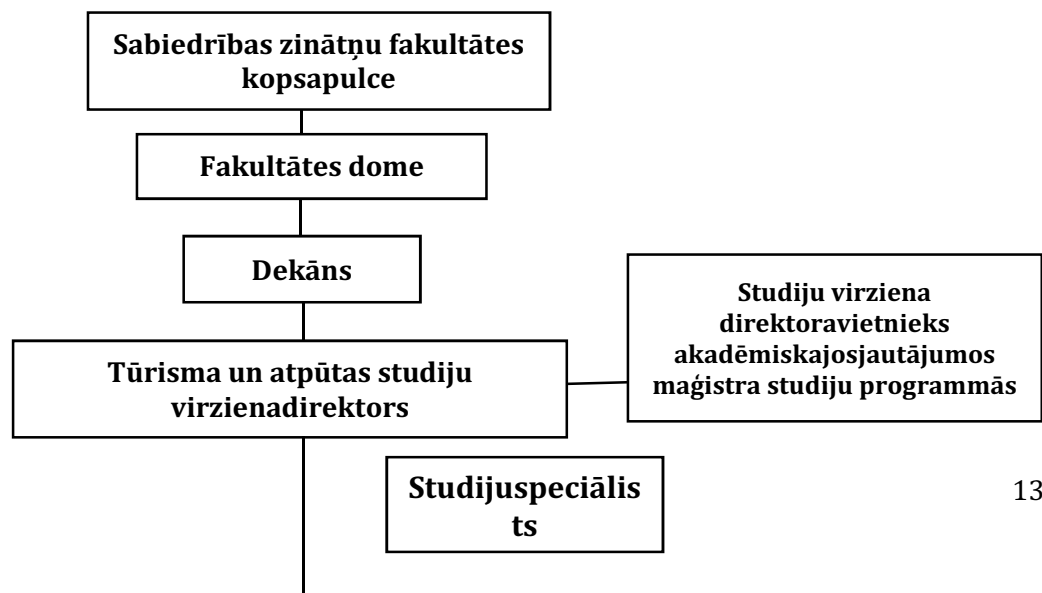
<p>darbs un prakses; cieša sadarbība ar nozares uzņēmumiem un organizācijām</p> <p>(3) Cieša saikne ar Vidzemesun Pierīgas reģiona attīstību pētnieciskais darbs ir vērsts uz reģiona vajadzību izpēti, daudz lokālu tūrisma piemēru ikdienas studiju procesā (Valmierā, Gaujas NP u.c.). Vairāk nekā trešdaļa absolventu paliek strādāt reģionā</p> <p>(4) Starpdisciplināra pieeja: IT un sociālo zinātņu integrācija, reģionālo inovāciju veicināšana</p> <p>(5) Augsts studentu un absolventu lojalitātes līmenis. Liels absolventu īpatsvars, kuri jau ir darba devēji, augsta absolventu nodarbinātība</p> <p>(6) Internacionalizācija un starptautiska studiju vide: mobilitāte, projekti, semināri, konferences. Studentu prakses Latvijā un ārvalstīs. Studentu un docētāju iesaiste akadēmiskajos starptautiskajos projektos (<i>Nordplus, LeonardodaVinci, Erasmus</i> u.c.) Esošais sadarbības tīkls un tehnoloģiskais nodrošinājums ļauj attīstīt kopīgus grādus ar partneraugstskolām</p> <p>(7) Individuāla pieeja studiju procesā un individuāla atgriezeniskā saikne, lielāka uzmanība studējošiem kā personībām un viņu izaugsmei</p> <p>(8) Modernas studiju metodes, e-mācības, IT izmantošana sociālo zinātņu vajadzībām. Moderna bibliotēka un augstskolas infrastruktūra (īpašs akcents tūrismā – ANO Pasaules tūrisma organizācijas depozi- bibliotēka)</p> <p>(9) Motivēts un kvalificēts akadēmiskais personāls, docētāju starptautiskā pieredze; augsta elastība un spēja reaģēt uz tirgus prasībām studiju programmu saturā</p> <p>(10) Mērķtiecīgi attīstīts stratēģisks sadarbības tīkls Latvijā un ārvalstīs ar komerc-sektora, valsts, pašvaldības, nevalstiskajām organizācijām un akadēmisko sabiedrību. Pārstāvniecība ATLAS, LVRA, VTA, Gaujas NP tūrisma klasterī u.c.</p> <p>(11) Relatīvi zemākas studiju izmaksas ikdienas studentu dzīves nodrošināšanai (salīdzinot ar Rīgu) – pamatā ikdienā viss ir kājām ejamā attālumā, infrastruktūras, labiekārtojums, Valmieras kā studentu pilsētas pozicionējums</p> <p>(12) Kapacitāte, sadarbojoties ar citu augstskolu (Latvijā un ārvalstīs) zinātniekiem, veikt kopīgus pētījumus, iesaistīties kopīgos starptautiskos projektos un valsts pētījuma programmās</p> <p>(13) Kapacitāte paplašināt studiju kursu piedāvājumu angļu un citās svešvalodā</p>	<p>pilnvērtīgām studentu konsultācijām, laikā nenodotiem kursa vērtējumiem</p> <p>(4) Salīdzinoši neliela zinātniskā kapacitāte fundamentālo pētījumu veikšanai</p> <p>(5) Daļas docētāju motivācija un prasmes kursu saturu pasniegt angļu vai citā svešvalodā, kas ietekmē starptautisko konkurētspēju</p>
--	--

<p>(14) Kapacitāteattīstīt koledžas studiju programmas sadarbībā ar vidējām profesionālajām izglītības iestādēm (Valmiera, Smiltene, Priekule, Limbaži) vai atsevišķi</p>	
<p>Iespējas</p> <p>(1) Pieprasījuma izmaiņas jebplašāks skatījums uz studējošiem – t.sk. mūžizglītība, atsevišķi kursi uzņēmēju apmācībai, e-vide emigrantiem ārpus Latvijas u.c.</p> <p>(2) Terorisma draudi pasaulē un starptautisko attiecību saspīlējums var veicināt vietējā un Baltijas tūrisma pieaugumu.</p>	<p>Draudi</p> <p>(1) Demogrāfijas un emigrācijas tendences (samazinās jauniešu skaits studējošo vecumā)</p> <p>(2) Zināšanu un prasmju līmeņa negatīvas izmaiņas vidusskolēniem. Studentu kompetences, uzsākot studijas, ietekmē studiju kvalitāti – ekonomisku apsvērumu dēļ tiek uzņemti arī vidusskolēni ar vājiem mācību rezultātiem, kas ietekmē arī kopējo līmeni</p> <p>(3) Ekonomiskā situācija un zemā potenciālo studentu maksātspēja, t.sk. studiju pārtraukšana finansiālu apsvērumu dēļ</p> <p>(4) Citi ārējie faktori – izglītības politikas trūkumi, ES politika attiecībā uz projektu finansējumu augstākajai izglītībai</p> <p>(5) Valsts politikas izmaiņa attiecība uz tūrisma un viesmīlības nozari</p> <p>(6) Terorisma draudi pasaulē un starptautisko attiecību saspīlējums var veicināt starptautiskā tūrisma kritumu</p>

Stratēģiskās iespējas ietver tūrisma virziena stipro pušu pozicionējuma izcelšanu, ciešās sadarbības ar nozari uzturēšanu un ietekmes palielināšanu ilgtspējīgai reģionālajai attīstībai gan Vidzemes reģionā, gan plašāk Latvijā, kas veicina tiekšanos uz studiju procesa izcilību, darba tirgū konkurētspējīgu un uz izaugsmi vērstu studējošo personību attīstību. Mērķtiecīgi tiek strādāts pie ietekmējamo vājo pušu novēršanas un lielākas pielāgošanās ārējās vides radītajiem draudiem vai vājajām pusēm.

5. Studiju virziena pārvaldības struktūra

VRSTAO darbojas Sabiedrības zinātņu fakultātes sastāvā, administratīvi to pārauga fakultātes dekāns. Fakultātes Dome pieņem lēmumus par izmaiņām programmās, ievel docētājus, apstiprina viesdocētājus. Domē darbojās studentu pārstāvji (skatīt 5.attēlu).

**Tūrisma un atpūtas
studiju virziena
padome**

5.attēls. VIA VRSTAO pārvaldības struktūra

Tiešo virzienu pārraudzību un operatīvo vadību veic virziena direktors. Maģistra programmām VRSTAO ir virziena direktora vietnieks akadēmiskajos jautājumos. Jautājumus, kas saistīti ar stratēģiskām izmaiņām studiju programmās, kvalitātes iekšējo izvērtēšanu (pašnovērtējuma ziņojumi, anketēšanas u.c.) un sagatavošanu ārējai izvērtēšanai (licencēšana, akreditācija) izskata studiju virziena padome, kas sanāk reizi mēnesī. Skatīt Pielikumu Nr.P10.

6. Studiju virziena īstenošanā iesaistītie resursi

6.1. Finanšu resursu nodrošinājums

VIA VRSTAO studiju programmām paredzētais finanšu nodrošinājums 2015.gadā sasniedza 287 tūkstošus euro, kas ietver valsts budžeta finansējumu un ViA pašu ieņēmumus (skatīt 2.tabulu).

2.tabula. Finanšu resursi studiju virzienam atbilstošu studiju programmu īstenošanai (EUR)

Finansējums	2013.	2014.	2015.
Valsts budžeta finansējums virzienam (bez finansējuma stipendijām)	125627	160740	160785
Pašu ieņēmumi – virziena maksas studentu studiju maksas	203115	138688	127206
Kopā	328742	299428	287991

Finansējums pētnieciskai darbībai ViA netiek dalīts pa studiju virzieniem, bet gan novirzīts zinātniskajiem institūtiem, grantu programmām, pētniecības projektiem un pasūtījumu darbiem, kuros darbojas akadēmiskais personāls no dažādiem studiju virzieniem un 2015.gadā sasniedza 134 tūkstošus euro (skatīt 3.tabulu).

3.tabula. Finanšējums akadēmiskā personāla pētniecības (radošās) darbības nodrošināšanai (EUR)

Finansējums	2013.	2014.	2015.
Zinātnes bāzes finansējums – piešķirts ViA aģentūrai "Sociotehnisko sistēmu inženierijas institūts"	49065	36498	42084
Valsts pētījumu programmu finansējums - piešķirts ViA Sociālo, ekonomisko un humanitāro pētījumu institūtam			9453
Valmieras pilsētas pašvaldības piešķirtais finansējums pētniecības grantiem	22012	22500	22500
ES struktūrfondi	2208	19209	
LZP granti un programmas			1500

Snieguma finansējums			19743
Ieņēmumi no līgumdarbiem ar LR juridiskajām personām		3699	4658
Pārējie ieņēmumi zinātniskajai darbībai		0	1900
Ieņēmumi no ārvalstu finanšu palīdzības	71834	29898	32177
Kopā	145119	111804	134015

Finansējums ViA bibliotēkas krājumu komplektēšanai netiek dalīts pa studiju virzieniem, jo bieži studiju procesā esošos bibliotēkas resursus izmanto vairāku studiju virzienu studenti (skatīt 4.tabulu). Nozīmīgākai literatūrai katra kursa ietvaros ir cikliska atjaunošana, bet aktuālākās papildu literatūras vienības tiek papildinātas regulāri. 2015.gadā optimizēta datu bāzu abonēšana, lai nedublētu izmaksas saturam, kurš ir pieejams *ScienceDirect* zinātnisko rakstu datu bāzē.

4.tabula.Finansējums studiju literatūras iegādei un elektronisko datubāzu abonēšanai(EUR)

Izdevumi bibliotēkas krājumu komplektēšanai	2013	2014	2015
Periodiskie izdevumi	2195	2923	2077
Grāmatas	7772	9828	4394
Elektroniskie dokumenti un datubāzes	18365	19251	468
Kopā	28332	32002	6939

Finansējums studējošo pašpārvaldei

Finansējums studentu pašpārvaldei ik gadu tiek nodrošināts vismaz vienas divsimtās daļas apmērā no valsts finansējuma studiju procesam un studiju maksas ieņēmumiem un svārstās ap septiņiem tūkstošiem euro gadā (skatīt 5.tabulu).

5.tabula.Finansējums studējošo pašpārvaldei(EUR)

Finansējums	2013.	2014.	2015.
Finansējums studentu pašpārvaldei	8285	7413	6958
<i>Valsts budžeta finansējums studiju procesam</i>	<i>933962</i>	<i>941796</i>	<i>941796</i>
<i>Studiju maksas ieņēmumi</i>	<i>572689</i>	<i>454301</i>	<i>435766</i>
Kopējie studiju procesa ieņēmumi	1506651	1396097	1377562
<i>Studentu pašpārvaldes finansējuma attiecība, %</i>	<i>0.55</i>	<i>0.53</i>	<i>0.51</i>

Akadēmiskā personāla atalgojums

Akadēmiskā personāla atalgojums atbilst pedagogu darba samaksas MK noteikumiem Nr.836. un ietver papildinoši ViA izstrādātu un ViA Senāta apstiprinātu motivējošu atalgojuma sistēmu atbilstoši docētāju slodzei (skatīt 6. un 7.tabulu)

6.tabula. Akadēmiskā personāla atalgojuma atbilstība pedagogu darba samaksas noteikumiem 2013.g. (LVL)

Amats	Mēneša darba algas likme *	Minimālā stundas likme **	ViA stundas likme ***	Atbilstība
profesors	826	8.26	8.81	atbilst
asociētais profesors	661	6.61	7.05	atbilst
docents	529	5.29	5.64	atbilst

lektors	423	4.23	4.51	atbilst
asistents	338	3.38	3.61	atbilst

* - MK noteikumi Nr.836 "Pedagogu darba samaksas noteikumi"

** - aprēķināta, ņemot vērā MK noteikumos Nr.836 "Pedagogu darba samaksas noteikumi" noteikto maksimālo akadēmiskā personāla darba slodzi 1000 stundas gadā (100 stundas mēnesī)

*** - apstiprināta ViA Senāta sēdē 2011.gada 7.septembrī, lēmums Nr.8/3.3

7.tabula. Akadēmiskā personāla atalgojuma atbilstība pedagogu darba samaksas noteikumiem(EUR)

Amats	2014				2015			
	Mēneša darba algas likme *	Minimālā stundas likme **	ViA stundas likme ***	Atbilstība	Mēneša darba algas likme *	Minimālā stundas likme **	ViA stundas likme ***	Atbilstība
profesors	1175,29	11,75	12,54	atbilst	1175,29	11,75	12,54	atbilst
asociētais profesors	940,52	9,41	10,03	atbilst	940,52	9,41	10,03	atbilst
docents	752,7	7,53	8,02	atbilst	752,7	7,53	8,02	atbilst
lektors	601,87	6,02	6,42	atbilst	601,87	6,02	6,42	atbilst
asistents	480,93	4,81	5,14	atbilst	480,93	4,81	5,14	atbilst

* - MK noteikumi Nr.836 "Pedagogu darba samaksas noteikumi"

** - aprēķināta, ņemot vērā MK noteikumos Nr.836 "Pedagogu darba samaksas noteikumi" noteikto maksimālo akadēmiskā personāla darba slodzi 1000 stundas gadā (100 stundas mēnesī)

*** - apstiprināta ViA Senāta sēdē 2011.gada 7.septembrī, lēmums Nr.8/3.3

Finanšu resursu izmantošanas kontrole un ilgtspēja

Finanšu resursu izmantošanas kontrole un ilgtspēja noteikta ViA budžeta izstrādāšanas, apstiprināšanas, izpildes un kontroles kārtībā (apstiprināta ViA Senāta sēdē 2011.gada 26.oktobrī, lēmums Nr.10/7.1).

6.2. Akadēmiskā personāla kvalifikācija

VRSTAO virzienā iesaistītā augstskolas akadēmiskā personāla kvalifikācija pilnībā atbilst studiju virzienam atbilstošo studiju programmu īstenošanai, studiju programmās darbojas gan profesori, zinātņu doktori no dažādām zinātņu nozarēm, gan nozares profesionāļi, kas veido daudzšķautņainu skatījumu uz nozari. Ar mācībspēku sarakstu var iepazīties Pielikumā Nr.21. Kopumā VRSTAO iesaistīti 48 docētāji, no tiem 32 vēlētie docētāji un 16 viesdocētāji, viesdocētāju skaitu mākslīgi palielina maģistra studiju programma „Starptautiskā tūrisma pasākumu vadība”, jo pirmais tās semestris notiek Klaipēdā, un pirmā semestra docētāji ir vēlēti Klaipēdas Universitātē, kas ViA skaitās viesdocētāji, tomēr, neskatoties uz to, kopējais vēlēto docētāju īpatsvars ir 67%. Bakalaura studiju programmā „Tūrisma organizācija un vadība” iesaistīti 25 docētāji, no tiem 21 vēlēts docētājs un 4 vieslektori. Bakalaura studiju programmā „Tūristu gids – ceļojumu un pasākumu organizators” strādā 28 pasniedzēji: 24 vēlēti docētāji un 4 vieslektori. Maģistra studiju programmu „Tūrisma stratēģiskā vadība” programmu nodrošina 17 vēlēti docētāji un 2 viesdocētāji, no tiem 9 ar doktora grādu un 7 doktoranti. Maģistra studiju programmu „Starptautiskā tūrisma pasākumu vadība” nodrošina 12 docētāji, 6 vēlēti ViA, 3 Klaipēdas Universitātē un trīs viesdocenti no Vācijas, Polijas un Lielbritānijas, stiprinot programmas starptautisko aspektu.

6.3. Metodiskais un materiāltehniskais nodrošinājums

Informācija par studiju virziena metodisko un informatīvo nodrošinājumu.

Studiju kursu apraksti ir pieejami Vidzemes Augstskolas kursu reģistrā <https://luis.lu.lv/pls/va/kursi.startup?l=1>. Sākoties studiju kursam, studenti saņem kursa aprakstus, kā arī tie pieejami arī e-vides mācību platformās <https://punkts.va.lv> / vai <http://moodle.va.lv/>, e-mācību vidēs tiek ievietotas prezentācijas, papildu mācību materiāli utt.

Bibliotēka

Kopējais ViA bibliotēkas dokumentu (fizisko vienību) kopskaits: 31507, t.sk. grāmatas - 22861, elektroniskie dokumenti - 18, audiovizuālie dokumenti - 369, kartogrāfiskie dokumenti - 104, seriālizdevumi - 5839, nublicētie dokumenti - 2316.2016.gada 17.maijā ViA bibliotēka ir atkārtoti akreditēta un tai piešķirts vietējas nozīmes bibliotēkas statuss.

ViA abonētās datubāzes

Pilntekstu datubāzes: *EBSCO, ScienceDirect, Scopus, Web ofScience, Eiropa.lv un Lursoft*. Sadarbībā ar Valmieras bibliotēku lasītājiem pieejamas datubāzes: *LETA, nozare.lv, Letonika, Lursoft* laikrakstu arhīvs, *Britannica*, kā arī DVD kolekcija. Pārsvārā datubāzes pieejamas no visiem ViA datu pārraides tīklā esošajiem datoriem. Atsevišķām datubāzēm iespējams piekļūt tikai, strādājot bibliotēkā uz vietas un saņemot īpašu atļauju (*Lursoft*).

Bibliotēka aktīvi piedalās valsts aģentūras „Kultūras informācijas sistēmu centrs” piedāvāto elektronisko resursu un pilntekstu datubāzu izmēģināšanā.

ViA bibliotēkā visi bibliotekārie procesi ir automatizēti, izmantojot bibliotēku informācijas sistēmu *ALISE*. No 2006.gada janvāra ir pieejama i-bibliotēka, kas dod iespēju no Valmieras integrētās bibliotēkas elektroniskā kataloga veikt grāmatu pasūtīšanu, pieteikties rindā uz jau izsniegtām grāmatām, prasīt grāmatu termiņu pagarinājumu, apskatīt datus par izsniegtajām/laikā nenodotajām/rezervētajām grāmatām. Tas ļauj studentiem un mācībspēkiem efektīvāk izmantot bibliotēkas krājumu.

No 2015.gada pavasara ir pieejama bibliotēkas informācijas sistēmas *Alise* mobilā versija. Līdz ar to elektroniskais katalogs ērti pieejams arī no mobilajām ierīcēm.

Bibliotēkas 1.stāva lasītavā (455,10 m²) studentiem pieejami 128 preses izdevumi papīra formātā latviešu, krievu, angļu un vācu valodās. No tiem ViA bibliotēka abonē 38. Pieejama arī daiļliteratūra un atsevišķu periodisko izdevumu arhīvs.

Bibliotēkas 2.stāvā atrodas datorlasītava (67,80 m²) ar 18 darba vietām un vēl 4 darba vietas lieltelpā. Uz tiem pieejama arī *PSPP* datu apstrādes programma. Vēl otrajā stāvā izvietotas 2 lasītavas (katra 14,50 m²) grupu darbam, 4 individuālās lasītavas (katra 5,20 m²), un klusā lasītava (79,20 m²). 2.stāva bibliotēkas telpa ir 776,00 m²plaša. Šeit izvietota nozaru literatūra, pieejams Valmieras pilsētas un apkārtējo novadu novadpētniecības materiālu krājums un Eiropas Komisijas informācijas punkts *EuropeDirect*, kurā pieejama informācija par Eiropas savienību, kā arī ViA studentu labāko darbu arhīvs.

ViA bibliotēka piedāvā studentiem, akadēmiskajam personālam un citiem interesentiem individuālās konsultācijas, ekskursijas un grupu apmācības. Nodarbības vada gan ViA bibliotēkas, gan Valmieras bibliotēkas speciālisti. Apmācību mērķis ir iepazīstināt jaunus studentus ar Valmieras integrēto bibliotēku, tās piedāvātajiem pakalpojumiem, apmācīt, kā strādāt ar bibliotēkas elektronisko katalogu un abonētajām tiešsaistes pilntekstu elektroniskajām datubāzēm. Apmācībām pieteikties var arī elektroniskā veidā. Informācija par bibliotēkā pieejamajiem resursiem un pakalpojumiem ir atrodama ViA mājas lapā, sadaļā bibliotēka <http://www.va.lv/lv/biblioteka>, kā arī bibliotēkas blogā <http://viabiblio.blogspot.com/>.

Kopš 2003.gada 30.janvāra ViA bibliotēka ir **ANO Pasaules Tūrisma Organizācijas depozīt bibliotēka - vienīgā Baltijas valstīs** (<http://publications.unwto.org/depository-libraries?page=1>), dodot iespēju ViA studentiem un mācībspēkiem iepazīties ar nozares jaunākajiem pētījumiem un statistikas datiem.

VRSTAO docētāji ļoti aktīvi iesaistās nozares literatūras komplektēšanā: informē par pašvaldībās izdotajām grāmatām, kuras būtu nepieciešams iegādāties; papildina krājumu ar konferenču materiāliem, ārzemēs izdotajiem žurnāliem. VRSTAO vajadzībām bibliotēka komplektē ne tikai jaunāko nozares literatūru, bet arī dažādus vēsturiskus materiālus (kartes, ceļvežus, ceļojumu aprakstus u.tml.)

Lai popularizētu tūrisma nozares speciālistiem ViA studentu veiktos pētījumus, bibliotēkas elektroniskā kopkataloga sadaļā „ViA studentu darbi” ir pieejamā labāko darbu pilnie teksti (no 2012.gada). No 2016.gada aprīļa bibliotēkas elektroniskā kopkataloga sadaļā “ViA docētāju publikācijas” ir uzsākta docētāju darbu datubāzes veidošana. Datu bāzē iekļauti mācībspēku publikāciju analītiskie apraksti (monogrāfijas, rediģētas un sastādītas grāmatas, pētījumi, konferenču materiāli u.c.). Ja šie darbi ir pieejami internetā, aprakstos tiek ievietotas saites uz pilnajiem tekstiem.

Sadarbībā ar VRSTAO docētājiem bibliotēkā tiek veidotas tematiskas izstādes, kurās interesenti var iepazīties ar pētījumiem par kādu no tūrisma nozares tēmām, kā arī ar ViA bibliotēkā pieejamajām grāmatām par šo tēmu.

Materiāltehnikais nodrošinājums

Studiju bāze atrodas Valmierā, Cēsu ielā 4 un Tērbatas ielā 10. Visas auditorijas aprīkotas ar stacionāru datoru un stacionāru projektoru, kā arī skaļruņiem un prezentācijas tālvadības pulti, taimeriem un lāzera rādītājkoku vienā. No visiem datoriem augstskolā ir pieejams internets, kā arī abonētās pilnteksta datubāzes. Abonētās pilnteksta datubāzes studenti var lietot arī dienesta viesnīcās, kā arī, autorizējoties no jebkuras vietas, kur ir pieejams internets. Visās auditorijās studentiem pieejams bezvadu internets.

ViA studiju materiāltehniko bāzi veido: 38 studiju procesam paredzētas telpas, ieskaitot konferenču zāli, t.sk. piecas datoru auditorijas ar 150 darba vietām un interneta pieslēgumu, kā arī deviņas laboratorijas. VRSTAO studiju programmu īstenošanai tiek izmantota multimediju laboratorija. Ar multimediju laboratorijas aprīkojumu iespējams veikt foto un video uzņemšanu, kā arī veikt pilnvērtīgu uzņemtā materiāla apstrādi. Pētniecībā tiek izmantota Virtuālās un papildinātās realitātes laboratorija.

Pieejamo datoru skaits:

- studējošajiem – 180 gab.;
- akadēmiskajam personālam – 45 gab.;
- administratīvajam personālam – 55 gab.;
- stacionāro datoru skaits auditorijās – 30 (neskaitot datorauditorijas);
- portatīvie datori – 40 gab.;
- multimediju projektori – 45 gab.

Prakse viesmīlības servisā tiek organizēta sadarbība ar Valmieras tehnikumu, izmantojot tehnikuma telpas un aprīkojumu. VRSTAO metodiskais informatīvais materiāls un materiāltehnikā bāze kopumā atbilst normatīvo aktu prasībām, taču izaugsmei un attīstībai nākotnē nepieciešams daudz lielāks finansējums.

7. Zinātniskās pētniecības īstenošana studiju virziena ietvaros

VRSTAO stratēģiskais pētniecības virziens ir ilgtspējīga tūrisma attīstība. Akadēmiskais personāls pēta šādas tēmas: tūrisma stratēģiskā attīstība, tūrisma monitorings, tūrisms īpaši aizsargājamās dabas teritorijās, tūrisma un vides mijiedarbība, Latvijas tūrisma vēsture, muzeju komunikācija, tūrisma telpiskā un reģionālā plānošana, tumšais tūrisms, vietu mārketingu un zīmolveidība, tūrisma stratēģiskie procesi, tūrisma mobilitāte, pasākumu ietekme un mārketingu, IKT pielietojums tūrisma pētniecībā un publisko pasākumu jomā, intelektuālo organizāciju vadība

tūrisma un atpūtas organizācijā, cilvēkresursu attīstība un pašilgtspēja, biznesa spēles, reliģiskais tūrisms.

ViA docētāji A.Līviņa, M.Leščevica, S.Rozentāle un J.Kalnačs ir **Latvijas Zinātņu padomes eksperti**. Daļa docētāju, kuri strādā VRSTAO, ir vēlēti pētnieki vai zinātniskie asistenti ViA Sociālo, ekonomisko un humanitāro pētījumu institūtā. Institūta direktore A.Līviņa ir ViA Zinātnes padomes sastāvā. Gandrīz visi tūrisma virziena docētāji ir iesaistīvalsts pētījumu programmas "Tautsaimniecības transformācija, gudra izaugsme, pārvaldība un tiesiskais ietvars valsts un sabiedrības ilgtspējīgai attīstībai – jaunas pieejas ilgtspējīgas zināšanu sabiedrības veidošanai" 2014-2017 (*EKOSOC-LV*)projektos Nr.:

5.2.2. „Inovācijas un uzņēmējdarbības attīstība Latvijā atbilstoši viedās specializācijas stratēģijai” (M.Leščevica);

5.2.3. „Latvijas lauku un reģionālās attīstības procesi un iespējas zināšanu ekonomikas kontekstā” (S.Rozentāle, G.Krūmiņš, M.Ore);

5.2.8. „Kultūrvides attīstības, vides daudzveidības saglabāšanas un urbanizācijas procesi Latvijas līdzsvarotas attīstības kontekstā” (Docētāji A.Līviņa, L.Veliverronena, J.Smaļinskis, I.Grīnfelde, J.Kalnačs; TSV studentes-absolventes I.Smukā, R.Vasile). 2015.gadā tika veikta vietējo un ārvalstu apmeklētāju anketēšana Ķemeru un Gaujas nacionālajos parkos. Veiktas ikgadējas izpētes ekspedīcijas Ķemeru nacionālajā parkā, Mazsalacas, Krāslavas un Kandavas novados, Sabiles pilsētā, veicot intervijas, objektu apsekošanu un novērošanu;

5.2.9. „Sociālās apziņas izmaiņu ietekme uz ekosistēmas pakalpojumu ilgtspējīgu nodrošinājumu” (A.Klepers, I.Druva-Druvaskalne).

VRSTAO studenti piedalījās *INNOLABS* projektā "Student innovation labs – a way to sustainableandsociallyresponsiblegrowth" (*Erasmus+*)(2014–2016.) projektā. Tā rezultātā izveidotas starpdisciplināra inovāciju laboratorija, veicinot augstskolas sadarbību ar publiskā un privātā sektora partneriem.Studenti tika iesaistīti piecos reālos inovāciju projektos.

2013.gadā studenti mācību praksē-ekskursijā tika iesaistīti projekta "BalticMetropolisesAcceleratethePromotionoftheBalticSeaRegion/ONE BSR" Helsinku piemēra izpētē, to arī apsekojot dabā.

2016.gadā ViA bija partneris un viens no starptautiski praktiskās konferences "Pieredze, inovācijas un izaicinājumi tūrismā: globālo tendenču vietējie risinājumi" organizatoriem. Ierasta prakse VRSTAO studijuursos, mācību praksēs ekskursijās un integrētā apvidu praksē ir pētniecības vai radošo projektu integrēšana.

2015.gada pavasarī un vasarā 15 studējošie Andra Klepera vadībā bija iesaistīti apjomīga pētījuma veikšanā par apmeklētības intensitāti Latvijas jūras piekrastē (Valsts ilgtermiņa tematiskā plānojuma Baltijas jūras piekrastei), palīdzot pirmoreizi Latvijas vēsturē iegūt visaptverošus datus par piekrastes apmeklētības dinamiku.Līdzīgi gan docētāji, gan studējošie ir bijuši iesaistīti dažādu ar tūrismu vai reģionālo attīstību saistītu pētījumu vai stratēģiju izstrādē (piemēram, "Vidzemes kultūras tūrisma politikas ieviešanas plāns" (2015)). Tradicionāli lielākā sekcija ViA studentu zinātniskajā konferencēir tūrisma sekcija.

Maģistrantūras studente I.Smukā par sava maģistra darba rezultātiem ziņoja starptautiskā zinātniskā konferencē "EconomicScienceinRegionalDevelopment" (Jelgavā, 2016), kā arī sagatavojusi zinātnisku publikāciju "IntangibleCulturalHeritageinPromotionofDevelopmentofLocation ", kuru plānots indeksēt *WebofScience* datubāzē.

2016.gada aprīlī *ITEM* studiju programmas studenti organizēja un vadīja darba sesijas studentu starptautiskās konferences "BalticSeaRegion Student Conference" izbraukuma dienas Valmierā programmu, kuru apmeklēja 70 studenti no vairāk nekā 10 valstīm. Konferencē ar ziņojumu par sava maģistra darba rezultātiem "Zaļie pasākumi Lietuvā" uzstājās V.Jonušaite.

Vairāku virziena docētāju pētījumu rezultāti regulāri tiek publicēti gan ārzemēs, gan Latvijā (piemēram, A.Līviņa kopā Dz. Atstāju un I.Brīveru „National Planning for Tourism in Latvia” grāmatā “Planning for Tourism: Towards a sustainable Future” (2015), kopā ar Dz. Atstāju „Understanding the Philosophy and Performance of Tourism and Leisure in Protected Areas of Transition to a Green Economy” grāmatā “Tourism in the Green Economy” (2015); J.Kalnačs „ATLAS Cultural Tourism Research in Latvia 2006-2010” izdevumā “ATLAS Cultural Tourism Research Project Research Report 2008-2013” (2015) u.c.).

8. Sadarbības tīkli

8.1. Sadarbība ar darba devējiem un profesionālajām organizācijām

Fokuss uz sadarbību ar dažādiem tūrisma nozares partneriem ir lielākā konkurētspējas priekšrocība attiecībā pret citām programmām. Tieša līdzdarbība un nozarē notiekošo procesu ietekmēšana rada aktuālu saturu studijuursos un vienlaikus palīdz rast praktisko saikni starp studējošajiem un darba devējiem.

ViA VRSTAO pārstāvēniecību profesionālajā tīklojumā raksturo iesaiste tādu organizāciju darbā kā Latvijas Tūrisma aģentu un operatoru asociācija, *Latvijas Viesnīcu un restorānu asociācija*, Vidzemes tūrisma asociācija (īpaši uzsverams 2014.gadā īstenotais projekts “CHARTS” par Vidzemes kultūras tūrisma politikas stratēģijas izstrādi). Tāpat notiek regulāra un daudzpusīga sadarbība ar Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras Tūrisma departamentu (pirms tam – Tūrisma attīstības valsts aģentūru), Dabas aizsardzības pārvaldi, Gaujas Nacionālā parka tūrisma biedrību, lauku tūrisma asociāciju “Lauku ceļotājs”, gidu asociācijām, Valmieras un apkārtnes tūrisma konsultatīvo padomi.

Vidzemes plānošanas reģionālgtspējīgas attīstības stratēģijā 2030 rekreācija un tūrisms ir definēti kā viedā specializācija ar augstu attīstības potenciālu, un ViA ir pozicionēta kā stūrakmens reģiona “Zināšanu trijstūrī” (augstskola, uzņēmēji un pašvaldības).¹³

ViA VRSTAO docētāji aktīvi piedalās galamērķu pārvaldes tīklojuma veidošanā. Īpaši izceļama Gaujas Nacionālā parka tūrisma klastera iniciatīvas aizsākšana un vadošā loma stratēģijas izveidē, stratēģiskajā konsultēšanā, tirgus pētījumu veikšanā. Tāpat studiju virziens ir iesaistīts Vidzemes un apkārtējo novadu pašvaldību kopīgā sadarbības modeļa izveidē, stratēģiskajā konsultēšanā, kā arī metodikas izstrādē Latvijas apjomīgākā tūrisma eksporta tirgus pētījuma veikšanai u.c.

Kā piemēru starptautiska mēroga profesionālajai sadarbībai var minēt iesaistīšanos Baltijas jūras reģiona programmas projektā „ONE BSR”, 2013./2014. akadēmiskajā gadā veicot pētījumus “The U.S. tourists' reviews about the BSR cities on TripAdvisor” un “Expert Survey on the Key Tourist Attractions of the Baltic Sea Region Cities”. Šo pētījumu izstrādē iesaistījās 28 bakalaura un maģistra līmeņa VRSTAO studenti un 4 docētāji, gūstot vērtīgu sadarbības pieredzi ar tādiem partneriem kā Helsinku pilsētas pašvaldība, Varšavas pilsētas pašvaldība, Rīgas pilsētas pašvaldība u.c..

VRSTAO docētāji aktīvi iesaistās ne vien studentu, bet arī absolventu un citu nozares profesionāļu konsultēšanā, tālākizglītošanā un informēšanā par jaunākajiem pētījumiem viesmīlības, atpūtas un tūrisma nozarē. Sadarbībā ar pašvaldībām vairāki docētāji no VRSTAO aktīvi iesaistīti tūristu gidu apmācību veidošanā un nodarbību vadīšanā, daloties ar ViA uzkrāto zinātību un vienlaikus veidojot atgriezenisko saikni un tālāku sadarbību studiju procesā.

Aktīvi notiek sadarbība ar pašvaldībām, uzņēmumiem gan atsevišķu kursu apgūvē, gan gada projektu, bakalaura un maģistru darbu izstrādē. Uzņēmumu un organizāciju apmeklējums tiek

organizēts gan atsevišķosursos, gan mācību praksēs ekskursijās, kur studenti bez ekskursiju praktiskas vadīšanas iepazīstas gan ar tūrisma nozares pakalpojumiem, gan uzņēmējdarbības aizkulisēm. Īpaši jāpiemin Integrētā apvidus prakse bakalaura studiju programmās pēc 2. kursa, kur studenti desmit dienas pavada vienā no pašvaldībām, dodot reālu pienesumu vietējai pašvaldībai tūrisma nozares attīstībā. VRSTAO studenti aktīvi izmanto *Erasmus+* prakses iespējas, un vairāku gadu garumā izveidojusies laba sadarbība ar uzņēmumiem Igaunijā, Islandē, Lietuvā, Vācijā, Spānijā.

8.2. Internacionalizācijas stratēģijas

Internationalizācija un sadarbība ar nozari ir neatņemama VRSTAO daļa, bez kā nav iespējama virziena pastāvēšana un tālāka attīstība. Tieši tāpēc gan internationalizācija, gan sadarbība studijuursos un praksēs tiek uztverta kā pašsaprotama norma. Viens no nedefinētiem standartiem ViA VRSTAO studijās ir vismaz viena studiju semestra vai studiju prakses mērķtiecīga pavadīšana ārvalstīs. Ārvalstu sadarbības partneri tiek stratēģiski atlasīti ViA VRSTAO tematiskajiem virzieniem kontekstā ar studējošo profesionālās karjeras izaugsmes iespējām vai starptautiskās pētniecības veicināšanas iespējām. Cieši internationalizācijas kontakti ir saistīti ar Baltijas jūras reģiona valstīm (īpaši akcentējama sadarbība ar *NORTHORS* starptautisko tūrisma pētnieku tīklojumu, arī starpdisciplinārajā augstākās izglītības iestāžu tīklā *TURID*), kā arī ar valstīm, kas ir prioritārie Latvijas tūrisma eksporta tirgi.

Līdz šim absolventu īpatsvars, kas bijuši studijās vai praksēs ārvalstīs, pārsniedza 50 %, šobrīd, pateicoties dažādām izmaiņām, tas jau tuvojas 90 %.

ViA VRSTAO galvenie akcenti starptautiskajā vidē saistīti ar:

- Dalību *ATLAS* starptautiskajā brīvā laika un tūrisma izglītības asociācijā. Īpaši jāpiemin fakts, ka, pateicoties ViA iniciatīvai, šīs asociācijas 20. jubilejas konference norisinājās ViA, Valmierā, un tās organizēšanā liela loma bija VRSTAO mācībspēkiem un studentiem;
- starptautisko studiju iniciatīvu atbalsta mehānismiem, kas darbojas kontekstā ar VRSTAO docētāju starptautiskajām aktivitātēm sadarbības tīklojuma veicināšanai un mērķtiecīgu ViA starptautiskodarbību: apmaiņas studijas, prakses ārvalstīs, vieslektoru lekcijas, mācību prakses braucieni un citas aktivitātes, kas veicina internationalizāciju; docētāju privātās iniciatīvas saistībā ar pārstāvniecību profesionālajā nozares sfērā (*TCI-Network*, *TRINET-network*, *Eurogites*, *INBCH-International Network for Baltic Church Historians*, Tartu gidu asociācija u.c.); īpaši izceļama iesaiste Baltijas jūras reģiona starpaugstskolu e-studiju platformā *TURID*, ko koordinē Somijas partneri un ViA piesaistes iniciatīva nākusi no biznesa augstskolas "Turība" (turpmāk – BAT);
- B daļas kursiem angļu valodā kopā ar apmaiņas studentiem;
- ilgstošu sadarbību ar Ķīnas Tautas republikas vēstniecību, kā rezultātā tiek nodrošināta ķīniešu valodas apmācība (katru gadu docētāja no Ķīnas, mācību materiāli);
- Baltijas Starptautiskās vasaras skolas aktivitātes pēdējos piecos gados cieši saistītas ar VRSTAO virzienu un aktīvu virziena docētāju iesaisti gan satura veidošanā, gan nodarbībās.

8.3. Starptautiskā apmaiņa

Starptautisko studiju iniciatīvu atbalsta mehānismi darbojas kontekstā ar VRSTAO docētāju starptautiskajām aktivitātēm sadarbības tīklojuma veicināšanai un mērķtiecīgu ViA starptautiskodarbību. Tie ir: apmaiņas studijas, prakses ārvalstīs, vieslektoru lekcijas, mācību prakses braucieni un vēl citas aktivitātes, kas veicina internationalizāciju. Starptautisko mobilitāti studentiem raksturo *Erasmus (skatīt 8.tabulu)*, *Nordplus*, *HESP*, *Erasmus Mundus* programmas un ar to saistītās aktivitātes.

8.tabula. *Erasmus+* un *Erasmus* līgumu skaits VRSTAO programmās

Akadēmiskais gads	Līgumu skaits	Bakalauru programmās	Maģistru programmās	Docētāju mobilitāte	Valstu skaits
2015./2016.	30	29	9	30	22
2014./2015	29	29	5	29	19
2013./2014.	34	29	4	27	21

Pēdējos gados palielinājies līgumu skaits maģistrantūras studentu mobilitātē. Pašlaik vēl plānos ir attīstīt sadarbību ar augstskolām Horvātijā, Slovēnijā un Bulgārijā, jo pēdējos gados parādās tendence, ka studenti izvēlas valstis apmaiņas studijām, balstoties arī uz dzīvošanas izmaksām.

Starptautiskā sadarbība 2015./2016.

2015./2016. akadēmiskajā gadā *Erasmus+* programmā VRSTAO studentiemnodarbības vadīja četri viesdocētāji. VRSTAO iesaistītie docētāji sešas reizes devās docēšanās vizītēs uz partner-augstskolām un trīs reizes – pieredzes apmaiņas vizītēs, kas nozīmē lielāku docēšanas vizīšu īpatsvaru, salīdzinot ar pieredzes apmaiņas vizītēm.

2016./2015. akadēmiskā gada rudens semestrī VRSTAO bakalaura līmeņa studiju kursus apmeklēja 28 apmaiņas studenti. Visu gadu studēja 12 studenti, rudens semestrī – 12 studenti, pavasara semestrī – 4 studenti. Apmaiņas studenti ieradās no 15 valstīm: Armēnijas, Azerbaidžānas, Beļģijas, Francijas, Gruzijas, Itālijas, Moldovas, Nīderlandes, Slovākijas, Spānijas, Tadžikistānas, Turcijas, Uzbekistānas, Vācijas, Zviedrijas. *Erasmus+* apmaiņas studijās devās 10 bakalaura līmeņa studenti uz 8 valstīm (Igauniju, Lietuvu, Kipru, Poliju, Nīderlandi, Norvēģiju, Slovākiju, Vāciju). Praksē uz ārvalstīm devās 22 studenti, t.sk. 2 maģistrantūras studenti un 20 bakalaura līmeņa studenti. Līdzīgi kā pagājušā gadā tiek izmantotas arī absolventu prakšu iespējas. Starp ViA studējošajiem VRSTAO studenti un absolventi ir aktīvākie *Erasmus+* programmas izmantotāji, īstenojot 45% no ViA studijām ārvalstīs un 56% no ViA praksēm ārvalstīs.

Izmantojot *Nordplus* programmu, pavasarī nedēļu ilgā mācību ekskursijā uz Lietuvu devās 34 VRSTAO studiju virziena studenti un viens docētājs kopā ar 10 studentiem un vienu docētāju no Kuresāres Igaunijā.

2015. gada 14. - 17.decembrī ViA apmeklēja 64 studenti un 4 docētāji no Briseles *Erasmus* universitātes ar mērķi paplašināt zināšanas par Latviju kā tūrisma galamērķi. Šajā programmā, ko organizēja lektore Ilze Grīnfelde un Linda Lotiņa, tika nodrošināta vizīte Tūrisma attīstības valsts aģentūrā, pieredzes braucieni uz Cēsīm un Valmiermuižu, kā arī lekcijas un kopīgs darbseminārs ar VRSTAO studentiem.

Jau septīto gadu Baltijas Starptautiskā vasaras skola tiek organizēta sadarbībā ar VRSTAO un docentu Andri Kleperu kā vasaras skolas akadēmisko vadītāju. Vasaras skolā piedalījās 6 ārvalstu studenti no 5 valstīm, kā arī 5 ViA studenti, t.sk. divi no VRSTAO. Izmantojot *Erasmus+* finansējumu, vasaras skolā nodarbības vadīja arī trīs viesdocētāji.

TURID starptautiskā tīkla ietvaros notika mobilitātes projekta pieteikuma sagatavošana studējošajiem un docētājiem 2016./2017. akadēmiskajam studiju gadam (A.Klepers).

Starptautiskā sadarbība 2014./2015.

2014./2015. akadēmiskajā gadā *Erasmus+* programmas ietvaros VRSTAO studentiemnodarbības vadīja astoņi viesdocētāji, no tiem četri vadīja pilnus kursus. VRSTAO iesaistītie docētāji trīs reizes devās docēšanās vizītēs uz partneraugstskolām un astoņas reizes – pieredzes apmaiņas vizītēs.

2014./2015. akadēmiskajā gadā VRSTAO studiju virziena bakalaura līmeņa kursus rudens semestrī apmeklēja 5 apmaiņas studenti un pavasara semestrī 12 studenti no Armēnijas, Azerbaidžānas, Beļģijas, Nīderlandes, Spānijas, Turcijas, Vācijas. *Erasmus+* apmaiņas studijās no VRSTAO virziena devās 14 studenti, t.sk. 6 bakalaura līmeņa studenti un 8 maģistra līmeņa

studenti uz 7 augstskolām 7 valstīs. Visvairāk studentu devušies uz Lietuvu. Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, samazinājās bakalaura studentu skaits apmaiņas studijās, bet pieauga maģistrantūras studentu skaits, kas skaidrojams ar maģistra līmeņa studiju programmas "Starptautiskā tūrisma pasākumu vadība" (ITEM) programmas uzsākšanu. Savukārt studentu skaits, kuri devušies praksē uz ārvalstīm, gandrīz dubultojies: iepriekšējā akadēmiskajā gadā tie bija 18 praktiskanti, bet 2014./2015. akadēmiskajā gadā – 33. Straujais pieaugums izskaidrojams ar jaunajām *Erasmus+* absolventu prakses iespējām, ko izmantoja 10 absolventi; tāpat palielinājusies bakalaura studentu interese par praksi ārzemēs. Praktizēties ārzemēs devās 19 bakalaura un 4 maģistra studenti. Tradicionāli arī šajā akadēmiskajā gadā starp ViA studējošajiem VRSTAO studenti un absolventi bija aktīvākie *Erasmus+* programmas izmantotāji, īstenojot 52% no ViA studijām ārvalstīs un 56% no ViA praksēm ārvalstīs.

Izmantojot labi attīstītās un nostiprinātās *Nordplus* īstermiņa mobilitātes tradīcijas, pavasarī nedēļu ilgā mācību ekskursijā uz Lietuvu devās 2 docētāji un 18 studenti (15 VRSTAO virziena un 3 Komunikācijas un mediju virziena studenti) kopā ar 10 studentiem un vienu docētāju no Kuresāres Igaunijā.

Jau sesto gadu Baltijas Starptautiskā vasaras skola tika organizēta sadarbībā ar VRSTAO studiju virzienu, docentam Andrim Kleperam uzņemoties vasaras skolas akadēmisko vadīšanu. Vasaras skolā piedalījās 12 ārvalstu studenti no 10 valstīm, ka arī 6 ViA studenti, t.sk. divi no VRSTAO virziena. Ieradās arī divi viesdocētāji, izmantojot *Erasmus+* finansējumu.

Starptautiskā sadarbība 2013./2014.

Erasmus+ programmas ietvaros 2013./2014. akadēmiskajā gadā VRSTAO studentiem nodarbības vadīja pieci viesdocētāji, tai skaitā īstenojot divus intensīvus B daļas studiju kursus. VRSTAO iesaistītie docētāji trīs reizes devās docēšanās vizītēs uz partneraugstskolām un deviņas reizes – pieredzes apmaiņas vizītēs.

2013./2014. akadēmiskā gada rudens semestrī VRSTAO bakalaura līmeņa studiju kursus apmeklēja 13 apmaiņas studenti, bet pavasara semestrī – 11 apmaiņas studenti no Spānijas, Nīderlandes, Turcijas, Ungārijas, Polijas un Slovākijas. 18 bakalaura līmeņa studenti no ViA devās apmaiņas studijās uz 9 valstīm. Populārākās bija Lielbritānijas augstskolas (4 studenti), Spānijas un Norvēģijas augstskolas (3 studenti). Ārvalstu prakses iespējas izmantoja 15 bakalaura līmeņa studenti un 3 maģistra līmeņa studenti. Populārākās praktizēšanās valstis bija Islande (6 studenti) un Spānija (5 studenti), kopējais valstu skaits – 7. Īstermiņa mobilitātē *Erasmus* intensīvo programmu ietvaros piedalījās 4 studenti (pa diviem Polijā un Igaunijā). Izmantojot *Nordplus* programmu, uz Somiju nedēļu ilgā īstermiņa mobilitātē devās 21 students un viens docētājs.

8.4. Sadarbība konkurences apstākļos

Aktīva sadarbībā notiek ar biznesa augstskolu "Turība" (turpmāk – BAT). Pētniecībā labas sadarbības iestrādes ir ar Latvijas Universitāti un Daugavpils Universitāti, ar kuru mācībspēkiem īstenoti kopīgi pētījumi, izstrādāti vairāki zinātniskie raksti, notikusi sadarbība studentu pētniecisko darbu veicināšanā, kā arī iesaiste citos projektos. Pašlaik visaktīvākā sadarbība notiek Valsts pētījumu programmas 2014-2017 EKOSOC-LV projektos. Atsevišķās iniciatīvās sadarbība ir izveidojusies arī ar Latvijas Lauksaimniecības universitāti un Liepājas Universitāti. Stratēģiski svarīgs partneris ir Klaipēdas Universitāte Lietuvā, ar ko kopīgi tiek īstenota maģistra studiju programma "Starptautiskā tūrisma pasākumu vadība" (ITEM), kuras izveidē un attīstībā iesaistīti arī vairāki citi starptautiski partneri: Mančesteras Metropolitēna Universitāte, *CISET* starptautiskais tūrisma pētījumu institūts, *CaFoscari* Venēcijas Universitāte, iepriekš arī ar *EHTE* augstskola Igaunijā). Tāpat aktīva sadarbība notiek daudzām partneraugstskolām *Erasmus+* programmā. Atsevišķas starptautiskās aktivitātes ar studējošo un docētāju mobilitāti norisinās *TURID* tīklojumā.

ViA bibliotēka kopā ar Valmieras bibliotēku veido Valmieras integrēto bibliotēku. Valmieras integrētā bibliotēka ir Latvijā jauna pilsētas un reģionālās augstskolas bibliotēku sadarbības

forma, kurā juridiski un finansiāli neatkarīgas bibliotēkas profesionāli sadarbojas, koordinējot, sapludinot un racionāli izmantojot informatīvos un personāla resursus un paplašinot piedāvātos pakalpojumus. Bibliotēkā tiek nodrošināts starpbibliotēku abonements, kas dod iespēju izdevumus, kas nav pieejami ViA bibliotēkā, pasūtīt no citām bibliotēkām. ViA bibliotēkas personāls regulāri izmanto *Erasmus+* programmas mobilitāti un citas starptautiskas pieredzes gūšanas un sadarbības veicināšanas iespējas.

Jāuzsver, ka ViA bibliotēka ir ANO Pasaules Tūrisma Organizācijas depoziātbibliotēka, nodrošinot studentus un mācībbspēkus ar plašu un aktuālu ANO Pasaules Tūrisma Organizācijas izdevumu klāstu.

8.5. Starptautiskās atzinības

ViA VRSTAO ir starptautiskās tūrisma un atpūtas akadēmiskās izglītības asociācijas *ATLAS* organizācijas biedrs – vienīgais Baltijā

<http://www.atlas-euro.org/members/tabid/58/language/en-US/Default.aspx#Latvia>

ViA bibliotēka ir ANO Pasaules Tūrisma Organizācijas depoziātbibliotēka – vienīgā Baltijas valstīs <http://publications.unwto.org/depositary-libraries?page=1>

2016.gadā ViA VRSTAO starptautiskā kopīgā maģistratūras programma “Starptautiskā tūrisma pasākumu vadība” no akreditācijas komisijas (tostarp iesaistoties starptautiskiem vērtētājiem) saņēmusi pozitīvu vērtējumu, raksturojot kā “patiesi kopīgu” programmu, ko izdevies ieviest augstā līmenī kā konkurētspējīgu Baltijas mērogā¹⁴:

“The international research and benchmarking for required competencies for ITEM programme is an example of excellence in setting required course outcomes. The day to day programme management across international boundaries in this joint degree which also involves collaboration on the development of practice competencies is exceptional, and the heads of ITEM programme in both countries can be considered pioneers in this area.”

ViA VRSTAO zīmola kodols nosaka, ka saturs ir vērst uz izcilības sasniegšanu, apliecinot to darbos, studiju procesā, sasniedzamajos studiju rezultātos, kas stratēģiski netiek balstīts vien ar ārējās saziņas apliecinājumiem skaļi nozīmīgu, vienlaikus dārgi iegūstamu starptautisku atzinību veidā.

9. Kvalitātes pārvaldība

9.1. Kvalitātes pilnveides sistēmas darbība

ViA studiju procesa iekšējās kvalitātes vadlīnijas izstrādātas, ievērojot *ENQA* ziņojumu „Standarti un vadlīnijas kvalitātes nodrošināšanai Eiropas augstākās izglītības telpā”, 2005.

Iekšējā kvalitātes nodrošināšanas politika un pasākumi

- ViA darbība tiek īstenota, ievērojot augstākās izglītības reglamentējošos ārējos un iekšējos normatīvos aktus.
- ViA ir izstrādāta **Stratēģija**, kas tiecas uz augstu kvalitātes nodrošināšanu augstākās izglītības studiju programmu īstenošanā un to nepārtrauktu pilnveidi izcilības sasniegšanā.

¹⁴Evaluation report of international tourism events management (state code - 628n80002) study programme at Klaipeda University (2016). (Experts' team: Dr. Mary Lyn Glanz, Prof. Eneken Titov, Mr. Henri Kuokkanen, Mr. Linas Pučinskas, Ms. Indrė Šareikaitė).

- c. ViA ir **Stratēģiskā konsultatīvā padome**. Tā izveidota ar mērķi sekmēt radošas diskusijas un ģenerēt idejas, kas sekmētu saprātīgas, pievilcīgas un iedomājamas ViA nākotnes ainas (vīzijas) un stratēģiskā ceļa noteikšanu.
- d. ViA ir **Zinātniskā padome**, kuras uzdevums ir sekmēt saskaņotu un mērķtiecīgu ViA akadēmisko un zinātniski pētniecisko darbību atbilstoši ViA stratēģijai. Padome konsultē un nepieciešamības gadījumā sagatavo priekšlikumus Senātam un rektoram par stratēģiski nozīmīgiem augstskolas akadēmiskās un zinātniski pētnieciskās darbības jautājumiem, t.sk. jaunu ViA studiju un pētniecības virzienu uzsākšanu, jaunu studiju programmu sagatavošanas uzsākšanu u.c.
- e. ViA ir izstrādāta studiju programmu un piešķiramo grādu vai kvalifikācijas kvalitātes un standartu nodrošināšanas politika un citi dokumenti/nolikumi, kas saistīti ar kvalitatīvu studiju procesa norisi.
- f. Saskaņā ar LR normatīvajiem aktiem katru gadu tiek sagatavoti un ViA Senātā apstiprināti studiju virzienu **pašnovērtējuma ziņojumi**.
- g. ViA regulāri veicina darbinieku nepārtrauktu izglītošanos un kvalifikācijas celšanu, atbalstot darbinieku dalību dažādos vietējās nozīmes un starptautiskajosursos, semināros, konferencēs, pieredzes apmaiņas programmās.

Studiju programmu un piešķiramo grādu apstiprināšana, periodiska izvērtēšana, uzraudzība un kontrole

- a. ViA ir noteikusi mehānismus studiju programmu un piešķiramo grādu apstiprināšanai, regulārai kontrolei un uzraudzībai.
- b. ViA ir Senāta apstiprināts **Studiju nolikums**, kas nosaka studiju programmu īstenošanas kārtību, studējošo tiesības un pienākumus, studiju finansēšanas kārtību un valsts pārbaudījumu organizēšanas vispārīgo kārtību.

Studentu vērtēšana

- a. ViA **Studiju nolikumā** ir noteikti studējošo vērtēšanas kritēriji, formas un termiņi, nosacījumi par akadēmiskajiem parādiem u.c. prasības studiju rezultātu sasniegšanai.
- b. Studentu zināšanu vērtēšanai tiek izmantoti studiju kursu aprakstos publicētie kritēriji, nosacījumi un pasākumi, kuri konsekventi arī tiek piemēroti.
- c. Studentu gada projektu un valsts pārbaudījumu darbu izstrādāšanas un aizstāvēšanas kārtībai ir izstrādāti un apstiprināti **metodiskie noteikumi** gada projektu un bakalauru, maģistru darbu vai kvalifikācijas darbu izstrādāšanai, noformēšanai un aizstāvēšanai.
- d. Valsts pārbaudījumu komisijas sastāvu apstiprina fakultātes dome, komisijas sastāvā iekļaujot nozares speciālistus/ekspertus, kuri darbojas saskaņā ar Valsts pārbaudījumu nolikumu.
- e. **Prakšu nolikums** nosaka prakšu norisi, atskaišu sagatavošanas un aizstāvēšanas nosacījumus.
- f. Studentu vērtēšanas procedūras ieviešanu uzrauga un kontrolē par programmas īstenošanu atbildīgās akadēmiskās struktūrvienības vadība, Administratīvā departamenta Studiju administrēšanas grupa un akadēmiskais un zinātņu prorektors.

Akadēmiskā personāla darba kvalitātes nodrošināšana un novērtēšana

- a. ViA ir noteikusi pasākumus, kā pārliecināties un pārbaudīt, ka ar studentiem strādājošiem docētājiem ir nepieciešamā kvalifikācija un kompetence, t.i.:
 - prasības ir noteiktas ViA **Nolikumā par vēlēšanām akadēmiskajos amatos**;

- ViA **Darba samaksas nolikumā** ir akadēmiskā darba sadalījums, nosacījumi par pētniecisko darbu;
 - studentu aptaujas par katru docētāja vadīto studiju kursu attiecīgajā studiju gada semestrī.
- b. ViA Senāts ir apstiprinājis **docētāju darba saturu un pienākumus**, kas nosaka prasības akadēmiskajā darbā, pētnieciskās, akadēmiskās un zinātniskās kvalifikācijas celšanā un arī administratīvajā darbā.
- c. Saskaņā ar LR Ministru kabineta noteikumiem "Par pedagogiem nepieciešamo izglītību un profesionālo kvalifikāciju un pedagogu profesionālās kompetences pilnveides kārtību", profesionālā pilnveide var ietvert profesionālās pilnveides mērķiem atbilstošu starptautisko mobilitāti, dalību projektos un piedalīšanos konferencēs un semināros, ko apliecina izsniegti dokumenti. Lai nodrošinātu ViA akadēmiskā personāla kvalifikācijas, darba kvalitātes celšanu un profesionālo pilnveidi:
- Docētājam tiek dota iespēja papildināt un paplašināt savas zināšanas un profesionalitāti, apgūstot ārzemju pieredzi vai stažējoties ārvalstu augstskolās/organizācijās, kā arī piedaloties atbilstošos semināros un konferencēs – *Erasmus* u.c. mobilitātes programmu ietvaros.
 - Docētājam vismaz vienu reizi akadēmiskajā gadā ir iespēja apmeklēt kāda cita ViA docētāja vadītu lekciju, ar iespēju sniegt atsaukumi/priekšlikumus par apmeklētās lekcijas saturu un struktūru.
 - Studiju kursa noslēgumā tiek veikta studiju kursa novērtēšana (kursa vērtējuma anketa). Pēc aptaujas kursa vērtējuma apkopojums tiek nodots studiju kursa docētājam ar iespēju pilnveidot studiju kursa saturu un/vai struktūru. Studiju kursu novērtēšanas kopsavilkumi izvērtēšanai tiek nosūtīti arī studiju virziena direktoram un akadēmiskajam un zinātņu prorektoram.
 - Lai nodrošinātu ViA akadēmiskā personāla darba kvalitātes novērtēšanu, akadēmiskā gada noslēgumā studiju virziens organizē semināru docētājiem studiju kvalitātes nodrošināšanas jautājumu akcentēšanai un diskusijai par docētāju gūto pieredzi/novērojumiem lekciju apmeklēšanas laikā. Dalībai seminārā tiek aicināti arī studējošo pārstāvji.
 - Studiju kvalitātes nodrošināšanas seminārs tiek protokolēts.
 - Studiju virziena direktors organizē papildus sanāksmi, ja nepieciešams detalizētāk risināt jautājumus par uzlabojumiem un/vai veikt padziļinātu problēmu izpēti (tajā skaitā dokumentu pārbaudi).
 - Docētājam vienu reizi akadēmiskajā gadā (oktobrī par iepriekšējo akadēmisko gadu) jāiesniedz fakultātes dekānam atskaite par sasniegumiem zinātniskajā darbā, gūto pieredzi projektos, semināros un konferencēs. Iesniegtā informācija tiek izmantota zinātniskās atskaites un studiju virzienu pašnovērtējumu ziņojumu sagatavošanai.

Akadēmiskā darba un pētniecības resursi

- a. ViA materiāli tehniskā bāze un infrastruktūra ļauj nodrošināt, lai studentiem zinību apguvei pieejamie resursi būtu atbilstoši un piemēroti katrai piedāvātajai studiju programmai.
- b. ViA bibliotēka nodrošina akadēmiskajai un zinātniskajai darbībai nepieciešamos informatīvos resursus, nodrošina piekļuvi zinātnisko rakstu un citām elektronisko informāciju bāzēm no ViA bibliotēkas portāla.

- c. ViA e-mācību vide – interaktīva studentu atbalsta vide, kurā ievietoti mācību materiāli, elektroniska dokumentu apmaiņa un saziņa ar docētāju, pārbaudes darbu un kontroldarbu izpildes nodrošināšana.
- d. ViA studiju materiāltehnisko bāzi veido 20 auditorijas, 3 datorklases, tulkošanas datorklase, RFID un virtuālās realitātes laboratorija, datortīklu laboratorija, elektrotehnikas laboratorija, mediju studiju laboratorija, kā arī programmnodrošinājums atbilstoši studiju programmu prasībām.
- e. Telpu noslodzes un rezervācijas sistēma auditoriju un dienesta viesnīcu rezervēšanai nodrošina iespēju sekot līdzi nodarbību plānojumam.
- f. Karjeras izglītības attīstība, ieviešot mentoru kustību, iesaistot Alumni darbībā augstskolas absolventus.

Informācijas sistēmas

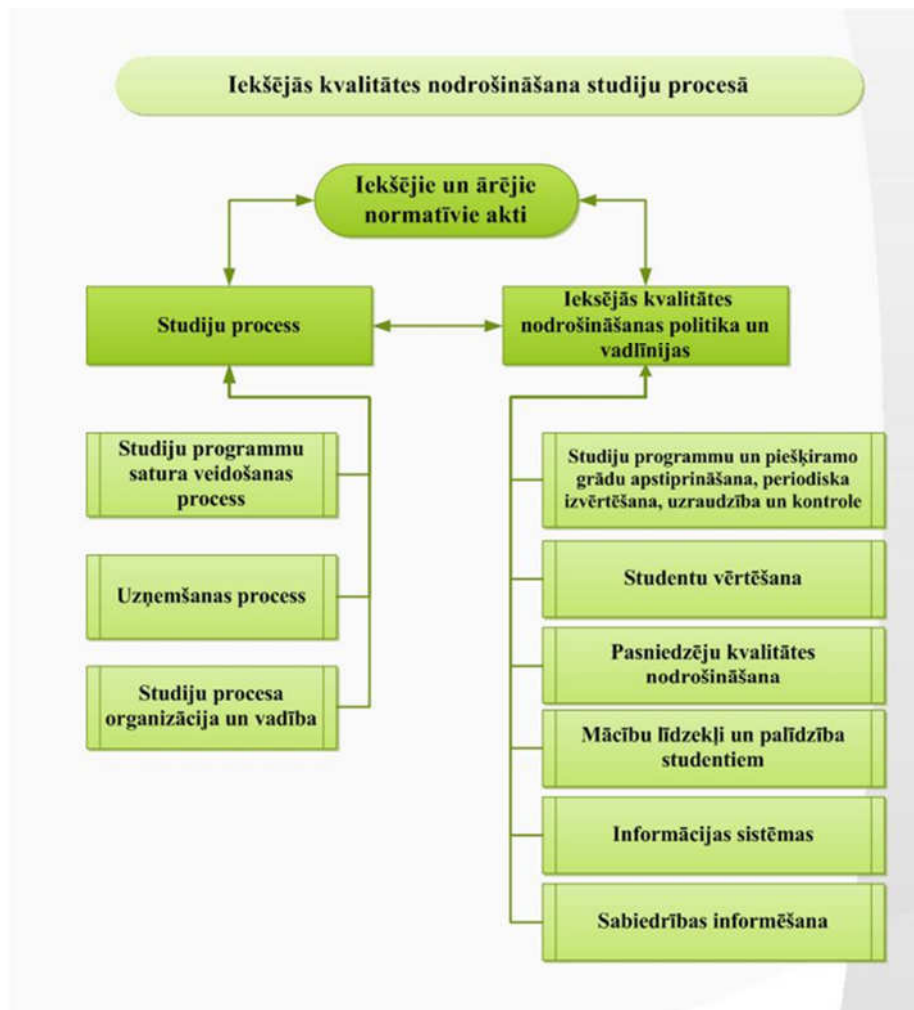
ViA nodrošina efektīvu studiju programmu un citu darbību vadīšanai nepieciešamās informācijas vākšanu, izmantojot ViA mājas lapu, sociālos tīklus un iekštīklu, kā arī:

- ViA Informācijas sistēmu (VAIS), kas savienota ar Latvijas augstskolu informāciju sistēmu (LAIS), kas nodrošina iespēju apkopot datus par visiem studiju aspektiem un sekmīgi izmantot tos studiju procesa darbībā.
- Lietvedības informācijas sistēmu (LIS),
- E-mācību vidi,
- ViA absolventu datu bāzi,
- Bibliotēkas sistēmu *ALISE*,
- Grāmatvedības sistēmu *Horizon*,
- Studiju un studējošo kredītu uzskaites sistēmu,
- *Intranet* – iekšējās informācijas portālu.

Sabiedrības informēšana

- a. ViA regulāri publicē aktuālu, neitrālu un objektīvu informāciju par piedāvātajām programmām un iegūstamajiem grādiem/kvalifikācijām augstskolas mājas lapā un sociālajos tīklos, kā arī drukātos informatīvos bukletos.
- b. ViA docētāji un darbinieki aktīvi līdzdarbojas arī sabiedriskās domas veidošanā reģionā un Latvijā, piedaloties konferencēs, semināros, publiskās lekcijās, darbojoties NVO, publicējot zinātniskās publikācijas.

Iekšējās kvalitātes studiju procesa novērtējums shematiski skatāms 6.attēlā.

6.attēls. Iekšējās kvalitātes nodrošināšana studiju procesā

9.2. Iekšējās kvalitātes sistēmas atbilstība prasībām

ViA studiju procesa iekšējās kvalitātes nodrošināšanas vadlīnijas izstrādātas, ievērojot ENQA ziņojumu „Standarti un vadlīnijas kvalitātes nodrošināšanai Eiropas augstākās izglītības telpā”, 2005. Studiju programmu un piešķiramo grādu apstiprināšana ir pakļauta noteiktām iekšēji iestrādātām procedūrām un atbildībām, kas cieši saistītas ar normatīvajām prasībām (skatīt 9.tabulu).

9.tabula. Studiju programmu un piešķiramo grādu apstiprināšana un kontrole

Nr.	Kontrolējamais process	Procedūra vai veicamais pasākums	Laiks, regularitāte	Atbildīgais	Saistītie dokumenti
1.	Studiju programmu ierosināšana un virzīšana izstrādei	Pētījums par studiju programmas nepieciešamību, par programmas iekļaušanos ViA, reģiona un valsts izglītības un tautsaimniecības attīstības politikā ViA Senāts apstiprina vai noraida Fakultātes domes iesniegumu studiju	Aktualizē periodiski pēc nepieciešamības	Akadēmiskās un zinātnes padome, Akadēmiskais prorektors, Mārketinga padome Fakultātes dome	Augstskolu likums, MK noteikumi nr.141 „Noteikumi par 1.līmeņa profesionālās izglītības valsts standartu” 20.03.2001.; MK not. Nr.481 „Noteikumi par

		programmas izstrādes uzsākšanu Izveido darba grupu programmas izstrādei		Akadēmiskās un zinātnes padome, Fakultāte	<i>otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības valsts standartu” 20.11.2001. – Zaudējuši spēku, bet ar pārejas periodu ViA līdz 2019.gadam (līdz pārakreditācijai); MK not. Nr.512 „Noteikumi par otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības valsts standartu” 26.08.2014.; ViA fakultātes paraugnolikums; ViA Akadēmiskās un zinātnes padomes nolikums</i>
2.	Studiju programmu projektu izstrāde	Darba grupa izstrādā programmas projektu un iesniedz izvērtēšanai Fakultātes domei		Darba grupas vadītājs	<i>ViA Studiju nolikums</i>
3.	Studiju programmu un programmas direktora apstiprināšana	Studiju programmu padome iesniedz studiju programmu Senātam apstiprināšanai un virzībai licencēšanai, kā arī ierosina apstiprināt jaunās studiju programmas direktoru		Darba grupas vadītājs, akadēmiskās struktūrvienības vadītājs	<i>MK not. Nr. 408, „Studiju programmu licencēšanas noteikumi” 14.07.2015.</i>
4.	Studiju kursu apraksti un studiju satura pārskatāmība	Studiju programmas direktors kopā ar fakultātes docētājiem kopsapulcē izvērtē studiju kursu aprakstus. Izvērtētos studiju kursu aprakstus iesniedz Fakultātes domei apstiprināšanai. Fakultātes dome var izteikt priekšlikumus uzlabošanai un uzdot programmas direktoram virzīt atkārtotai apstiprināšanai fakultātes domē. Studiju programmas kursu aprakstu audīts – aktualizēšana un pilnveidošana tiek veikta katru gadu.	1 reizi gadā	Studiju programmas direktors	<i>Augstskolu likums ViA Studiju nolikums</i>
5.	Studiju programmas īstenošanas kvalitātes novērtēšana	Fakultātes dome un Senāts apstiprina ikgadējo studiju programmas pašnovērtējuma ziņojumu, kas ietver: - SVID analīzi,	Katru gadu – septembris/oktobris	Studiju programmas direktors	<i>ViA Studiju nolikums,</i>

		<ul style="list-style-type: none"> - studentu skaita izmaiņu analīzi, - studentu sniegumu analīzi - docētāju sasniegumu analīzi. <p>Prakšu kontrole un nozares uzņēmumu prakšu vadītāju atsauksmes</p> <p>Studējošo aptaujas</p> <p>Absolventu aptaujas</p> <p>Valsts pārbaudījumu komisijas sastāvā esošie nozares speciālisti sniedz atzinumus, ieteikumus par bakalauru un maģistru darbu kvalitāti</p> <p>Starptautiskās sadarbības novērtēšana</p> <p>Padomnieku konventa ieteikumi</p> <p>Ārējā novērtēšana – akreditācija</p>	<p>1 reizi gadā</p> <p>Pēc katra studiju priekšmeta kursa</p> <p>līdz katra gada 15.septembrim</p> <p>Vismaz 1 reizi gadā</p> <p>1 reizi gadā</p> <p>1 reizi gadā</p> <p>1 reizi 6 gados vai 1 reizi 2 gados</p>	<p>Studiju programmas direktors Fakultāte</p> <p>Studiju administrēšanas grupa</p> <p>Studiju programmu direktori</p> <p>Starptautiskās sadarbības grupa Dekāns</p> <p>Studiju programmas direktors</p>	<p><i>ViA prakšu organizēšanas nolikums</i></p> <p><i>ViA Studiju nolikums, ViA Studiju programmu nolikums*</i></p> <p><i>ViA Studiju nolikums, ViA Studiju programmu nolikums*</i></p> <p><i>ViA Studiju nolikums</i></p> <p><i>ViA Padomnieku konventa nolikums</i></p> <p><i>MK not. Nr.407 „Augstskolu, koledžu un studiju virzienu akreditācijas noteikumi”, 14.07.2015.</i></p>
6.	Studentu sekmju / sasniegumu uzraudzība un analīze	<p>Studiju kursu vērtējuma kritēriji noteikti kursu aprakstos;</p> <p>Gada projektu un valsts pārbaudījumu darbu vērtējumu kritēriji noteikti Metodiskajos noteikumos par gada projektu un valsts pārbaudījumu izstrādi un aizstāvēšanu</p> <p>Fakultātes docētāju kopsapulcē analizē studentu sekmes un sniegumu</p> <p>Elektroniska studiju vērtējumu ievadīšana VAIS ir noteikta docētāju pienākumos</p>	Periodiski katru gadu	Fakultātes dome vai atbildīgā struktūrvienība	<p><i>ViA Studiju nolikums</i></p> <p><i>Metodiskie norādījumi par gada projektu un valsts pārbaudījumu izstrādi un aizstāvēšanu</i></p> <p><i>Docētāju darba pienākumi</i></p> <p><i>ViA Studējošo akadēmiskās ētikas nolikums</i></p> <p><i>Apelācijas nolikums</i></p>

9.3. Studiju turpināšanas garantijas

Tā kā VRSTAO ir divas bakalaura un divas maģistra studiju programmas, ir iespēja turpināt studijas arī studiju virziena ietvaros. Ir noslēgtas vienošanās par studiju turpināšanas iespējām profesionālajām bakalaura programmām „Tūrisma organizācija un vadība” un „Tūristu gids - ceļojumu pasākumu organizators” ar biznesa augstskolu „Turība” un Liepājas Universitāti,

profesionālajai maģistra programmai „Tūrisma stratēģiskā vadība” – ar biznesa augstskolu „Turība” un Ventspils Augstskolu, maģistru programmai „Starptautiskā tūrisma pasākumu vadība” – ar Klaipēdas Universitāti.

STUDIJU PROGRAMMU RAKSTUROJUMI

„TŪRISTU GIDS – CEĻOJUMU UN PASĀKUMU ORGANIZATORS” profesionālās bakalaura studiju programmas raksturojums

10.A. Studiju programmas mērķi un kvalifikācija

Tūristu gids – ceļojumu un pasākumu organizators – profesionālais bakalaura grāds sociālajās zinātnēs, iegūstamā kvalifikācija – Tūristu gids.

Latvijas tūrisma attīstības pamatnostādnes 2014.–2020.gadam teikts: „Tūrisma attīstības politikas **mērķis** ir ilgtspējīga Latvijas tūrisma attīstība, veicinot tūrisma produktu konkurētspējas palielināšanos ārvalstu tirgos”¹⁵, ar to sasaucas studiju programmas „Tūristu gids – ceļojumu un pasākumu organizators” galvenie trīs mērķi:

- atbilstošajos dažādo nozaru zinātņu teorētiskajos pamatos balstītu, tūristu gidu profesijas standartiem atbilstošu praktiski piemērojamu, kvalitatīvu un jaunākās tendences ietverošu profesionālo studiju nodrošināšana.
- tādu vispusīgi teorētiski izglītotu, profesionāli kompetentu, tūrisma un atpūtas tirgū pieprasītu un atbildīgu speciālistu – tūristu gidu, pasākumu vadītājusagatavošana, kuri spētu uzņemties un pildīt šīs profesijas standartā noteiktos pienākumus pēc augstākajiem kvalitātes standartiem.
- uz personības izaugsmi ar jaunām zināšanām un prasmēm balstīta bakalaura studiju programma ar lietišķu ievirzi tūrisma un atpūtas jomas radošajā sfērā, kas sniedz konkurētspēju darba tirgū gan tiešajā specialitātē, gan pasākumu vadīšanas un organizēšanas jomā, kā arī tūrisma nozarē un darba tirgū plašāk, atbilstoši saviem talantiem iegūtajām zināšanām, prasmēm un nostiprinātajai pieredzei studiju prakšu laikā.

Mērķu sasniegšanai izvirzītie uzdevumi:

- (1) Sniegt studējošiem pamata zināšanas un padziļinātu izpratni par tūrisma un viesmīlību kā tautsaimniecības nozari un saistību ar ilgtspējīgu valsts attīstību, uzsvāru liekot uz tūristu gida, ceļojumu organizatora un pasākumu organizatora un vadītāja darbību kopējā tūrisma sistēmā. Profesijas saskarsmi ar cilvēkiem, kā arī tam nepieciešamajām zināšanām sociālajās un dabas zinātnēs. Attīstīt sadarbību ar tūrisma nozares attīstībā un tūrisma izglītībā iesaistītajām pusēm Latvijā un starptautiskā mērogā studiju procesa kvalitātes kāpināšanai.
- (2) Veidot studējošiem prasmes un iemaņas atbilstoši izvirzītajiem mērķiem un profesijas standartam, izvēloties adekvātas izglītības metodes, akcentējot lietišķo zināšanu iegūvi un pētniecības iemaņu attīstīšanu, pastiprināt dažādu svešvalodu pielietošanas spēju, sadarbību komandā, prasmi lietot ikdienai nepieciešamās datorprogrammas un multimedijus, spēju kritiski domāt, analizēt problēmas, uzņemties atbildību, liels akcents ir uz saskarsmes prasmju pilnveidi, publiskās uzstāšanās iemaņu attīstīšanu un spēju argumentēt.
- (3) Sekmēt studējošo motivāciju tālākizglītībai un personiskajai pilnveidei; veicināt studējošo pilnveidošanos par patstāvīgu, sociāli atbildīgu, erudītu, dabas un kultūras vērtības respektējošu, radošu personību ar stingru pašapziņu.

¹⁵https://www.em.gov.lv/files/turisms/PPD_1.doc

11.A. Paredzētie studiju rezultāti

Programmas mērķi tiks sasniegti, ja studējošais, sekmīgi pabeidzot studijas programmā „Tūristu gids – ceļojumu un pasākumu organizators” programmā, pratīs:

- demonstrēt atpūtas, tūrisma un viesmīlības jomai, sociālo zinātņu nozarei, tūristu gida, ceļojumu organizatora vai pasākuma vadītāja darbībai raksturīgās pamata un specializētas zināšanas un šo zināšanu kritisku izpratni, tajā skaitā demonstrēt svarīgāko apgūto jēdzienu un likumsakarību izpratni, prast meklēt lietu kopsakarības;
- izmantojot apgūtos tūrisma un sociālo zinātņu teorētiskos pamatus un prasmes, veikt profesionālu, inovatīvu vai pētniecisku darbību;
- patstāvīgi iegūt, atlasīt un analizēt informāciju un to izmantot, pieņemt lēmumus un risināt problēmas tūristu gida vai saistītās profesijās, izprotot profesionālo ētiku, izvērtējot savas profesionālās darbības ietekmi uz vidi un sabiedrību, rīkoties ilgtspējīgi;
- formulēt problēmas un risinājumus tūristu gida darbā, spēt interpretēt informāciju atbilstoši visdažādāko auditoriju pieredzei, izskaidrot un argumentēti diskutēt par apgūtajām zināšanām gan ar speciālistiem, gan nespeciālistiem – gan latviešu valodā, gan apgūtajās svešvalodās, prast izskaidrot dažādu procesu savstarpējās kopsakarības un cēloņu likumsakarības ceļojumu informatīvā satura kontekstā, izvēlēties objektīvas informācijas pirmavotus, aizstāvēt ilgtspējīga tūrisma idejas, veidot videi draudzīgus pasākumus;
- patstāvīgi strukturēt savu turpmāku mācīšanos, virzīt savu un savu padoto tālāko izglītību un profesionālo pilnveidi, izkopt iemaņas patstāvīgai un radošai jaunu teorētisko zināšanu un jaunu profesionālās darbības prasmju apgūšanai;
- demonstrēt strukturētu pieeju problēmu risināšanā, uzņemties atbildību un iniciatīvu, veicot darbu individuāli, komandā vai vadot citu cilvēku darbu, pieņemt lēmumus un rast risinājumus mainīgos tūrisma tirgus apstākļos, sastādīt tūrisma maršrutus, vadīt ekskursijas un ceļojumus, spēt objektīvi izvērtēt un salīdzināt dažādu ceļojuma maršrutu realizācijas iespējas, sniegtos tūrisma pakalpojumus, to kvalitāti, identificēt tūristu vajadzības un motivāciju dažādās situācijās, attīstīt labas saskarsmes spējas un brīvu komunikāciju; organizēt, uzņemties iniciatīvu, brīvi improvizēt.

Ārpus konkrētām kompetencēm, prasmēm un zināšanām programmas praktiskais mērķis tiktu sasniegts, ja:

- 1) studējošie pēc sekmīgām studijām iegūs darba vietu tūrisma un atpūtas vai citās nozarēs, kas atbildīs viņu profesionālajām kompetencēm, sniegs personības izaugsmes iespējas un radīs patīku darīt uzticētos pienākumus ar iespēju nopelnīt sev un esošajai vai topošajai ģimenei;
- 2) studējošais ir konkurētspējīgs ne tikai darba tirgū, bet arī augstākās izglītības turpmākajā karjerā un var sekmīgi turpināt studijas maģistratūras līmenī vai citā sevi interesējošā studiju jomā.

Absolvējot TG studiju programmu tiek piešķirts profesionālā bakalaura grāds sociālajās zinātnēs un tūristu gida kvalifikācija (norādīta augstākā līmeņa iegūstamā kvalifikācija, taču programmas saturs ir veidots, lai vienlaicīgi tiktu apgūtas citas saistītas kvalifikācijas: kultūras pasākumu vadītājs, tūristu grupas vadītājs u.c.)(LR profesiju klasifikatora kods Nr.2431 11).

12.A. Uzņemšanas noteikumi

Uzņemšanas kritērijus ViA studiju programmās apstiprina ViA Senāts, kas saskaņā ar LR Augstskolu likumu līdz 1.novembrim apstiprina dokumentu „Uzņemšanas noteikumi Vidzemes Augstskolā pamatstudiju un augstākā līmeņa studiju programmās”. Piesakoties studijām pamatstudiju programmās, reflektantam vai tā pilnvarotai personai jāaizpilda pieteikums un jāuzrāda pase vai identifikācijas karte, vidējo izglītību apliecinošs dokuments, uzņemšanas

noteikumos noteiktie centralizēto eksāmenu sertifikāti, dokumenti, kas ļauj iestāties ārpus konkursa, ja konkrēts kritērijs noteikts noteikumos (skatīt 10.tabulu).

10.tabula. Studiju programmas „Tūristu gids –ceļojumu un pasākumu organizators” uzņemšanas prasības

Studiju programma	Studiju valoda	Centralizētie eksāmeni	Konkursa kārtība (maksimālais konkursa rezultāts – 100 punkti)	Ārpus konkursa uzņem
Tūristu gids - ceļojumu un pasākumu organizators;	Latviešu	Svešvaloda (angļu, vācu, krievu, franču) Latviešu valoda Matemātika	CE rezultāti – 75%; vidējā atzīme šādos mācību priekšmetos: latviešu valoda un svešvaloda (tā, kas CE) – 20%; Latvijas skolēnu zinātniskā konference, (pēdējo 2 gadu laikā) 1.-3.pakāpe - 5%. Minimālais konkursa rezultāts – 30 punkti	1.-3.vietu ieguvējus Latvijas Republikas un starptautiskajās olimpiādēs (pēdējo 2 gadu laikā); <i>Junior Achievement Latvia</i> - konkursa "Labākais ekonomikā" Vidzemes Augstskolas laureātu; 1.-3.vietas ieguvējus E. Birznieka Jauno Ģeogrāfu skolas kopvērtējumā (pēdējo 2 gadu laikā); 1.vietas ieguvēju Vidzemes Jauno Ģeogrāfu skolas kopvērtējumā (pēdējo 2 gadu laikā).

Ārvalstu reflektantiem papildus jāiesniedz angļu valodas zināšanu apliecinošs sertifikāts starptautiski atzītos eksāmenos *TOEFL* (minimums - iegūti vismaz 500 punkti klātienē kārtotajam testam un 70 punktu internetā kārtotajam testam), *IELTS* (minimums - 6.0 punkti) vai citi angļu valodas zināšanas apliecinājoši dokumenti. Ja iepriekšējā izglītība ir apgūta angļu valodā, angļu valodas zināšanu apliecinājums nav nepieciešams. Papildus jāiesniedz Latvijas Akadēmiskās informācijas centra izziņa par ārvalstīs iegūtās izglītības atbilstību uzņemšanas noteikumu prasībām. Pieteikties studiju uzsākšanai 1.kursā ViA var **elektroniski pamatstudijās**, *Vienotās uzņemšanas pamatstudiju programmu* informācijas sistēmā (VUPP IS), izmantojot e-pakalpojumu portālā www.latvija.lv. Saskaņā ar MK noteikumiem Nr.932 uzsākt studijas ViA ir iespēja arī vēlākajos studiju posmos, ievērojot noteikumu prasības par obligāti nepieciešamo kredītpunktu apjomu, kas pielīdzināms ViA studiju programmu saturam. Savukārt, saskaņā ar MK noteikumiem Nr.36 ikvienai personai ir tiesības vērsties ViA ar iesniegumu par iepriekšējā izglītībā vai profesionālajā pieredzē iegūto zināšanu, prasmju un kompetenču atzišanu augstskolas īstenotā studiju programmā vai tās daļā.

13.A. Studiju programmas plāns

TG studiju programma ir skaidri strukturēta, studiju kursi ir savstarpēji saistīti, saturiski atbilstot ES CEN noteiktajam standartam par tūristu gidu apmācību, papildinot ar nozares pieprasījumu un aktuālo tirgus situāciju publisko pasākumu organizēšanas un vadīšanas jomā. Programmas realizācijas pamatā ir skaidra un konsekventa tematiskā secība, un iegūtās prasmes un zināšanas tiek secīgi pilnveidotas visa studiju periodā (skatīt 11.tabulu).

11.tabula. Studiju programmas „Tūristu gids –ceļojumu un pasākumu organizators” studiju plāns

Studiju kurss	Programm as daļa	Kredit-punkti	semestris								
			1	2	3	4	5	6	7	8	
Pasaules kultūras vēsture	A	4	4								
Publiskā runa un improvizācija	A	2	2								

Angļu valoda tūrisma nozarē	A	8	2	2	2	2						
Tūrisma pamati	A	4	4									
Ievads filozofijā	A	2	2									
Baltijas kultūras vēsture	A	4	4									
Otrā svešvaloda (franču/vācu/krievu/ķīniešu)	A	8	2	2	2	2						
Eiropas vēsture	A	4		4								
Baltijas jūras reģiona tūrisma ģeogrāfija	A	4		4								
Mācību prakse-ekskursija I	A	2		2								
Sociālā psiholoģija	A	4		4								
Tūristu grupu organizēšana un vadība	A	2		2								
Gidu darba metodika	A	4			4							
Civilā aizsardzība	A	2			2							
Pasākumu plānošana un organizēšana	A	4			4							
Pētījumu metodoloģija	A	2			2							
Pasākumu scenārijs un režija	A	2			2							
Gada projekts I (tūrisma maršruts vai pasākuma plāns ar scenāriju)	A	2			2							
Starpkultūru komunikācija tūrismā	A	2				2						
Lietišķā ētika un komunikācija	A	2				2						
Prakse viesmīlībā	A	2				2						
Integrētā apvidus prakse	A	4				4						
Pasākumu vadīšana	A	2				2						
Multimediju komunikācija	A	4				4						
Prakse uzņēmumā I	A	6					6					
Komunikācijas treniņš	A	4						4				
Tūrisma produkts	A	4						4				
Gada projektsII	A	4						4				
Muzeju darbības pamatprincipi	A	2						2				
Tūrisms un vides aizsardzība	A	4						4				
Latviešu tradicionālā kultūra	A	2						2				
Tūrisma tirgvedība	A	4					4					
Uzņēmējdarbības pamati	A	4							4			

Prakse uzņēmumā II	A	6							6		
Mācību prakse- ekskursija II	A	2							2		
Tautsaimniecība ES kontekstā	A	4							4		
Informācijas tehnoloģijas tūrismā	A	2								2	
Informācijas avoti un interpretācija	A	2								2	
Prakse uzņēmumā III	A	4								4	
Bakalaura darbs	A	12								12	
B daļa(ierobežotas izvēles kursi nozares specializācijā)	B	8					4		4		
C daļa	C	6					6				
		160	20	20	20	20	20	20	20	20	
											160

14.A. Studiju programmas praktiskā īstenošana

Studiju programma „Tūristu gids –ceļojumu un pasākumu organizators” tiek organizēta tikai pilna laika studijās. Studiju kursi ir organizēti, vadoties pēc normatīvajiem aktiem un ViA iedibinātajiem augstajiem standartiem studiju procesa norisē.

Studiju metodes ietver:

- klātienes nodarbības un tiešās kontaktstundas ar docētājiem;
- patstāvīgo darbu ārpus klātienes nodarbībām.

Klātienes nodarbību galvenās metodes: lekcijas; praktiskās nodarbības, kas var būt dažāda formāta grupu un individuālie darbi – situāciju analīze, teorētisko modeļu praktiska adaptācija, diskusijas, patstāvīgo darbu prezentācijas, pārbaudes darbi, komandas veidošanas aktivitātes, reālo situāciju simulācijas u.c.; pieredzes apmaiņas vizītes uzņēmumos un organizācijās, kas var ietvert lauka darbu u.c.Apmācībā daudz tiek izmantota uz problēmām bāzēta apmācība.

Praktisko nodarbību apjoms klātienes nodarbībās nav mazāks par 50%. Studiju programma „Tūristu gids –ceļojumu un pasākumu organizators” tiek organizēta tikai pilna laika studijās. Studiju kursi ir organizēti, vadoties pēc normatīvajiem aktiem un ViA iedibinātajiem augstajiem standartiem studiju procesa norisē.

Studijās kopumā tiek uzsvērts individuālo iniciatīvu kopums, veicinot tematisku pasākumu, objektu apmeklēšanu, savas pieredzes krāšanu, ceļojot visdažādākajos veidos un dažādos mērogos, kas veiksmīgi arī tiek integrēti studiju procesā. Daļēji studiju formāts tiek sasaistīts ar dzīves stilu, padarot šo studiju posmu gan vienlaicīgi aizraujošu, gan arī no studiju viedokļa pilnīgāku.

Paralēli tiešajiem mājas darbiem liela loma ir studiju kursa un papildu literatūras apguvei. Studiju darbu organizācija paredz vispusīgu studējošo zināšanu un prasmju attīstību saskaņā ar studiju programmas sagaidāmajiem rezultātiem sagatavošanā studenti attīsta dažādas prasmes, kuras vairāk uzskaitītas pie programmas mērķiem un uzdevumiem.

Neviens no studiju kursiem netiek realizēts tālmācības formā, 90% studiju kursu tiek izmantota e-mācību platforma. Lekciju materiāli, zinātniskie raksti un cita veida mācību materiāli tiek ievietoti ViA e - mācību vidē <http://punkts.va.lv>, kura ir pieejama studentiem, izmantojot lietotājvārdu un paroli. Docētāji regulāri lieto e-mācību vidi – tajā ne tikai tiek ievietota informācija un resursi, bet tiek organizēts arī pats darbs – lekciju plānojums, vērtējums, e-vidē notiek

komunikācija starp docētāju un studentu, darbu iesniegšana, tiek organizēti pārbaudes darbi u.c. Retāk norisinās arī diskusiju forumi. Lekcijās tiek izmantots multimediju projektoris un internets (lielākā daļa docētāju lekcijas gatavo, izmantojot *PowerPoint* prezentāciju formātu), ir iespēja izmantot TV un video, īpaši akcentējama arī mikrofona pieejamība un iesaiste studiju procesā. Ja to prasa studiju kursa vai nodarbības specifika, tad atsevišķas nodarbības tiek vadītas datorauditorijā un bibliotēkā, kur tiek abonētas studiju procesam nepieciešamās datu bāzes. Aizvien lielāka loma studiju procesā iegūst augstvērtīgu interneta resursu izmantošana un docētāji savā darbā sabalansē interneta un cita veida resursu izmantošanu. Docētāju izmantotās mācību metodes bagātina vieslektoru vizītes un dalība vieslektoru vadītajās nodarbībās, lai paplašinātu zināšanas par studiju metodēm un resursiem. Pēdējā gadā tieši uz programmu orientēto vieslektoru skaits gan varēja būt lielāks.

Nozīmīga daļa no metodēm ietver āra pedagogiju – iespēju teorētiskās zināšanas gan pārbaudīt, gan arī bagātināt saistībā ar konkrētu situāciju analīzi, objektu apmeklējumiem (Turaidas muzejrezervāts, Cēsu pils komplekss, Valmieras muzejs, galerija Laipa, pilsētu ekskursijas, aktīvie pārgājieni, dabas ekskursija, vides interpretācija u.c.).

Svarīga ir teorijas sasaiste ar praksi, ko studenti veic gan mācību ekskursiju, pasākumu organizēšanas laikā, gan integrētās apvidus prakses laikā 10 dienas pavadot konkrētā pašvaldībā, kā arī nostiprinot zināšanas praksē uzņēmumā. Mācību prakse ekskursija II notiek angļu valodā kopā ar apmaiņas studentiem no ārvalstīm. Prakse Viesmīlības servisā tiek realizēta, sadarbojoties un izmantojot Valmieras tehnikuma prakšu bāzi.

Studiju programmas „Tūristu gids –ceļojumu un pasākumu organizators” vērtēšanas sistēma balstīta uz LR Augstskolu likumu, kā arī ViA Studiju nolikumu, pamatojoties uz studiju mērķiem un studiju beigās plānotajiem sasniedzamajiem rezultātiem.

Studiju programmas studiju darba rezultāti tiek kontrolēti un vērtēti semestra laikā, pārbaudījumos pēc studiju kursa pilnīgas apguves. Ikvienu pārbaudījuma mērķis ir konstatēt, kādā līmenī students ir apguvis teorētiskās zināšanas un ieguvis prasmes un iemaņas pielietot teorētiskās zināšanas profesionālajā darbībā nepieciešamo uzdevumu veikšanai. Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji ir viena no būtiskām kursa apraksta daļām. Lai nodrošinātu vērtēšanas objektivitāti, katrā kursā ir izstrādāti skaidri vērtēšanas kritēriji, kas paredz dažādu formu un veidu pārbaudījumus. Visosursos tiek lietota kumulatīvā vērtēšanas sistēma.

Mācību prakse ekskursija vai pasākumu organizēšana un integrētā apvidus prakse tiek vērtētās ar atzīmi. Prakse uzņēmumā un prakse viesmīlības servisā tiek vērtēta kā ieskaitīta vai neieskaitīta. Prakses vērtējumā tiek ņemts vērā prakses vadītāja vērtējums, vērtējums par prakses laikā veiktajiem darbiem un publiska uzstāšanās par prakses laikā gūtajiem novērojumiem un veiktajiem uzdevumiem.

Gada projekts tiek publiski aizstāvēts Gada projektu komisijā, un gada projektu vērtē darba vadītājs, recenzents un komisija. Bakalaura darbu aizstāvēšana notiek Valsts pārbaudījumu komisijā, un darbu vērtēšanā piedalās nozares profesionāļi, kas sastāda lielāko daļu no komisijas.

15.A. Absolventu nodarbinātības perspektīvas

ANPTO prognozē, ka Austrumeiropas un centrālās Eiropas reģionā pēc tūrisma statistikas starptautisko tūristu skaits vidēji līdz 2020.gadam pieaugs par 3.7% gadā.¹⁶ Latvijas tūrisma pamatnostādņēs 2014. -2020.gadam ir plānots palielināt ārvalstu vairākdienu ceļotāju skaitu no 2012. līdz 2020. gadam par 20%, kā viens no svarīgākajiem tūristu produktu veidiem tiek minēts darījumu un pasākumu tūrisms. Svarīga loma arī pakalpojumu kvalitātēm. Tiek uzsvērts, ka izglītības iestādēm jānodrošina: „kvalificēta, tirgus prasībām atbilstoša darbaspēka pieejamības nodrošināšana”.¹⁷ 2013.gada 17.decembrī Rīgas domē apstiprinātie saistošie noteikumi „Par

¹⁶<http://www.e-unwto.org/doi/pdf/10.18111/9789284416899>

¹⁷https://www.em.gov.lv/files/turisms/PPD_1.doc

tūristu gidu pakalpojumu sniegšanu Rīgas pilsētā” paredz, ka no 2014.gada 1.aprīļa Rīgā par tūristu gidiem var strādāt tikai personas ar atbilstošu izglītību un sertifikātu.¹⁸

Šobrīd ir liels pieprasījums pēc gidiem arī ārpus Rīgas to var redzēt, ka pašvaldības Daugavpilī¹⁹, Bauskā²⁰, Valmierā²¹ un citur organizē gidu kursus, jo pastāv būtiskas kvalitātes problēmas. Novados tieši pasākumu organizatori ir arī vietējie gidi, un tas ļauj apvienot abas šīs kvalitātes. Absolventu aptaujas rezultātipielikumā 18. A. 6.1. liecina par to, ka absolventiem nav grūtību iekļauties darba tirgū un saņemt atbilstošu atalgojumu.

16.A. Iepriekšējā studiju virziena akreditācijā saņemto ieteikumu ieviešana

Iepriekšējā akreditācijā tika ieteikts izvērtēt ieviestās satura izmaiņas programmā, jo programmas nosaukuma izmaiņas un izmaiņas programmā bija notikušas tikai pirms gada, kā arī izvērtēt, vai neveidot vienu VRSTAO studiju programmu ar divām specializācijām (studiju programmas “Tūrisma organizācija un vadība” un “Tūristu gids – ceļojumu un pasākumu organizators”).

Īstenojot programmu jau vairākus gadus un arī izvērtējot programmu dienu ilgā seminārā, tika nonākts pie secinājuma, ka ir divas dažādas studiju programmas, ka arī studenti katrā programmā ir ar citu ievirzi. Pirms diviem gadiem tika izstrādātas izmaiņas programmā, vēl lielāku uzsvāru liekot uz pasākumu vadību. Arī darba tirgus tendenču maiņas šajā periodā norāda uz pareizo virzību. Šajos gados ir pieaugusi studentu aktivitāte pētniecībā, tas arī bija ieteikums iepriekšējās akreditācijas laikā. Programmas studenti aktīvi piedalās ViA studentu zinātniskajā konferencē, iesniedz darbus dažādos konkursos. TAVA 2014. gada rīkotajā studentu pētniecisko darbu konkursā 3.vietu ieguva Krista Matroze ar darbu „Fotoattēlu konkurētspējas izvērtējums tūrisma operatoru un aģentūru mārketingā”, vadītājas Zane Kudure un Linda Lotiņa. Ieteikts bija censties vairāk piesaistīt ārzemju vieslektoros, iespēju robežās tas tiek darīts, katru gadu piesaistot Erasmus+ programmas viesdocētājus no citām augstskolām un nozares profesionāļus no ārvalstīm, kā arī, to kompensējot ar studijām un praksi ārvalstīs. Šogad pirmo reizi no 17. līdz 21. oktobrim tiek rīkota Starptautiskā mācību nedēļa (*International Teaching Week 2016*) ar ievirzi tūrisma virzienā. Pašlaik dalību tajā apstiprinājuši vairāk nekā 10 vieslektori no Armēnijas, Igaunijas, Indijas, Lietuvas, Ukrainas, Ungārijas un Vācijas.

„TŪRISMA ORGANIZĀCIJA UN VADĪBA” profesionālās bakalaura studiju programmas raksturojums

10.B. Studiju programmas mērķi un kvalifikācija

“Tūrisma organizācija un vadība” – profesionālais grāds tūrisma vadībā, iegūstamā kvalifikācija Tūrisma un atpūtas organizācijas vadītājs.

Profesionālās bakalaura programmas “Tūrisma organizācija un vadība” galvenais īstenošanas mērķis ir sagatavot augsti kvalificētus speciālistus tūrisma un viesmīlības nozarei, lai veicinātu ilgtspējīgu nozares un teritoriju attīstību.

¹⁸<http://www.liveriga.com/lv/7488-rigas-turistu-gidu-sertifikacija>

¹⁹<http://www.daugavpils.lv/lv/47/read/9444>

²⁰http://www.zemgale.lv/index.php?option=com_content&view=article&id=2523:novembr-bausk-organizs-trisma-gidu-kursus&catid=90:benefits&Itemid=67

¹⁹http://www.valmiera.lv/lv/jaunumi/turisma_zinas/12957_valmieras_turisma_informacijas_centrs_acin_a_pieteikties_turistu_gidu_apmaciba/

Studiju programmas "Tūrisma organizācija un vadība" uzdevumi ir:

- (1) Sniegt studējošiem pamata zināšanas un padziļinātu izpratni par tūrismu un viesmīlību kā tautsaimniecības nozari un saistību ar ilgtspējīgu valsts attīstību, uzsvāru liekot uz tūrisma komersantu untūristu mītnu vadītāja darbību kopējā tūrisma sistēmā un saskarsmi ar cilvēkiem, kā arī tam nepieciešamajām zināšanām sociālajās un dabas zinātnēs. Attīstīt sadarbību ar tūrisma nozares attīstībā un tūrisma izglītībā iesaistītajām pusēm Latvijā un starptautiskā mērogā studiju procesa kvalitātes kāpināšanai.
- (2) Veidot studējošiem prasmes un iemaņas atbilstoši izvirzītajiem mērķiem un profesijas standartam, izvēloties adekvātas izglītības metodes, akcentējot lietišķo zināšanu iegūvi un pētniecības iemaņu attīstīšanu, pastiprināt dažādu svešvalodu pielietošanas spēju, sadarbību komandā, prasmi lietot ikdienai nepieciešamās datorprogrammas un multimedijus, spēju kritiski domāt, analizēt problēmas, uzņemties atbildību, liels akcents ir uz saskarsmes prasmju pilnveidi, publiskās uzstāšanās iemaņu attīstīšanu un spēju argumentēt.
- (3) Sekmēt studējošo motivāciju tālākizglītībai un personiskajai pilnveidei; veicināt studējošā pilnveidošanos par patstāvīgu, sociāli atbildīgu, erudītu, dabas un kultūras vērtības respektējošu, radošu personību ar spējām veidot savu uzņēmumu.
- (4) Veicināt VRSTAOakadēmiskā personāla kvalifikācijas celšanu, personāla papildināšanu ar pieredzējušiem savas nozares praktiķiem, mācībspēku piesaisti no citām ViA struktūrvienībām un citām augstskolām Latvijā un ārvalstīs; uzturēt ViA materiāli tehnisko bāzi un veicināt tās papildināšanu un uzlabošanu kvalitatīvu studiju iespēju nodrošināšanai, ieviest praksē ViA stratēģijā uzsvērtās vērtības, īpaši šajā programmā izceļot individuālu pieeju un biežo diskusiju un komunikāciju veicinošo vidi studējošajiem.

11.B. Paredzētie studiju rezultāti

Programmas mērķi tiks sasniegti, ja studējošais, sekmīgi pabeidzot studijas programmu "Tūrisma organizācija un vadība":

1. Spēj patstāvīgi iegūt, atlasīt un analizēt informāciju un to izmantot, pieņemt lēmumus un risināt problēmas tūrisma un viesmīlības nozarē un tūrisma un viesmīlības organizāciju vadībā.
2. Izprot un ievēro profesionālo ētiku. Spēj izvērtēt savas profesionālās darbības ietekmi tuvākā un tālākā nākotnē uz organizāciju, sabiedrību, dabas vidi, kultūras mantojumu. Spēj piedalīties tūrisma jomas attīstībā, demonstrējot globālu redzējumu, lēmumu, rīcību un procesu savstarpējo saišu un savstarpējo atkarību apzināšanos.
3. Spēj parādīt tūrisma un viesmīlības nozarei un organizāciju vadīšanai raksturīgās pamata un specializētas zināšanas un šo zināšanu kritisku izpratni, turklāt daļa zināšanu atbilst tūrisma nozares un organizāciju vadības augstāko sasniegumu līmenim.
4. Spēj parādīt tūrisma un organizāciju vadības jomas svarīgāko jēdzienu un likumsakarību izpratni.
5. Spēj, izmantojot apgūtos teorētiskos pamatus un prasmes, veikt profesionālu, inovatīvu un pētniecisku darbību, formulēt un analītiski aprakstīt informāciju, problēmas un risinājumus tūrisma un viesmīlības nozarē un organizāciju vadībā, tos izskaidrot un argumentēti diskutēt par tiem gan ar speciālistiem, gan ar nespeciālistiem.
6. Spēj patstāvīgi strukturēt savu mācīšanos un attīstību, virzīt savu un padoto tālāku mācīšanos un personisko un profesionālo pilnveidi, parādīt zinātnisku pieeju problēmu risināšanā, uzņemties atbildību un iniciatīvu, veicot darbu individuāli, komandā vai vadot citu cilvēku darbu, pieņemt ilgtspējīgus un sociāli atbildīgus lēmumus un rast radošus risinājumus.

Absolvējot studiju programmu "Tūrisma organizācija un vadība", tiek piešķirts profesionālā bakalaura grāds tūrisma vadībā un tūrisma un atpūtas organizācijas vadītāja kvalifikācija (LR profesiju klasifikatora kods Nr.1431 08). Studiju programmas saturs vērsts uz tūrisma un atpūtas nozares organizācijas vadītājam nepieciešamo zināšanu, attieksmju un prasmju iegūšanu un attīstīšanu, akcentējot integrētas un ilgtspējīgas attīstības vadīšanas lomu.

12.B. Uzņemšanas noteikumi

Uzņemšanas kritērijus ViA studiju programmās apstiprina ViA Senāts, kas saskaņā ar LR Augstskolu likumu līdz 1.novembrim apstiprina dokumentu Uzņemšanas noteikumi ViA pamatstudiju un augstākā līmeņa studiju programmās. Piesakoties studijām pamatstudiju programmās, reflektantam vai tā pilnvarotai personai jāaizpilda pieteikums un jāuzrāda pase vai identifikācijas karte, vidējo izglītību apliecinošs dokuments, uzņemšanas noteikumos noteiktie centralizēto eksāmenu sertifikāti, dokumenti, kas ļauj iestāties ārpus konkursa, ja konkrēts kritērijs noteikts noteikumos (skatīt 12.tabulu).

12.tabula. Studiju programmas "Tūrisma organizācija un vadība" uzņemšanas prasības

Studiju programma	Studijuvaloda	Centralizētie eksāmeni	Konkursa kārtība (maksimālais konkursa rezultāts – 100 punkti)	Ārpus konkursa uzņem
Tūrisma organizācija un vadība	Latviešu	Svešvaloda (angļu, vācu, krievu, franču) Latviešu valoda Matemātika	CE rezultāti – 75%; vidējā atzīme šādos mācību priekšmetos: latviešu valoda un svešvaloda (tā, kas CE) – 20%; Latvijas skolēnu zinātniskā konference, (pēdējo 2 gadu laikā) 1.-3.pakāpe - 5%. Mīnimālais konkursa rezultāts – 30 punkti	1.-3.vietu ieguvējus Latvijas Republikas un starptautiskajās olimpiādēs (pēdējo 2 gadu laikā); Junior AchievementLatvia - konkursa "Labākais ekonomikā" Vidzemes Augstskolas laureātu; 1.-3.vietas ieguvējus E.Birznieka Jauno Ģeogrāfu skolas kopvērtējumā (pēdējo 2 gadu laikā); 1.vietas ieguvēju Vidzemes Jauno Ģeogrāfu skolas kopvērtējumā (pēdējo 2 gadu laikā).

Piesakoties studijām augstākā līmeņa studiju programmās, reflektantam vai tā pilnvarotai personai jāaizpilda pieteikums un jāuzrāda pase vai identifikācijas karte, augstāko izglītību apliecinošs dokuments, kā arī programmas prasībās noteiktie dokumenti.

Ārvalstu reflektantiem papildus jāiesniedz angļu valodas zināšanu apliecinošs sertifikāts starptautiski atzītos eksāmenos *TOEFL* (minimums - iegūti vismaz 500 punkti klātienē kārtotajam testam un 70 punktu internetā kārtotajam testam), *IELTS* (minimums - 6.0 punkti) vai citi angļu valodas zināšanas apliecinājoši dokumenti. Ja iepriekšējā izglītība ir apgūta angļu valodā, angļu valodas zināšanu apliecinājums nav nepieciešams. Papildus jāiesniedz Latvijas Akadēmiskās informācijas centra izziņa par ārvalstīs iegūtās izglītības atbilstību uzņemšanas noteikumu prasībām.

Pieteikties studiju uzsākšanai 1.kursā ViA var elektroniski pamatstudijās, Vienotās uzņemšanas pamatstudiju programmu informācijas sistēmā (*VUPP IS*), izmantojot e-pakalpojumu portālā www.latvija.lv. Saskaņā ar MK noteikumiem Nr.932 uzsākt studijas ViA ir iespēja arī vēlākajos studiju posmos, ievērojot noteikumu prasības par obligāti nepieciešamo kredītpunktu apjomu, kas pielīdzināms ViA studiju programmu saturam. Savukārt, saskaņā ar MK noteikumiem Nr.36, ikvienai personai ir tiesības vērsties ViA ar iesniegumu par iepriekšējā izglītībā vai profesionālajā pieredzē iegūto zināšanu, prasmju un kompetenču atzišanu augstskolas īstenotā studiju programmā vai tās daļā.

13.B. Studiju programmas plāns

TOV studiju programma ir precīzi strukturēta, studiju kursi ir savstarpēji saistīti un papildinoši, integrējot visaptverošu tūrisma izglītību ar pieprasījumu un aktuālo tirgus situāciju. Programmas īstenošana norisinās tematiskā secībā, un iegūtās prasmes un zināšanas tiek secīgi pilnveidotas visa studiju periodā (skatīt 13.tabulu), ik gadu teorētiskās zināšanas nostiprinot gan praksē, gan jau esošo kursu ietvaros integrētajos problēmu risinājumu uzdevumos.

13.tabula. Studiju programmas "Tūrisma organizācija un vadība" plāns

Kursi	1.sem.	2.sem.	Vasaras prakse	3.sem.	4.sem.	Vasaras prakses	5.sem.	6.sem.	7.sem.* Vasaras prakses	8.sem.
Tūrisma pamati	4									
Pirmā svešvaloda	2	2								
Otrā svešvaloda	2	2		2	2					
Publiskā runa	2									
Ceļotāju psiholoģija un motivācija	2									
Tūrisma ģeogrāfija	4									
Ievads uzņēmējdarbībā	2									
Viesmīlība		4								
Tūristu grupu organizēšana un vadīšana		2								
Aktīvā tūrisma vadība		4								
Latvijas dabas tūrisma ģeogrāfija		2								
Kultūras vēsture un tūrisms				4						
Civilā aizsardzība				2						
Pētījumu metodoloģija				2						
Tautsaimniecība ES kontekstā				4						
Tūrisma statistika un datu analīze				2						
Tūrisma tirgvedība				4						
Starpkultūru komunikācija tūrismā					2					
Tūrisms un vides aizsardzība					4					
Tūrisma produkts					4					
Latvijas kultūras vēsture un tūrisms					2					
Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas tūrismā					2					
Lauku tūrisms					2					
Cilvēkresursu vadība								4		
Ievads grāmatvedībā								2		
Uzņēmuma stratēģija								4		
Finanšu vadības pamati								4		
Uzņēmējdarbības tiesības							2			
Tūrisma projektu vadība										4
Biznesa plāns										2
B daļas kursi	2	2					12			16
Ķīniešu valoda	2	2								
Tūrisma produkta veicināšana							2			
Pilsētu tūrisms							2			
Tūrisma reģionālā politika							4			
Ķīniešu valoda							2+2			

Ekotūrisms un ilgtspējīgs tūrisms							2					
Praktikums rezervēšanas sistēmas							4					
Tumšais tūrisms un apmeklētāju motivācija							2					
Komunikācijas treniņš							4					
Dabas parku pārvaldība un politika							2					
u.c. kursi,												
Izvēles kursi C daļa							6					6
Prakse viesmīlības servisā		2										2
Āra dzīves prakse			2									2
Integrētā apvidus prakse						4						4
Mācību prakse ekskursija										2		2
Prakse uzņēmumā						8			8			16
Problēmrisinājumu projekts (Gada projekts 1)				2								2
Gada projekts 2								4				4
Bakalaura darbs											12	12
Kopā:	20	20	2	20	20	12	20	20	8	20	16	0

14.B. Studiju programmas praktiskā īstenošana

Studiju programma "Tūrisma organizācija un vadība" tiek realizēta pilna laika studiju formā. Nepilna laika studiju forma pārskata perioda sākumā tika īstenota, bet pēdējos gados netiek īstenota nelielās intereses dēļ. 2016. gada jūnijā VRSTAO padome pieņēma lēmumu nepilna laika studijāsvairāk neuzņemt studentus.

Programmas studiju plānā norādīto kursu apguve studentiem notiek lekcijās, semināros, diskusijās, grupu darbos, lietišķajās spēlēs, uz problēmām bāzētās praktiskajās nodarbībās. Liels uzsvars studiju procesā tiek likts uz studentu patstāvīgo un pētniecisko darbu: literatūras studijām, referātu, kursa darbu, gada projektu izstrādi. Grupu nodarbībās studenti attīsta sadarbības prasmes, spēju diskutēt – uzklaut un izprast citu viedokli un argumentēti aizstāvēt savu viedokli, māku prezentēt ziņojumu, pilnveidot runas kultūru. Apmācībā daudz tiek izmantota uz problēmām bāzēta apmācība.

Lekciju un semināru vai grupu nodarbību attiecība pilna laika studentiem lielākajā daļā kursu ir 50/50%. Studiju procesa nodrošināšanai un nodarbībās regulāri un aktīvi tiek izmantoti mūsdienīgi informācijas tehnoloģiju risinājumi – interaktīvais nodarbību saraksts, e-pasts, *Googledokumenti*, augstskolas intraneta vide – <https://iekstikls.va.lv/>. Lekcijās docētāji izmanto uzskates materiālus prezentāciju veidā, audio un video failus. Grupu darbu tapšanas gaitā diskusijas notiek ne vien klātienē, bet arī e-vidē, izmantojot <http://punkts.va.lv> un *SKYPE*. Docētāji sniedz konsultācijas gan klātienē saskaņā ar konsultāciju grafiku ik nedēļu, gan izmantojot *SKYPE*, kas ļauj uzturēt aktīvu komunikāciju arī ar studentiem, kuri atrodas apmaiņas studijās ārzemēs. Studentiem, kuri studē ārzemēs un nevar ierasties uz gada projekta aizstāvēšanu klātienē, ir iespēja to aizstāvēt, izmantojot *SKYPE* iespējas.

Vairāku kursu ietvaros tiek izstrādāts kursa projekts (grupas izstrādāts uz reālu problēmu bāzēts pētījums) un rīkotas ārpus auditoriju nodarbības – pieredzes apmaiņa atpūtas, tūrisma un viesmīlības nozares organizācijās, praktisko piemēru aplūkošana dabā u.c. Studiju nodarbību grafiku izstrādā virzienstudiju speciāliste, sadarbojoties ar kursu docētājiem, virziena direktoru, bet auditoriju plānojums tiek saskaņots ar ViA Administratīvo departamentu.

Svarīga ir teorijas sasaiste ar praksi, ko studenti veic gan ārā dzīves praksē mācību ekskursiju laikā, gan integrētās apvidus prakses laikā, kad studenti 10 dienas pavada konkrētā pašvaldībā, kā arī, nostiprinot zināšanas praksē uzņēmumā. Studiju programmas "Tūrisma organizācija un vadība" prakses atbilstoši nozares specifikai tiek plānotas aktīvās tūrisma sezonas laikā vasarā. Lai studenti sekmīgi varētu iekļauties praksē uzņēmumos, prakse Viesmīlības servisā tiek plānota pavasarī, pirms students dodas praksē uzņēmumā. Prakse Viesmīlības servisā tiek realizēta, sadarbojoties ar Valmieras tehnikumu, izmantojot tehnikuma aprīkojumu.

Studiju programmas "Tūrisma organizācija un vadība" vērtēšanas sistēma balstīta uz LR Augstskolu likumu, kā arī ViA Studiju nolikumu, pamatojoties uz studiju mērķiem un studiju beigās plānotajiem sasniedzamajiem rezultātiem.

Studiju programmas studiju darba rezultāti tiek kontrolēti un vērtēti semestra laikā, pārbaudījumos pēc studiju kursa pilnīgas apguves. Ikvienu pārbaudījuma mērķis ir konstatēt, kādā līmenī students ir apguvis teorētiskās zināšanas un ieguvis prasmes un iemaņas pielietot teorētiskās zināšanas profesionālajā darbībā nepieciešamo uzdevumu veikšanai. Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji ir viena no būtiskām kursa apraksta daļām. Lai nodrošinātu vērtēšanas objektivitāti, katrā kursā ir izstrādāti skaidri vērtēšanas kritēriji, kas paredz dažādu formu un veidu pārbaudījumus. Visosursos tiek lietota kumulatīvā vērtēšanas sistēma.

Ārā dzīves prakse, integrētā apvidus prakse, mācību prakse ekskursija tiek vērtētas ar vērtējumu ballēs. Prakse uzņēmumā un Prakse viesmīlības servisā tiek vērtēta kā ieskaitīta vai neieskaitīta. Prakses vērtējumā tiek ņemts vērā prakses vadītāja vērtējums, vērtējums par prakses laikā veiktajiem darbiem un publiska uzstāšanās par prakses laikā gūtajiem novērojumiem un veiktajiem uzdevumiem.

Problēmu risinājumu projekts tiek publiski aizstāvēts komisijā, kuras sastāvā ir projektu uzraugošie docētāji. Gada projekts tiek publiski aizstāvēts Gada projektu komisijā, un gada projektu vērtē darba vadītājs, recenzents un komisija. Bakalaura darbu aizstāvēšana notiek Valsts pārbaudījumu komisijā, un darbu vērtēšanā piedalās nozares profesionāļi, kas sastāda lielāko daļu no komisijas.

15.B. Absolventu nodarbinātības perspektīvas

ANPTO prognozē, ka Austrumeiropas un centrālās Eiropas reģionā pēc tūrisma statistikas starptautisko tūristu skaits vidēji līdz 2020.gadam pieaugs par 3.7% gadā.²²

Tūrisms ES nodarbina 12 miljonus strādājošos un dod 365 miljardus eiro ienākumus gadā. Eiropas Savienības mērķis ir saglabāt Eiropu kā galveno starptautiskā tūrisma galamērķi, vienlaikus veicinot tā konkurenci un izaugsmi un paplašinot nodarbināto skaitu, tā ir viena no svarīgākajām ES nozarēm.²³

Aktuālajā Eiropas Savienības fondu apguves periodā 2014.-2020. gadam finansējums tūrisma nozarē pieejams 11 programmās.²⁴ Latvijas tūrisma pamatnostādņēs 2014.-2020. gadam ir plānots palielināt ārvalstu vairākdienu ceļotāju skaitu no 2012 līdz 2020. gadam par 20%, kā viens no svarīgākajiem tūristu produktu veidiem tiek minēts darījumu un pasākumu tūrisms. Svarīga loma ir arī pakalpojumu kvalitātēm. Tiek uzsvērts, ka izglītības iestādēm jāveic "kvalificēta, tīrus prasībām atbilstoša darbaspēka pieejamības nodrošināšana".²⁵

VPR Ilgtspējīgas attīstības stratēģijā 2030 rekreācija un tūrisms ir definēta kā viedā specializācija ar augstu attīstības potenciālu reģionā.²⁶ Visas šīs tendences un plānošanas dokumenti skaidri norāda uz programmas absolventu darba iespējām ES, Latvijā un

²²<http://www.e-unwto.org/doi/pdf/10.18111/9789284416899>

²³http://ec.europa.eu/growth/sectors/tourism/policy-overview/index_en.htm

²⁴<http://ec.europa.eu/growth/tourism-funding-guide>

²⁵https://www.em.gov.lv/files/turisms/PPD_1.doc

²⁶http://jauna.vidzeme.lv/upload/VPR_IAS.pdf

reģionā. Absolventu aptaujas rezultāti pielikumā 18.B. 6.1. liecina par to, ka absolventiem nav grūtību iekļauties darba tirgū un saņemt atbilstošu atalgojumu.

16.B. Iepriekšējā studiju virziena akreditācijā saņemto ieteikumu ieviešana

Iepriekšējā studiju programmas “Tūrisma organizācija un vadība” akreditācijā tika ieteikts izvērtēt ViA realizēto divu VRSTAO studiju programmu- “Tūrisma organizācija un vadība” un “Tūristu gids – ceļojumu un pasākumu organizators” programmu apvienošanu, veidojot divas specializācijas.

2015.gadā VRSTAO studiju padome speciāli veidotā seminārā izvērtēja abu programmu saturu, analizējot katra kursa saturu, sasniedzamos mērķus, prioritizēja studentu iegūtās prasmes un zināšanas, salīdzinot to ar iegūstamo kvalifikāciju prasībām, nonākot pie secinājuma, ka katra programma darbojas ar savu ievirzi un tai ir atšķirīgi mērķi. Semināra gaitā tika secināts, ka abas programmas ir jāpastiprina ar specifiskiem kursiem, kas akcentē šo programmu atšķirības, piemēram, studiju programmā “Tūrisma organizācija un vadība” palielinot akcentus uz tehnoloģijām un komunikācijām tūrismā, savukārt studiju programmā “Tūristu gids – ceļojumu un pasākumu organizators” – uz pasākumu organizēšanu.

Iepriekšējā studiju programmas “Tūrisma organizācija un vadība” akreditācijā tika norādīts, ka studentu aktivitāte un iesaiste pētniecībā varētu būt augstāka. Pēdējos gados tā ievērojami palielinājusies, par to liecina studentu pētniecisko darbu aktīva pārstāvniecība TAVA rīkotajos konkursos, piemēram, no VRSTAO studiju programmām visvairāk darbu iesniedz tieši šīs programmas studenti. 2015. gada studiju programmas “Tūrisma organizācija un vadība” absolvente Uva Klāsupa ieguva 3.vietu, prezentējot savu bakalaura darbu ““Laimas” šokolādes muzeja attīstība” (darba vadītāja lektore Inese Ebele). Studiju programmas studenti aktīvi piedalās ViA studentu zinātniskā konferencē. Piemēram, 2015.gada 9. studentu pētniecisko darbu konferences zinātniskajā sekcijā „Jauni risinājumi tūrisma piedāvājuma dažādošanā” studiju programmu “Tūrisma organizācija un vadība” pārstāvēja 4 studiju programmas “Tūrisma organizācija un vadība” un 3 “Tūristu gids – ceļojumu un pasākumu organizators” studenti. Jaunu pavērsienu studentu iesaistei pētījumos ir devusi Sociālo, ekonomisko un humanitāro pētījumu institūta” (HESPI) izveide, kur pētnieki projektos iesaista studentus.

Iepriekšējā studiju programmas “Tūrisma organizācija un vadība” akreditācijā tika ieteikt piesaistīt vairāk ārzemju vieslektorus. Iespēju robežās tas tiek darīts (piemēram, kursu *Managementsimulation* vadīja Bredas augstskolas tūrisma docētāji, Biznesa ētikas kursu vadīja docētāja no Zagrebas universitātes, ķīniešu valodas prasmes studentiem kopš 2006.gada *Volunteer Chinese Teacher Program*ietvaros pasniedz docētāja no Ķīnas), kā arī šo ārvalstu pieredzi studenti iegūst, studējot kādā no ārvalstu augstskolām un praktizējoties ārvalstīs. Katru gadu *Erasmus+* programmas laikā ierodas citu augstskolu mācību spēki un nozares profesionāļi, sniedzot studentiem neatsveramu pieredzi. Šogad pirmo reizi no 17. līdz 21. oktobrim tiek rīkota Starptautiskā mācību nedēļa (*International Teaching Week 2016*) ar ievirzi tūrisma virzienā. Pašlaik dalību tajā apstiprinājuši vairāk 10 vieslektori no Armēnijas, Igaunijas, Indijas, Lietuvas, Ukrainas, Ungārijas un Vācijas

„TŪRISMA STRATĒGISKĀ VADĪBA” profesionālās maģistra studiju programmas raksturojums

10.C. Studiju programmas mērķi un kvalifikācija

Maģistra profesionālās studiju programmas “Tūrisma stratēģiskā vadība” galvenais mērķis ir sagatavot augsti kvalificētus vadošā līmeņa darbiniekus profesionālajā darbībā – vadītājus

tūrisma nozarē valsts, sabiedriskajā un privātajā sektorā, kuru teorētiskās un praktiskās kompetences: zināšanas, prasmes, iemaņas un attieksmes atbilstu mūsdienu darba tirgus prasībām un pasaulē vispāratzītam standartam par otro profesionālo grādu vadības zinātnēs (*Master of Business Administration*), kas nodrošinātu spēju vadīt iestādi, uzņēmumu globalizācijas mainīgajā vidē, spētu uzņemties profesijas standartā noteiktos pienākumus un veikt uzdevumus šo pienākumu izpildei. Sekundārais studiju programmas mērķis ir sniegt iespēju attīstīt studējošā personību un paplašināt zināšanas dažādās interešu jomās.

Lai sasniegtu izvirzīto mērķi, programmā tiek izvirzīti šādi uzdevumi:

- 1) Sniegt padziļinātas zināšanas atbilstoši nozares jaunākajiem atklājumiem, attīstīt profesionālās darbības veikšanai nepieciešamo prasmju un attieksmju kopumu atbilstoši tūrisma uzņēmuma vadītāja profesionālajai kvalifikācijai, respektējot tūrisma kā pakalpojumu nozari;
- 2) Nostiprināt un attīstīt studējošo prasmes pētniecības darbam tūrisma nozarē un motivēt iesaisti lietišķajos pētījumos;
- 3) Organizēt studiju kursus sadarbību ar tūrisma organizācijām, nodrošinot praktisko ieguldījumu tūrisma nozares attīstībā un veidojot studējošiem kontaktus ar nozari turpmākai sadarbībai;
- 4) Veicināt akadēmiskā personāla kvalifikācijas celšanu, atzītu nozares profesionāļu, pieredzējuši viesdocētāju no citām Latvijas un ārvalstu augstskolām piesaisti studiju programmai;
- 5) Nodrošināt studiju programmas mērķim atbilstošu materiāli tehnisko bāzi.

Programmatsaturs un metodika saskan ar ViA mērķiem, tiecoties pēc izcilības un konkurētspējas izglītībā, balstoties uz starpdisciplināritātes, individuālas pieejas, teorētisko un praktisko zināšanu kombinācijas, starptautiskas studiju vides nodrošināšanu, tādējādi arī dodot ieguldījumu reģiona attīstībā.

11.C. Paredzētie studiju rezultāti

Studiju programmas saturs vērsts uz tūrisma un atpūtas nozares organizācijas vadītājam nepieciešamo zināšanu, attieksmju un prasmju iegūšanu un pilnveidošanu, akcentējot stratēģiskas un ilgtspējīgas attīstības vadīšanas lomu tūrisma pakalpojumu nozarē. Studiju programmas rezultāti vērsti uz zināšanu un prasmjunodrošināšanu specifiskajam tūrisma pakalpojumam, un tie ir:

- Zināšanas un izpratne: padziļinātas jaunākās teorētiskās zināšanas par tūrisma kā tautsaimniecības nozari un tā vietu valsts ekonomikā, to saistība ar moderno starptautisko uzņēmējdarbības vidi, uzsvāru liekot uztūrisma institūciju, uzņēmumu stratēģisko vadību, mūsdienu pārvaldības, uzņēmējdarbības un tās vides aktualitātēm, tūrisma mārketinga vadības jautājumiem, personāla vadību organizācijās, finanšu un riska vadību un analīzi, aktualitātes valsts pārvaldes un uzņēmējdarbības likumdošanā un informācijas tehnoloģiju sasniegumiem, gan arī par aktuāliem humanitāriem, sociāliem un dabaszinātņu jautājumiem. Prakses un teorētisko zināšanu sintēze darbojas kā moderna vadītājaizaugsmei veicinošs faktors. Sekmē studentos motivāciju tālākizglītībai, sagatavojot programmas beidzējus studijām doktorantūrā un pētnieciskajam darbam.
- Prasmes un attieksmes: ar programmas palīdzību tiek veidota jauna, prasmīga tūrisma institūciju un uzņēmumu augstākā posma vadītāju paaudze, kura radoši domājot un darbojoties:
 - a. spēj uzņemties profesionālo atbildību un pieņemt atbildīgus lēmumus;
 - b. apliecina profesionālu un ētisku attieksmi unlieliskas saskarsmes un sadarbšanās prasmes ar darbiniekiem, partneriem, plašsaziņas līdzekļiem;

- c. prot domāt, izteikties un argumentēt, izmantojot gan klasiskos, gan arī inovatīvas vadības, uzņēmējdarbības, ekonomikas, finanšu, tūrisma nozares utt. terminus un koncepcijas
- d. spēj patstāvīgi pilnveidot savas kompetences, turpmāko profesionālo un personības attīstību
- e. demonstrē izpratni un atbildību par profesionālās darbības ietekmi uz vidi šī termina plašākajā nozīmē;
- f. spējīga prasmīgi veikt institūcijas, uzņēmuma operatīvo un stratēģisko vadīšanu;
- g. spēj kritiski izvērtēt un izmantot teorētiskās zināšanas veicot profesionālos uzdevumus un risinot problēmsituācijas;
- h. spēj būt radoši un rast inovatīvus risinājumus profesionālajā darbībā, demonstrē iniciatīvu sava uzņēmuma vadībā un nozari vienojošās organizācijās.

Kā vienu no studiju programmas rezultātiem jāuzsver profesionālais kontaktu tīkls, kas studējošiem tiek attīstīts studiju kursa laikā organizējot studiju darbus sadarbībā ar organizācijām, kas sniedz tūrisma un atpūtas pakalpojumus. Studiju programma "Tūrisma stratēģiskā vadība" ir atbilstoša šādiem dokumentiem:

Absolvējot studiju programmu "Tūrisma stratēģiskā vadība", tiek piešķirts profesionālā maģistra grāds uzņēmējdarbības vadībā, un tie, kam nav piešķirta kvalifikācija iepriekšējā izglītībā, saņem tūrisma un atpūtas organizācijas vadītāja kvalifikāciju (LR profesiju klasifikatora kods Nr.1431 08). Studiju programmas saturs vērsts uz tūrisma un atpūtas nozares organizācijas vadītājam nepieciešamo zināšanu, attieksmju un prasmju iegūšanu un attīstīšanu, akcentējot integrētas un ilgtspējīgas attīstības vadīšanas lomu.

12.C. Uzņemšanas noteikumi

Uzņemšanas kritērijus ViA studiju programmās apstiprina ViA Senāts, kas saskaņā ar LR Augstskolu likumu līdz 1.novembrim apstiprina dokumentu Uzņemšanas noteikumi ViA pamatstudiju un augstākā līmeņa studiju programmās. Piesakoties studijām augstākā līmeņa studiju programmās, reflektantam vai tā pilnvarotai personai jāaizpilda pieteikums un jāuzrāda pase vai identifikācijas karte, augstāko izglītību apliecinošs dokuments, kā arī programmas prasībās noteiktie dokumenti (skatīt 14.tabulu).

14.tabula. VRSTAO uzņemšanas prasības augstākā līmeņa studiju programmās

Studiju programma	Studiju valoda	Papildu iesniedzamie dokumenti	Konkursa kārtība	Ārpus konkursa uzņem
Tūrisma stratēģiskā vadība, PL (3 sem.)	Latviešu	CV (Eiropass forma) Izziņa par 4 mēnešu pieredzi nozarē, ja iepriekš iegūtā izglītība ir akadēmiskā bakalaura grāds	Iestājpārbaudījuma tests par tūrisma, vadības, ekonomikas, vides, kultūras un pētījumu metodoloģijas tēmām - 60 %; Vidējā svērtā atzīme diploma pielikumā - 20%; Valsts pārbaudījuma vērtējums - 20%	Reflektantus ar diplomu par izcilību
Tūrisma stratēģiskā vadība, PL (4 sem.)		CV (Eiropass forma)		

Ārvalstu reflektantiem papildus jāiesniedz angļu valodas zināšanu apliecinošs sertifikāts starptautiski atzītos eksāmenos *TOEFL* (minimums - iegūti vismaz 500 punkti klātienē kārtotajam testam un 70 punktu internetā kārtotajam testam), *IELTS* (minimums - 6.0 punkti) vai citi angļu valodas zināšanu apliecinoši dokumenti. Ja iepriekšējā izglītība ir apgūta angļu valodā, angļu valodas zināšanu apliecinājums nav nepieciešams. Papildus jāiesniedz Latvijas Akadēmiskās informācijas centra izziņa par ārvalstīs iegūtās izglītības atbilstību uzņemšanas noteikumu prasībām.

Pieteikties studiju uzsākšanai 1.kursā ViA var elektroniski, izmantojot ViA portālu magistri.va.lv; personīgi ierodoties noteiktajos pieteikšanās termiņos un vietās, apliecinot savu personību un studiju uzsākšanai nepieciešamo iepriekšējo izglītību; pilnvarojot citu personu, kura, apliecinot savu personību, uzrāda pilnvaras oriģinālu, pilnvaras devēja personas apliecinājošu dokumentu kopiju un studiju uzsākšanai nepieciešamās iepriekšējās izglītības dokumentu oriģinālus.

Saskaņā ar MK noteikumiem Nr.932, uzsākt studijas ViA ir iespēja arī vēlākajos studiju posmos, ievērojot noteikumu prasības par obligāti nepieciešamo kredītpunktu apjomu, kas pielīdzināms ViA studiju programmu saturam. Savukārt, saskaņā ar MK noteikumiem Nr.36, ikvienai personai ir tiesības vērsties ViA ar iesniegumu par iepriekšējā izglītībā vai profesionālajā pieredzē iegūto zināšanu, prasmju un kompetenču atzišanu augstskolas īstenotā studiju programmā vai tās daļā.

13.C. Studiju programmas plāns

TSV studiju programma ir veidota atbilstoši maģistru kvalifikācijas līmenim, veidojot tūrisma un viesmīlības jomas saturu, strukturējot to pēc visaptverošu kopsakarību principa ar stratēģiskās vadības zināšanām un prasmēm. Studijukursi ir savstarpēji saistīti, aktualizēti pēcnozares aktuālās tirgus situācijas un tendencēm. Programmas īstenošana ietver pārdomātu tematisko secību, lai iegūtās prasmes un zināšanas tiek secīgi pilnveidotas visa studiju periodā (skatīt 15.tabulu).

15.tabula. Studiju programmas "Tūrisma stratēģiskā vadība" studiju saturs un plāns

Studiju kurss	KP	60 KP programma	80 KP programma
Kultūras tūrisma vadība	2 KP	I semestris	I semestris
Finanšu un riska vadība	4 KP	I semestris	I semestris
Tūrisma uzņēmumu stratēģiskā vadība	4 KP	I semestris	I semestris
Tirgvedības stratēģijas un klasteri konkurētspējas paaugstināšanai	4 KP	I semestris	I semestris
Starptautiskā ekonomika	2 KP	I semestris	I semestris
Zināšanu ekonomika un pārvaldība	2 KP	I semestris	I semestris
Inovāciju vadības procesi	4 KP	II semestris	II semestris
Tūrisma pētījumu metodoloģija	3 KP	II semestris	II semestris
Cilvēkresursu vadība un analīze	3 KP	II semestris	II semestris
<i>B daļas izvēles kursi: Vides vadība, Sociālie mediji tūrisma un viesmīlības mārketingā, Kultūra un komunikācija, Studentu komandu konsultācijas modelis, Lauku kultūrtelpasrevitalizācija - realitāte vai mīts u. c.</i>	6 KP	II semestris	II semestris
Maģistra prakse	6 KP	II semestris	II semestris
Kvalifikācijas prakse	20 KP	-	III semestris
Maģistra darbs	20 KP	III semestris	IV semestris
Kopā studiju programmā		60 KP	80 KP

14.C. Studiju programmas praktiskā īstenošana

Studiju programma "Tūrisma stratēģiskā vadība" tiek organizēta tikai pilna laika studijās, kur klātienēs nodarbības notiek piektdienās un sestdienās. Maģistra prakse tiek veikta pavasara semestra laikā vai vasarā īsā programmā, garajā programmā vasarā un rudens semestrī.

Studiju kursi ir organizēti, vadoties pēc normatīvajiem aktiem un ViA iedibinātajiem augstajiem standartiem studiju procesa norisē.

Studiju metodes ietver:

- klātienēs nodarbības un tiešās kontaktstundas ar docētājiem;
- patstāvīgo darbu ārpus klātienēs nodarbībām.

Klātienēs nodarbību galvenās metodes: lekcijas; praktiskās nodarbības, kas var būt dažāda formāta grupu un individuālie darbi – situāciju analīze, teorētisko modeļu praktiska adaptācija, diskusijas, patstāvīgo darbu prezentācijas, pārbaudes darbi, komandas veidošanas aktivitātes, reālo situāciju simulācijas u.c.; pieredzes apmaiņas vizītes uzņēmumos un organizācijās, kas var ietvert lauka darbu u.c. Praktisko nodarbību apjoms studijuursos nav mazāks par 40%.

Nodarbībās tiek izmantots multimediju projektors un Internets, ir iespēja izmantot TV, video, datorauditorijas un multimediju laboratoriju vai bibliotēkas resursu. Aizvien lielāku lomu studiju procesā iegūst augstvērtīgu interneta resursu izmantošana un docētāji savā darbā sabalansē interneta un cita veida resursu izmantošanu.

Lekciju materiāli, zinātniskie raksti un cita veida mācību materiāli tiek ievietoti ViA e-mācību vidē <http://punkts.va.lv>, kura ir pieejama studentiem, izmantojot lietotājvārdu un paroli. Docētāji regulāri lieto e-mācību vidi – e-vidē tiek ievietotas ne tikai prezentācijas, bet arī mācību metodiskie materiāli, papildu literatūra, veidoti diskusiju forumi, e-vidē notiek komunikācija starp docētāju un studentu, darbu iesniegšana, tiek organizēti pārbaudes darbi u.c. Lai studenti apgūtu studiju procesā nepieciešamās prasmes darbā ar e-mācību vidi, studiju gadu uzsākot, īpaši šim nolūkam tiek organizētas mācības. Papildus ViA iekštīklā pieejami studiju procesu reglamentējoši vispārēji dokumenti un iesniegumu veidlapas. Saziņa starp mācībbspēku un studentu iespējama gan ar elektroniskā pasta starpniecību, *Skype*, gan individuālās klātienēs konsultācijās ar docētāju.

Īpaša uzmanība tiek pievērsta studentu zinātniski pētnieciskai ievirzei, kas saistīta ar tēmas izvēli maģistra darbam, kas pilna laika studentiem jāpiesaka studiju programmas direktoram 1.semestra noslēgumā. Līdz ar to studentiem ir iespēja mērķtiecīgi strādāt pie interesējošās tēmas, arī attiecīgi izvēloties prakses vietu un veicot individuālos uzdevumus studiju kursā. Visas maģistra darba tēmas docētāju kopsapulcē individuāli tiek izdiskutētas, un studentam tiek sniegtas rekomendācijas pētījuma koncepcijas pilnveidei. Kopā studentiem jākārtos divas maģistra darba starpieskaites, lai veicinātu sistemātisku darbu pie maģistra pētījuma. Studiju programmā "Tūrisma stratēģiskā vadība" obligāti tiek piesaistīti vieslektori (gan Latvijas, gan ārvalstu), no kuriem daļa piedalās nodarbībās ar vienreizēju lekciju, bet daļa - jau gadu no gada studiju kursu ietvaros regulāri dalās pieredzē par konkrētiem tūrisma aspektiem.

15.C. Absolventu nodarbinātības perspektīvas

ANPTO prognozē, ka Austrumeiropas un centrālās Eiropas reģionā pēc tūrisma statistikas starptautisko tūristu skaits vidēji līdz 2020.gadam pieaugs par 3.7% gadā.²⁷

Tūrisms Eiropas Savienībā nodarbina 12 miljonus strādājošo un dod 365 miljardus eiro ienākumu gadā. Eiropas Savienības mērķis ir saglabāt Eiropu, kā galveno starptautiskā tūrisma galamērķi vienlaikus veicinot tā konkurenci un izaugsmi un paplašinot nodarbināto skaitu, tā ir

²⁷<http://www.e-unwto.org/doi/pdf/10.18111/9789284416899>

viena no svarīgākajām Eiropas Savienības nozarēm.²⁸ Aktuālajā Eiropas Savienības fondu apguves periodā 2014.-2020.gadam finansējums tūrisma nozarē pieejams 11 programmās.²⁹

Latvijas tūrisma pamatnostādnes 2014.-2020. gadam ir plānots palielināt ārvalstu vairākdienu ceļotāju skaita no 2012. līdz 2020. gadam par 20%, kā viens no svarīgākajiem tūrisma veidiem tiek minēts darījumu un pasākumu tūrisms. Svarīga loma arī pakalpojumu kvalitātēm. Tiek uzsvērts, ka izglītības iestādēm jāveic "kvalificēta, tirgus prasībām atbilstoša darbaspēka pieejamības nodrošināšana".³⁰

VPR Ilgtspējīgas attīstības stratēģijā 2030 rekreācija un tūrisms ir definēti kā viedā specializācija un ar augstu attīstības potenciālu reģionā.³¹ Visas šīs tendences un plānošanas dokumenti skaidri norāda uz programmas absolventu darba iespējām ES, Latvijā un Vidzemes reģionā.

16.C. Iepriekšējā studiju virziena akreditācijā saņemto ieteikumu ieviešana

Iepriekšējā studiju virziena akreditācijā tika ieteikts arvien vairāk attīstīt pētniecību, kas arī tiek darīts, arī maģistra darbu kvalitāte ir ievērojami augstāka. Maģistratūras studenti – absolventi ir iesaistīti Valsts pētījumu programmas 2014-2017 EKOSOC-LV projektos.

Studiju programmas "Tūrisma stratēģiskā vadība" studenti ar saviem darbiem ir izpelnījušies godalgotas vietas Latvijas Tūrisma Attīstības valsts aģentūras rīkotajos studentu zinātnisko darbu konkursos. 2013.gadā Silvija Stafecka ieguva otro vietu ar maģistra darbu "Latvijas motivējošā tūrisma tirgus Eiropā un rekomendācijas eksporta uzņēmumiem", darba vadītājs Andris Klepers, 2014.gadā otro vietu ieguva Inguna Kucina ar maģistra darbu "Pētījumu iesaiste tūrisma klasteru konkurētspējas paaugstināšanai", darba vadītājs Andris Klepers, 2015.gadā Mairita Lazdiņa izcīnīja pirmo vietu ar maģistra darbu "Sociālo mediju izmantošana Latvijas tūrisma nozares uzņēmumu klientu attiecību vadībā", darba vadītāja Aija Švēde.

2015.gadā 1.kursa studente Silva Vikmane iekļuva jauno zinātnieku konkursa *Research Slam* finālā.

Iepriekšējā akreditācijā tika saņemts ieteikums, ka ir nepieciešams vairākdokētāju publikāciju citējamās žurnālos, arī šeit novērojams progress (Skatīt pielikumu P3). Vēl viens ieteikums bija paplašināt starptautiskos līgumus par docētāju un studentu apmaiņu. Arī šeit vērojamas pozitīvas tendences, un pašlaik jau ir deviņi līgumi par maģistra studijām (2012.gadā bija tikai divi). Studenti arī dodas arī studijās un praksēs ārvalstīs, kas tikpat kā nenotika iepriekšējā akreditācijas periodā.

²⁸http://ec.europa.eu/growth/sectors/tourism/policy-overview/index_en.htm

²⁹<http://ec.europa.eu/growth/tourism-funding-guide>

³⁰https://www.em.gov.lv/files/turisms/PPD_1.doc

³¹http://jauna.vidzeme.lv/upload/VPR_IAS.pdf

„STARPTAUTISKĀ TŪRISMA PASĀKUMU VADĪBA” akadēmiskās maģistra studiju programmas raksturojums

10.D. Studiju programmas mērķi un kvalifikācija

Pirmā starptautiskā maģistratūras programma tūrisma virzienā Baltijā, kas sniedz kopīgu divu valstu universitātēs izdotu maģistra grādu: „Starptautiskā tūrisma pasākumu vadība” (turpmāk – ITEM). ITEM programmas izstrāde ir piecu valstu augstākās izglītības iestāžu sasniegums. ITEM sniedz kopīgu divu valstu augstākās izglītības iestāžu (ViA Latvijā un Klaipēdas Universitāte Lietuvā) izdotu maģistra grādu: maģistra grāds tūrisma un atpūtas vadībā.

ITEM **programmas mērķis** ir saskaņots ar sabiedrības vajadzībām un nozares aktualitātēm: izglītot kompetentus un radošus jaunos ekspertus ar augsta līmeņa starpdisciplinārām zināšanām starptautisku tūrisma pasākumu vadīšanā, stiprinot konkurētspējīgās priekšrocības ar spēju plaši izmantot IKT kompetences, profesionālās iemaņas un personīgās spējas, saskaroties ar tūrisma un atpūtas nozares nākotnes izaicinājumiem.

ITEM programmas **galvenie uzdevumi** saistīti ar šī mērķa praktisko piepildījumu, attīstot katru no šiem uzstādījumiem praktisku studiju moduļu veidā, ievērojot augstākās izglītības iestāžu vērtības un paaugstinot ieviešanas standartus. Studiju programmas „Starptautiskā tūrisma pasākumu vadība” mērķis ir izstrādāts, balstoties uz sabiedrības un darba tirgus vajadzībām: ITEM maģistra programmas (2.cikls, 7.līmenis) mērķis un mācību rezultāti atbilst prasībām, ko definē Eiropas augstākās izglītības telpa un Eiropas kvalifikāciju ietvars atbilstoši Boloņas Deklarācijai (1999), Lietuvas Republikas Augstākās izglītības un zinātnes likumam (2009, pēdējie grozījumi 2012. gadā, Nr. XI-1987), Rīkojumam par studiju ciklu deskriptoru (Lietuvas Republika, 2011, Nr. V-2212) un Latvijas Republikas augstākās izglītības iestāžu likumam (1997, l.a. 2012), Ministru kabineta noteikumiem Nr.230 par studiju programmu licencēšanu (2013), Ministru kabineta noteikumiem Nr.202 par valsts atzītu dokumentāciju par augstākās izglītības pabeigšanu (2013), Augstākās izglītības klasifikatoram (2013) un citiem dokumentiem.

ITEM speciālisti pārzinās un varēs pielietot pētniecības metodes, vadīt starptautiskus tūrisma pasākumus un procesus reālā un virtuālā vidē, piesaistīt un atbilstoši izlietot finanšu un mārketinga resursus, lai palielinātu konkurētspēju. ITEM absolventi attīstīs nacionālo un reģionālo tūrisma pakalpojumu eksportu, veicinās MICE tūrisma uzņēmējdarbību konferenču centros, nakšņošanas iestādēs, nakšņošanas biznesa ķēdēs un pašvaldību teritorijās, un citos tūrisma galamērķos. Tāpat viņi gūs labumu no mobilitātes un starptautiskas studiju vides studiju laikā. ViA un Klaipēdas Universitātes stiprās puses ir integrētas, lai palielinātu un stiprinātu ITEM programmas konkurētspēju starptautiskā līmenī. Starptautiskā mobilitāte ir integrēta ITEM studiju mācību plānā. ITEM programma ir vērsta uz kritiskās domāšanas, līderības attīstības, radošuma stratēģiju veicināšanu, kas ir pamatā veiksmīgiem studiju rezultātiem tūrisma pasākumu vadībā, kā arī sekmē studiju procesā iesaistīto pušu augstāka līmeņa sadarbību un sasniegumus. Studiju programmas nosaukums, tās saturs, piedāvātās kompetences un mācību rezultāti ir savstarpēji saskaņoti (skatīt 16.tabulu).

Programmas izstrādetika finansēta no Eiropas Savienības Mūzizglītības programmas projekta “Starptautiskais tūrisms un pasākumu vadība” (2012-2014) ITEM (527698-LLP-1-2012-1-LV-ERASMUS-EMCR) līdzekļiem. ITEM tiek pilnībā īstenota angļu valodā un paredzēta starptautisku tūrisma pasākumu organizatoru konkurētspējas palielināšanai, pielietojot studiju procesā inovatīvas mācību metodes, ciešu saikni ar nozari un IKT tehnoloģijām. Pirmie studējošie ITEM tika uzņemti 2014.gada septembrī, paredzot pirmos absolventus 2016.gada februārī.

Cieša sadarbība starp abām augstākās izglītības institūcijām (turpmāk – AII) – Klaipēdas Universitāti (turpmāk – KU) un ViA ir izvēlēta stratēģiski. KU ir senākā AII Lietuvā, kas ar tūrisma un atpūtas virziena pētniecību (īpaši Austrumu Baltijas jūras reģionā) un studijām nodarbojas jau 24 gadus. Līdzīgi ViA ir tūrisma un atpūtas pētniecības un studiju virzienā tradīcijām bagātākā (kopš 1996) AII Latvijā, un tūrisma studijas kļuvušas par organizācijas kopējā zīmola stratēģisku elementu. KU piedāvā maģistra līmeņa programmu Tūrisma un atpūtas virzienā lietuviešu valodā, vienlaikus ViA ir maģistra programma latviešu valodā “Tūrisma stratēģiskā vadība”. Kopīgas programmas veidošanu stratēģiski pastiprina abu organizāciju stipro pušu izmantošana. Abas institūcijas iekļaujas globālajā tūrisma un atpūtas augstākās izglītības institūciju sadarbības tīklā ATLAS, kas palīdz nodrošināt spēcīgu piedāvājumu, piedāvājot studijās starptautiskumu, mobilitāti, informācijas un komunikācijas tehnoloģijas, līdzsvarotas akadēmiskās zināšanas un praktisko lietderību, ciešāku saikni ar nozari un jaunāko tendenču apzināšanu pasākumu vadības jomā. Programmā tiek veikti problēmsituāciju risinājumu uzdevumi, kas saistīti ar labu pētniecisko prasmju nostiprināšanu, un tās oriģinalitāti kāpina docētāju individuālo zinātnisko pētījumu iesaiste studiju saturā.

ITEM ieviešanu un izstrādi starptautiska projekta ietvaros (ViA kā vadošais partneris) palīdzēja veidot atzīti ārvalstu sadarbības partneri – jomas eksperti:

- Mančēstras Metropolitan universitāte (Lielbritānija) – senas augstākās izglītības tradīcijas un akadēmiskā kompetence, starptautiska reputācija un līderība, orientācija uz inovatīvām studiju metodēm, piemēram, „studentu grupu konsultācijas modulis”.
- Starptautisko tūrisma ekonomikas pētījumu centrs Venēcijas Kafoskari Universitāte (Itālija) – studiju īstenošana pēc precīziem, skaidri definētiem un augstiem standartiem, labi attīstīta kvalitātes sistēma un augsta konkurētspēja Eiropas līmenī.
- Igaunijas Viesnīcu un tūrisma vadības skola (Igaunija) – laba sadarbība ar nozares uzņēmumiem, attīstīts partneru tīkls un konkurētspējīgākās tūrisma studijas Igaunijā.
- Latvijas viesnīcu un restorānu asociācija – informācija par nozares tendencēm un partneru tīkla pieprasījuma integrēšana studiju programmā attiecībā uz pasākumu un īpaši MICE (*Meeting, Incentives, Conferences, Events*) jomas attīstību. Asociācija ir arī partneris dažādos studiju procesa posmos kā aktuālo nozares problēmrisinājumu projekti (*Liveprojects*), situāciju analīzes un prakses. Visi konsorcijs partneri ir parakstījuši vienošanos par sadarbību kopīgas maģistra studiju programmas ITEM izstrādē.

Katras institūcijas stiprās puses tika izmantotas dažādos studiju programmas izstrādes posmos. Labākā prakse attiecībā uz augstiem standartiem, kvalitātes sistēmu, docēšanas metodēm vai sadarbību ar nozari, integrējot studiju moduljos. Piemēram, studentu grupu konsultēšanas modulis, ko konceptuāli ir izstrādājusi MMU, CISET aktuālo nozares problēmrisinājumu projektu (*Liveprojects*) pieeja. Nozīmīgas iesaistīto pušu gūtās zināšanas par pasākumu vadības programmatūru, e-pasākumiem un IKT lietotnēm. Stratēģiskā partnerība turpinās arī tālāk programmas sākuma ieviešanas posmā, sadarbība nostiprinājusies tiktāl, ka var palīdzēt veiksmīgāk attīstīt studējošo profesionālo karjeru. Šādā starptautiski ciešā tīklojumā ar tematiski vienotu mērķi katrai no iesaistītajām pusēm bija dota iespēja pārņemt zinātību no iesaistītajām pusēm arī par citiem ar studiju kvalitāti un konkurētspējas paaugstināšanu saistītiem procesiem. ITEM izveide un īstenošana iekļauj abu augstskolu stiprās puses un projektā iesaistīto sadarbības partneru zinātību. Tā veidota, izmantojot starpdisciplināru pieeju un integrējot sociālās zinātnes un tehnoloģijas. Šāds princips izmantots studiju moduļu satura veidošanā. Katrā modulī tiek piesaistīti vairāki docētāji vai nozares jomas pārstāvji, veidojot apgūstamā satura daudzveidīgu apskati. Vēl nepietiekami tiek izmantota jaunākā ViA pieredze no doktora studiju programmas, kur ir integrētas sociālās zinātnes un tehnoloģijas, lai vēl vairāk iesaistītu IT docētājus tūrisma un pasākumu jomas aktuālo risinājumu inovēšanai. ITEM studiju moduļi ir veidoti tā, lai palīdzētu studentiem saprast dažādu saistītu tematiku kompleksus jautājumus, spētu

tos sintezēt intelektuālos un radošos risinājumus, un saredzētu attālinātu disciplīnu simbiozes iespējas.

Programmas īstenošanā ievēroti šādi principi:

- virzība uz inovācijām, IKT izmantošana un jaunāko Eiropas tūrisma un pasākumu vadības sasniegumu un tendenču izmantošana;
- pētniecības, studiju un praktiskās pieredzes integrēšana;
- cieša sadarbība ar tūrisma nozari un nozares tieša iesaistīšana praktiskos projektos.

ITEM ir veidota tā, lai attīstītu kritisko domāšanu, līderību, radošumu un kvalitatīvu darba izpildījumu, kas veido pamatu veiksmīgiem studiju rezultātiem tūrisma pasākumu vadībā un nodrošina augstāka līmeņa veiksmīgu sadarbību starp studiju procesā iesaistītajiem. Nozares pārstāvju iesaistei ITEM studiju procesā un praksēs ir svarīga loma. Viena no ITEM studiju programmas ambīcijām ir saviem absolventiem piedāvāt ilgtermiņa nodarbinātību, sākot ar praksi uzņēmumos. ITEM studentu motivēšana dalībai nacionāla un starptautiska līmeņa konferencēs arī rada labus priekšnosacījumus sava partneru tīkla veidošanai ar vadošajiem tūrisma biznesa uzņēmumiem. Tas daļēji ir īstenots jau studiju programmas plānošanas posmā, kad tika izveidota stratēģiskā konsultatīvā padome. Tās loma ir būt par ITEM vēstniekiem, palīdzēt izveidot programmu, konsultēt un izplatīt informāciju par ITEM. Partneri, kas ir iesaistīti stratēģiskajā konsultatīvajā padomē, pārstāv:

- 1) akadēmiskos spēkus – nozares ekspertus;
- 2) pārvaldību;
- 3) nozari;
- 4) absolventus no iepriekš īstenotajām bakalaura vai maģistru studijām.

Stratēģiskās konsultatīvās padomes pārstāvji snieguši savus komentārus par studiju programmas saturu programmas izstrādes sākumposmā, joprojām iesaistīti, konsultējot tālākā programmas īstenošanā. Nozares skatījums tika ņemts vērā arī vēl citos programmas izstrādes posmos un palīdz tuvināties vienam no studiju programmas mērķiem – paaugstināt studējošo iespējas un konkurētspēju darba tirgū.

11.D. Paredzētie studiju rezultāti

ITEM sekmīgas pabeigšanas paredzētie studiju rezultāti summējas tajā, kas studējošajam jāzina, un/vai jāprot veikt (sk. 16.tabulu). Studiju rezultāti netiek formulēti kā „minimālie standarti”, bet kā vidēji sagaidāmais. Formulējumi tāpat attiecas uz studējošajiem kopumā, saprotot, ka daži izcilākie būs sasnieguši augstākus rezultātus un ka daži vājākie kādā no jomām var arī nebūt pilnībā sasnieguši visus sagaidāmos rezultātus.

16.tabula. Noteiktu maģistra cikla studiju rezultātu atbilstība ITEM studiju moduļiem un sagaidāmajiem studiju rezultātiem

Pamatojoties uz Lietuvas Republikas Izglītības un zinātnes ministra rīkojumu par studiju ciklu aprakstu apstiprināšanu, 2011, Nr. V-2212, Viļņā, un Latvijas Republikas atbilstošajiem normatīviem.

Maģistra cikla studiju rezultātu skaidrojums	Paredzamie studiju programmas rezultāti	Studiju moduļi
<p>1. Zināšanas un to pielietojamība. Jaunākās zināšanas studiju vai darbības jomā ir bāzētas uz fundamentāliem vai lietišķi zinātniskiem pētījumiem (pētnieciskā daļa sabiedrības un radošo izpausmju projektos). Individīds tās spēj pielietot jaunā vai mainīgā vidē radušos jautājumu risināšanā, veicot zinātnisku pētniecību vai iesaistoties profesionālās radošās darbībās, vai radot inovācijas.</p>	<p>Absolventi pārvaldīs zināšanas par fundamentālu un konkrētai problēmai veltītu pētījumu pielietošanu un rezultātiem starptautiskā, nacionālā un lokālā tūrisma pasākumu vadīšanā, spēš tos sistemātiski pielietot patstāvīgā pētniecībā un biznesā, spēš rast inovatīvus risinājumus problēmām, ar kurām sastapsies profesionālajā darbībā.</p>	<p>Maģistra darbs 1 Tūrisma pasākumu pētījumu metodoloģija Maģistra darbs</p>
	<p>Pārvaldīs zināšanas ne vien zinātniskajās inovācijās, bet arī tūrisma pasākumu vadības inovācijās un jaunākajās tehnoloģijās; spēš tās pielietot netradicionālu inovatīvu produktu attīstīšanā.</p>	<p>Pasākumu vadība un inovācijas Pasākumu mārketingš Tūrisma galamērķu vadība Tūrisma politika un pārvaldība Pasākumu finanšu vadība, finansēšana un sponsorēšana</p>
	<p>Pārzinās IKT, tai skaitā pasākuma vadības datorprogrammas, IKT aplikācijas, e-pasākumu rīkus to nodrošināšanai u.c.</p>	<p>Pasākumu vadība un inovācijas Pasākumu mārketingš Pasākumu finanšu vadība, finansēšana un sponsorēšana</p>
<p>2. Pētniecības iemaņas. Absolventi spēš analizēt, sintezēt un novērtēt pētnieciskos datus, kas nepieciešami studijām, zinātniskajām un profesionālajām darbībām, inovāciju attīstīšanai; indivīds spēš integrēt zināšanas, vadīt sarežģītas situācijas, pieņemt lēmumus nepilnvērtīgas un neskaidri definētas informācijas apstākļos, novērtēt alternatīvos risinājumus un to ietekmi uz vidi.</p>	<p>Spēš analizēt, sintezēt un novērtēt starptautiskā, nacionālā un lokālā mēroga tūrisma galamērķu un pasākumu studijās nepieciešamos datus, kā arī tos pielietot zinātniskajā un profesionālajā attīstībā un inovāciju radīšanā.</p>	<p>Tūrisma pasākumu pētījumu metodoloģija Pasākumu vadība un inovācijas Nozares problēmrisinājumi (studentu grupu konsultēšanas modulis)</p>
	<p>Spēš kritiski izvērtēt esošo tūrisma pasākumu un inovāciju alternatīvos risinājumus.</p>	<p>Tūrisma galamērķu vadība Nozares problēmrisinājumi (studentu grupu konsultēšanas modulis)</p>

	Spēs integrēt zināšanas, rīkoties situācijās, kur nepieciešama kompleksa vadība un radošums, pieņemt lēmumus situācijās, kur trūkst precīza un detalizēta informācija.	Starptautiskā cilvēkresursu vadība Prakse tūrisma pasākumu vadībā
	Spēs izvērtēt alternatīvos risinājumus un to iespējamo ietekmi uz vidi.	Tūrisma politika un pārvaldība Pasākumu finanšu vadība, finansēšana un sponsorēšana
3. Īpašas spējas. Absolvents spēj pielietot pieejamās zināšanas un balstoties uz tām sagatavot jaunus līdzekļus (tehniskus, metodiskus, informatīvus un organizatoriskus / vadības), kas nepieciešami zinātniskajai izpētei, studijām, kultūras un mākslas aktivitāšu vai inovāciju attīstīšanai.	Spēs pieejamās zināšanas pielietot jaunu vadības mēru attīstīšanā un rast radošus risinājumus tūrisma pasākumu un pasākumu vadības inovāciju ieviešanā.	Tūrisma galamērķu vadība Pasākumu vadība un inovācijas Pasākumu mārketingi
	Spēs veikt tirgus izpēti un kritiski izvērtēt tās rezultātus, lai veiktu pamatotu produkta tirgu izvēli un pasākuma rentabilitātes izvērtējumu, kā arī pievilcības tūristiem un iespaida uz tūrisma jomu novērtējumu.	Nozares problēmrisinājumi (studentu grupu konsultēšanas modulis) Maģistra darbs 1, 2 Maģistra darbs
	Spēs ne vien novērtēt zinātnisko un tehnoloģisko attīstību un ilgtspējīgas attīstības priekšrocības, bet arī pielietot ilgtspējas principus un ilgtspējīgas tehnoloģijas pasākumu organizēšanā un vadīšanā.	Tūrisma galamērķu vadība Tūrisma politika un pārvaldība Starptautiskā cilvēkresursu vadība
	Spēs iekļauties mūsdienu dinamiskajā un izaicinājumu pilnajā tūrisma un atpūtas nozares tirgū.	Tūrisma galamērķu vadība
4. Sociālās spējas. Absolvents spēj komunicēt informāciju apkopotā, skaidrā un pamatotā formā, kā arī kritiski novērtēt saņemto informāciju. Absolvents uzņemas atbildību par kvalitāti un sava, kā arī padoto darbinieku rīcības izvērtēšanu, ievērojot profesionālās ētikas principus un sociālās normas. Absolvents uzņemas atbildību par savas un padoto darbinieku snieguma uzlabošanu.	Spēs ne vien pārlicinoši komunicēt rakstiski un mutiski, bet arī radoši ar informāciju nodrošināt nozares profesionāļus un tūrisma pasākumu tirgus.	Pasākumu mārketingi Maģistra darbs 1 Maģistra darbs 2 Maģistra darbs
	Spēs organizēt individuālo un grupas darbību tā, lai saskaņā ar profesionālo ētiku un sabiedrības attīstības tendencēm varētu nest atbildību par sava un padotā personāla darba kvalitāti.	Tūrisma politika un pārvaldība Starptautiskā cilvēkresursu vadība
	Spēs atrast veidus sava un padoto snieguma uzlabošanai un uzņemties atbildību par snieguma efektivitātes īstenošanu.	Prakse tūrisma pasākumu vadībā

<p>5. Personīgās spējas. Absolventam piemīt spēja autonomi plānot mācīšanās procesu, autonomi izvēlēties mācīšanās virzienus un autonomi īstenot tālāku mācīšanos. Absolventam piemīt spēja pielietot zinātnisko pētījumu sniegtos datus un ir ne vien pieredze pētījumu veikšanā, bet arī piemīt autonomai profesionālai un zinātniskai darbībai nepieciešamā sistemātiskā un stratēģiskā domāšana. Absolvents spēj pieņemt inovatīvus lēmumus, iepriekš novērtējot iespējamo publisko reakciju un ētiskos apsvērumus. Individīds savā darbībā ņem vērā morālo atbildību par savu rīcību un tās iespaidu uz sabiedrības, ekonomisko un kultūras attīstību, labklājību un vidi.</p>	<p>Spēs patstāvīgi plānot mācīšanās procesu un patstāvīgi izvēlēties turpmākās profesionālās un personīgās attīstības ceļu.</p>	<p>Maģistra darbs 1 Maģistra darbs 2</p>
	<p>Spēs gūt labumu gan no zinātniskajā pētniecībā gūtajām zināšanām, gan pētniecības pieredzes; spēs pielietot sistemātisko, stratēģisko un inovatīvo domāšanu patstāvīgas profesionālās darbības vai pētniecības īstenošanai.</p>	<p>Maģistra darbs 2 Maģistra darbs</p>
	<p>Spēs rast inovatīvus biznesa risinājumus un izvērtēt to potenciālo ietekmi uz sabiedrību, kā arī ētiskās darbības sekas lokālā, reģionālā un nacionālā mērogā.</p>	<p>Tūrisma politika un pārvaldība Starptautiskā cilvēkresursu vadība Tūrisma galamērķu vadība Pasākumu finanšu vadība, finansēšana un sponsorēšana</p>
	<p>Spēs darboties saskaņā ar morālo atbildību par īstenotajām aktivitātēm un to iespaidu uz ekonomikas un kultūras attīstību, un dabisko vidi.</p>	<p>Tūrisma politika un pārvaldība Tūrisma galamērķu vadība</p>

Starptautiskā tūrisma pasākumu vadības maģistra līmeņa studiju programmā izmantoto studiju metožu sadalījums stundās (sk. 19.tabulu) ir veidots atbilstoši sasniedzamajiem rezultātiem un augstai studējošo aktīvai līdziesaistei studiju procesā.

12.D. Uzņemšanas noteikumi

Uzņemšanas kritērijus ViA studiju programmās apstiprina ViA Senāts, kas saskaņā ar LR Augstskolu likumu līdz 1.novembrim apstiprina dokumentu Uzņemšanas noteikumi ViA pamatstudiju un augstākā līmeņa studiju programmās. ITEM programmas uzņemšanas noteikumi paredz angļu valodas zināšanu apliecinājumu un rezultātu izvērtējumu no iepriekšējā mācību perioda (skatīt 17.tabulu).

17.tabula. Uzņemšanas prasības maģistra studiju programmā "Starptautiskā pasākumu vadība"

Studiju programma	Studiju valoda	Papildu iesniedzamie dokumenti	Konkursa kārtība	Ārpus konkursa uzņem
Kopīgā studiju programma: Starptautiskā tūrisma pasākumu vadība , PL (3 sem.)	Angļu	CV (Eiropas forma) Angļu valodas zināšanu apliecinošs dokuments*	Valsts pārbaudījuma vērtējums - 40%; Vidējā svērtā atzīme diploma pielikumā- 60%	
* - angļu valodas zināšanu apliecinošs sertifikātsstarptautiski atzītos eksāmenos TOEFL (minimums - iegūti vismaz 500 punkti klātienē kārtotajam testam un 70 punktu internetā kārtotajam testam), IELTS (minimums - 6.0 punkti) vai citi angļu valodas zināšanas apliecinājoši dokumenti. Ja iepriekšējā izglītība ir apgūta angļu valodā, angļu valodas zināšanu apliecinājums nav nepieciešams.				

Ārvalstu reflektantiem papildus jāiesniedz angļu valodas zināšanu apliecinošs sertifikātsstarptautiski atzītos eksāmenos TOEFL (minimums - iegūti vismaz 500 punkti klātienē kārtotajam testam un 70 punktu internetā kārtotajam testam), IELTS (minimums - 6.0 punkti) vai citi angļu valodas zināšanas apliecinājoši dokumenti. Ja iepriekšējā izglītība ir apgūta angļu valodā, angļu valodas zināšanu apliecinājums nav nepieciešams. Papildus jāiesniedz Latvijas Akadēmiskās informācijas centra izziņa par ārvalstīs iegūtās izglītības atbilstību uzņemšanas noteikumu prasībām.

Pieteikties ViA studiju uzsākšanai 1.kursā ViAelektroniski augstākā līmeņa studijās, izmantojot ViA portālu magistri.va.lv; **personīgi** ierodoties noteiktajos pieteikšanās termiņos un vietās, apliecinot savu personību un studiju uzsākšanai nepieciešamo iepriekšējo izglītību; **pilnvarojot citu personu**, kura, apliecinot savu personību, uzrāda pilnvaras oriģinālu, pilnvaras devēja personas apliecinājošu dokumentu kopiju un studiju uzsākšanai nepieciešamās iepriekšējās izglītības dokumentu oriģinālus.

Saskaņā ar MK noteikumiem Nr.932 uzsākt studijas ViA ir iespēja arī vēlākajos studiju posmos, ievērojot noteikumu prasības par obligāti nepieciešamo kredītpunktu apjomu, kas pielīdzināms ViA studiju programmu saturam. Savukārt, saskaņā ar MK noteikumiem Nr.36 ikvienai personai ir tiesības vērsties ViA ar iesniegumu par iepriekšējā izglītībā vai profesionālajā pieredzē iegūto zināšanu, prasmju un kompetenču atzīšanu augstskolas īstenotā studiju programmā vai tās daļā.

13.D. Studiju programmas plāns

Studiju programma "Starptautiskā tūrisma pasākumu vadība" (International Tourism Event Management – ITEM) ir apvienotā maģistra grāda programma, kas sagatavota saskaņā ar aktuālajiem Eiropas Savienības, Latvijas Republikas, Lietuvas Republikas un Klaipēdas Universitātes normatīvajiem aktiem (skat. tekstā iepriekš). ITEM ietver 60 KP (90 ECTS) (2400 kopējais stundu skaits, kur 25% ir kontaktstundas) un tiek īstenota trīs semestros (skatīt 18.tabulu). Programmas satura sagatavošana balstīta uz loģiskāsuzkrāšanas principa, attīstīt konkrētās jomaspadziļinātaszināšanas un veicinātpētniecības veikšanai nepieciešamās individuālāspējas.

ITEM studiju plāns ietver iepriekš minētos principus un tiek realizēts divās vietās: pirmais semestris īstenots KU, otrs – ViA, trešo semestri, maģistra darba izstrādei un aizstāvēšanai, students, pēc brīvas izvēles, var pavadīt vienā no izglītības iestādēm.

Programma tiek organizēta ar saskaņoti integrētu nepieciešamo prasmju un zināšanu uzlabošanu studiju procesā. Studiju moduļu un to satura izstrāde balstās uz nozares pieprasījumu, sabiedrības tendencēm, studenta iepriekšējām zināšanām, kompetencēm un paredzamo nākotnes pieprasījumu, personības izaugsmi.

Aplūkojot ITEM, jāuzsver vairāki svarīgi principi:

1. Studiju procesa realizēšanai tiek izmantotas inovatīvas mācību metodes: īpaši akcentējot IKTrīku integrēšanu un izmantošanu katrāstudiju kursā un aktuālo nozares problēmrisinājumu projektu (*Liveprojects*) (studentu grupu konsultēšanas modulis) iesaisti, kas paredz studentu tiešo sadarbību ar uzņēmējiem aktuālo problēmu risināšanai.
2. Tā kā studiju valoda ir angļu valoda, svarīgs aspekts ir valodas lietošanas prasmju nostiprināšana, izmantojot savstarpējus dialogus un aktīvu komunikāciju.
3. Personīgo prasmju un spēju attīstīšana, pamatojoties uz tirgus pieprasījumu, mērķtiecīgu zināšanu izmantošanu profesionālajā jomā, internacionalizācijas vidi, elastīgu studiju vidi, tādējādi veicinot uzņēmējspējas un pašnodarbinātību.

ITEM studiju plānā ir norādīti studiju moduļi, to apjoms kredītpunktos un iesaistītie docētāji (skatīt 18.tabulu). Programma ir skaidri strukturēta, studiju moduļi ir starpdisciplināri savstarpēji saistīti. Programmas realizācijas pamatā ir skaidra un konsekventa tematiskā secība, un iegūtās prasmes un zināšanas tiek secīgi pilnveidotas visa studiju periodā.

Studiju programmas apgūšana ir noteikta ar obligātajiem studiju kursiem, bez brīvas studiju kursu izvēles. Ierobežotas izvēles iespējas studējošajam ir maģistra darbasaturiskajā tematikā un prakses vietas izvēlē (jāatbilst programmas virzienam un moduļu mērķiem, taču students pats izvēlas konkrētāku interesējošo jomu atbilstoši savai interesei un nākotnes karjeras konkurētspējas palielināšanai). Šāda pieeja rada arī padziļinātu izpratni kādā no nišām, kas raksturīgs arī darba tirgū.

18.tabula. Starptautiskās kopīgās maģistru studiju programmas "ITEM" studiju plāns

Kopīgā maģistra studiju programma, Latvijas kvalifikācijas ietvarstruktūras septītais līmenis STARPTAUTISKĀ TŪRISMA PASĀKUMU VADĪBA INTERNATIONAL TOURISM EVENTS MANAGEMENT									
Zinātņu nozare: Sociālā zinātne Studiju virziens: VIESNĪCU UN RESTORĀNU SERVISS, TŪRISMA UN ATPŪTAS ORGANIZĀCIJA Studiju valoda: Angļu							Izglītības tematiskā joma: 47812 TŪRISMA UN ATPŪTAS ORGANIZĀCIJA		
Studiju kursu vienības - moduļi	Apjoms								
	I sem.		II sem.		III sem.				
	H	ECTS	h	ECTS	h	ECTS	h	ECTS	Plānotie docētāji
Studiju programmas moduļi									
Tūrisma pasākumu pētījumu metodoloģija <i>Tourismeventsresearchmethodology</i>	160	6					160	6	Prof. Dr. T.Knowles
Tūrisma politika un pārvaldība <i>Tourismpolicyandcorporategovernance</i>	160	6					160	6	Prof. Dr. A.Armitiene, asoc.prof. Dr. A. Livina
Tūrisma galamērķu vadība <i>Tourismdestinationmanagement</i>	160	6					160	6	Prof. dr. R.Povilanska s, doc. Dr. A.Klepers
Pasākumu vadība un inovācijas <i>Eventsmanagementandinnovation</i>	240	9					240	9	Dr. docents A.Pawliz
Maģistra darbs 1 <i>Master Thesis 1</i>	80	3					80	3	Prof. Dr. A.Armitiene

Starptautiskā cilvēkresursu vadība <i>Internationalhumanresourcesmanagement</i>			8 0	3			80	3	Doc. Dr. C.Brindusoiu
Pasākumu mārketing <i>Eventsmarketing</i>			1 6 0	6			160	6	Doc. Dr. A.Klepers, doc Dr. J.Buholcs u.c.
Pasākumu finanšu vadība, finansēšana un sponsorēšana <i>Financialmanagementofevents, fundingandsponsorship</i>			2 4 0	9			240	9	Asoc. Prof., Dr. S.Rozentāle. Viesdocētāja: S.Briggs
Maģistra darbs 2 <i>Master Thesis 2</i>			1 6 0	6			160	6	Doc. Dr. A.Klepers, Prof. Dr. R. Povilanskas,
Maģistra darbs <i>Master Thesis</i>					5 6 0	2 1	560	21	Prof. Dr. A.Armaitiene, Doc. Dr. A.Klepers
kopā	800	3 0	6 4 0	24	6 0 0	2 1	200 0	75	
Profesionālo studiju moduļi									
Nozares problēmrisinājumi (studentu grupu konsultēšanas modulis) <i>Liveproject (Student groupconsultancymodule)</i>			1 6 0	6			160	6	Asoc. Prof. Dr. A. Livina, V.Silkā ne, A.Švēde u.c.
Prakse tūrisma pasākumu vadībā <i>Tourismeventsmangementinternship</i>					2 4 0	9	240	9	Asoc. Prof. Dr. A. Livina, Lekt. R.Rupulevicie ne
Studiju programmā kopā:	800	30	8 0 0	30	8 0 0	30	240 0	90	

ITEM kopīgā programma sastāv no 12 obligātajiem studiju moduļiem. 10 no tiem saistīti ar studiju jomas apguvi, bet 2 ietver mērķtiecīgu profesionālo apmācību. Vienā semestrī studējošajiem paredzēts apgūt 20 KP (30 ECTS). Pirmajā un otrajā semestrī studenti apgūst pa 5 studiju kursu moduļiem katrā, trešajā semestrī – 2 studiju kursu moduļus. Īpaši maģistra līmeņa studijām izstrādātās prasības, kas aprakstītas 2010.gadā publicētajā dokumentā „Vispārējās prasības maģistra līmeņa studiju programmām” (*Generalrequirementsfor master degreestudyprogrammes*) un 2011.gadā publicētajā dokumentā „Studiju ciklu apraksts” (*Descriptorofstudycycles*), paredz studentu pētniecisko un analītisko spēju attīstīšanu. ITEM šī prasība tiek izpildīta, studentiem apgūstot pētniecības metodoloģiju un izstrādājot maģistra darbu. Tiek ievērota studiju formas galveno metožu sabalansēšana (skatīt 19.tabulu).

19.tabula. Starptautiskā tūrisma pasākumu vadības maģistra līmeņa studiju programmā izmantoto studiju metožu sadalījums stundās

Studiju metodes	I	II	III	Kopā h	%
Lekcijas	135	90	0	225	9,37
Praktiskie semināri	150	165	0	315	13,12
Kopējais kontaktstundu skaits	285	255	0	540	22,50
Pastāvīgais darbs	515	545	800	1860	77,5
Kontaktstundas kopā	800	800	800	2400	100

14.D. Studiju programmas praktiskā īstenošana

ITEM tiek organizēta atbilstoši šādam mobilitātes modelim:

1. Visi studenti pavada savu pirmo semestri Klaipēdas Universitātē;
2. Otro semestri visi studenti pavada ViA;
3. Praksi var veikt jebkurā no abām valstīm;
4. Trešā semestra studijas un maģistra darba izstrādi studenti var īstenot vienā no divām augstskolām pēc studentu izvēles.

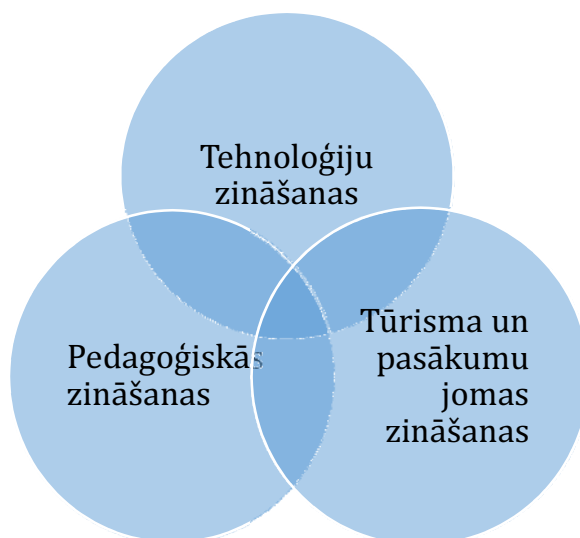
Studiju perioda laikā, kad studenti ir KU, ViA sistēmā tiek reģistrēts kā apmaiņas semestris, kad studenti studē ViA, KU sistēmā tas tiek reģistrēts kā apmaiņas semestris ViA. Studenti, kas studē ITEM maģistra programmā, pavada vismaz vienu semestri citā augstskolā (līdzvērtīgu 30 ECTS), lai iegūtu grādu no piešķirošajām institūcijām. Visiem studentiem ir jāapzinās šis obligātais mobilitātes periods. Visas partnera institūcijas nodrošinās studentiem atbilstošu informāciju par akadēmiskajām prasībām, pakalpojumiem saistībā ar mobilitāti, administratīvām prasībām un finanšu noteikumiem, kas izriet no mobilitātes.

Studenti, kas piedalās mobilitātes programmā, gūst labumu no visiem pakalpojumiem, ko piedāvā uzņemošā institūcija. Šiem pakalpojumiem jābūt tādiem pašiem kā tiem, kas tiek sniegti vietējiem studentiem attiecīgajā institūcijā. Papildus ikdienas pakalpojumiem, ko nodrošina katra institūcija, katrs partneris apņemas piedāvāt specifiskus pakalpojumus studentiem, kas nāk no valstīm ārpus ES, tai skaitā: vīzas un uzturēšanās atļaujas kārtošanas atbalsts, dzīvesvietas atrašanas atbalsts, vietējie valodas kursi, īpašas integrācijas aktivitātes utt.

Partnera augstskolas apņemas segt katra studenta, kas uzņemts kopīgā studiju programmā, apdrošināšanu pret nelaimes gadījumiem, kas var notikt augstskolas telpās un trešo personu atbildību par nodarījumiem, ko var netišām radīt citai personai vai tās īpašumam. Studentiem pašiem ir jākārtro atbilstoša veselības apdrošināšana, ja nepieciešams. Abas iestādes apņemas nodrošināt studentiem informāciju par reģistrāciju vietējā veselības sistēmā vai par citas veselības apdrošināšanas nodrošinājumu, kas nepieciešams vai nu pirms viņu ierašanās vai kad viņi ir reģistrējušies uzņemošajā iestādē.

Studenti tiek regulāri iesaistīti pētniecības aktivitātēs – vai nu no akadēmiskas perspektīvas ar dažādām pieejām vai no lietišķas pieejas, kas pārbauda un apvieno teoriju un praksi. Prakses, maģistra darbs, aktuālo nozares problēmjaudājumu risinājumi, studentu grupu konsultācijas projekti ir daži no moduļiem, kuros pētniecība tiek pilnībā iesaistīta. Tūrisma pasākumu pētījumu metodoloģija ir specifisks studiju modulis, lai attīstītu pētniecības prasmes. Individuālie vai grupu darbi, kas jāpabeidz moduļu ietvaros ir saistīti ar zinātniskajiem rakstiem no datu bāzēm, dažādu situācijas analīžu veikšana iedrošinās studentus piedalīties pētniecībā. Sadarbības līgumi starp akadēmiskām organizācijām un biznesa iesaistītajām pusēm (klasteriem, asociācijām, organizācijām) nodrošina reālus un lietišķus pētījumus.

Lai veicinātu savstarpējo sadarbību studiju ietvaros, nodarbību ietvaros paredzēti grupu darbi. Atkarībā no studiju kursa un moduļa specifikas tiek pielietotas arī citas studiju metodes, kā aktuālo nozares problēmrisinājumu projekti (*Liveprojects*) ar studentu grupu konsultēšanas iesaisti, attīstības scenāriju un simulācijas spēļu integrēšana studiju saturā. Nozīmīga studiju daļa veltīta tam, lai apgūtu pasākumu plānošanas datorprogrammas, IKT lietotnes, e-pasākumu rīkus. Apmācība ietver klātienē nodarbības, seminārus, vizītes uzņēmumos, tikšanās ar nozares profesionāļiem un vadošajiem darbiniekiem, kā arī atbalsta sniegšanu personīgajai izaugsmei. Šī programma ir īpaša ar akcentētu IKT integrāciju apmācību procesā ikvienā no kursiem, ko papildina augsti profesionālas pasniedzēju pedagoģiskās prasmes un ekspertīze studiju satura pārzināšanā (skatīt 7.attēlu).

7.attēls. ITEM īstenošanā iesaistīto docētāju zināšanu jomas

Svarīgs faktors ITEM īstenošanā ir nozares pārstāvju iesaistišanās un studiju prakses. Ilgtermiņa darba attiecību nodibināšana ar mācību praksi starpniecību ir viens no stratēģiskajiem ITEM uzdevumiem. Izglītības jomas sadarbības tīkla nostiprināšanai ar vadošajiem tūrisma nozares pārstāvjiem ir būtiski dot pienesumu nozares attīstībā. Tai skaitā svarīgs pasākums ir veicināt ITEM studiju programmas studentu dalību nacionāla un starptautiska mēroga pētnieciskajās konferencēs.

Studentu vērtēšanas vispārīgie principi

Studentu akadēmiskie sasniegumi tiek vērtēti, balstoties uz šādiem vispārīgiem principiem, kas saistīti ar studiju programmas mērķiem un apakšmērķiem un atbilstošiem Latvijas un Lietuvas normatīvajiem dokumentiem par augstākās izglītības nodrošināšanu:

- brīvība zināšanu un prasmju novērtējumā – atbilstoši noteiktiem studiju programmas mērķiem un apakšmērķiem un specifiska kursa mērķiem; konkrēts zināšanu kopums tiek definēts kā pozitīvs akadēmisko sasniegumu vērtējums;
- vērtējums ir obligāts – par obligāto studiju programmas daļu noteikti ir jāsaņem pozitīvs vērtējums;
- pakāpeniskums un godīgums – docētāji studentu sniegumu vērtē regulāri visa kursa laikā (tādejādi gala vērtējums ir daļa no kopīgā vērtējuma par visu kursu), kā arī novērtē prasmes, neskatoties uz subjektīviem faktoriem (tādiem kā studenta personība, sasniegumi citosursos, abpusēja saprašanās utt.).

Partnera augstskolas pielietos ECTS kredītpunktu sistēmu studiju kursiem. Abas institūcijas informēs mobilitātes partneri par studentu progresu, iegūto kredītpunktu skaitu un atzīmēm. Komunikāciju veiks studiju vai dekāna struktūrdaļas katrā partnera institūcijā, izmantojot sekmju izrakstu angļu valodā.

Studentu snieguma vērtējums abās partnerinstitūcijās tiek veikts 10 baļļu sistēmā (visaptverošs pārskats – 20.tabulā). Studenti nokārto sekmīgu gala eksāmenu skalā no 10 līdz 4. Studiju process ir orientēts uz augstāku kvalitāti un studējošo izcilības veicināšanu. Eksāmena atzīmes tiek ievadītas studiju informācijas sistēmā, kur studenti var piekļūt ar lietotājvārdu un paroli. Eksāmeni un aizstāvēšanas tiek vērtēti, izmantojot atzīmes.ursos, kas nenoslēdzas ar eksāmenu, tiek izmantota „ieskaitīts/neieskaitīts” sistēma, lai pārbaudītu, vai students ir nopelnījis

nepieciešamos kredītpunktus. Students iegūst vērtējumu ieskaitīts, kad viņš/ viņa pierāda, ka ir apguvis ne mazāk kā 50% no nepieciešamās zināšanu bāzes.

Izglītības likums (1998) nosaka, ka iegūtās izglītības vērtēšanas pamatprincipus un kārtību regulē valsts izglītības standarti. Savukārt profesionālās kvalifikācijas ieguves kārtību nosaka Profesionālās izglītības likums (1999) un Augstskolu likums (1995); pēdējais regulē arī iegūtās akadēmiskās augstākās izglītības vērtēšanu. Izglītības ieguve akreditētās izglītības programmās noslēdzas ar valsts pārbaudījumiem.

Mācību sasniegumu vērtēšana tiek veikta 10 ballu skalā, vadoties pēc šādiem kritērijiem:

- Iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte;
- Iegūtās prasmes un iemaņas;
- Attieksme pret mācīšanos;
- Mācību sasniegumu attīstības dinamika.

Ja kārtējā pārbaudē nav iespējams novērtēt mācību sasniegumus 10 ballu skalā, docētājs mācību sasniegumus var vērtēt ar „ieskaitīts” vai „neieskaitīts”.

20.tabula. ITEM programmā pielietotās 10 ballu vērtēšanas skalas un starptautiskā konteksta skaidrojums

<i>Apguves līmenis</i>	<i>Atzīme</i>	<i>Skaidrojums</i>	<i>Aptuvenā atbilstība ECTS atzīmei</i>
ļoti augsts	10	izcili (<i>with distinction</i>)	A
	9	teicami (<i>excellent</i>)	A
augsts	8	ļoti labi (<i>very good</i>)	B
	7	labi (<i>good</i>)	C
vidējs	6	gandrīz labi (<i>almost good</i>)	D
	5	viduvēji (<i>satisfactory</i>)	E
	4	gandrīz viduvēji (<i>almost satisfactory</i>)	E/FX
zems	3-1	negatīvs vērtējums (<i>unsatisfactory</i>)	neieskaitīts (<i>Fail</i>)

Māģistra darba aizstāvēšanu nodrošina kopīga Gala pārbaudījuma komisija, kas savus darba pienākumus veic abās augstskolās pēc vajadzības. Partnerinstitūcija, kura konkrētā semestrī nodrošina studiju kursu realizāciju un studentu uzņemšanu, ir arī atbildīga par katra studiju kursa eksaminācijas organizēšanu. Katra docētāja pienākums studiju kursa sākumā izskaidrot studentiem studiju kursa vērtēšanas kritērijus un eksaminācijas metodes. Studiju kursa nenokārtošanas gadījumā studentam ir tiesības eksāmenu pārkārtot divas reizes. Vērtēšanas forma: rakstiski un mutiski. Katram studiju kursam ir specifiski vērtēšanas kritēriji, kas paredz dažāda veida novērtējumu. Studiju kursam noslēdzoties, students kārtu mutisku vai rakstisku eksāmenu. ITEM programmas studiju kursu novērtējums netiek organizēts īpašās sesijās semestra noslēgumā, bet visi eksāmeni notiek uzreiz, studiju kursam noslēdzoties, kas veicina regulāras un sistemātiskas studijas. Kopējais studiju kursa novērtējums veidojas kumulatīvi, kur galīgais novērtējums sastāv no visiem iepriekš noteiktajiem nosacījumiem. Nosacījumi, kas nepieciešami sekmīga studiju kursa apguvei, tiek norādīti studiju kursa aprakstos, kurus, studiju kursam sākoties, students saņem no docētāja. Divu nedēļu laikā pēc eksaminācijas dienas studiju kursa gala vērtējums tiek fiksēts eksaminācijas lapā un iesniegts akadēmiskās administrēšanas struktūrvienībā un tiek ievadīts elektroniski katras augstskolas studiju informatīvajā sistēmā. Prakses vērtēšana notiek pēc *ieskaitīts/neieskaitīts* sistēmas.

Vērtējuma taisnīgums un apelācijas iesniegšanas tiesības

Lai nodrošinātu objektīvu novērtējumu, saskaņā ar ViA un KU kopīgiem noteikumiem, studentam ir tiesības iesniegt apelāciju. Apelāciju students var iesniegt trīs darba dienu laikā pēc oficiāla vērtējuma paziņošanas gala pārbaudījumam, eksāmenam vai citam novērtējuma studiju kursā. Akadēmiskos sasniegumu novērtējumi tiek apkopoti un analizēti vismaz reizi semestrī. Tie arī tiek ņemti vērā konkursā uz valsts budžeta finansētajām studiju vietām. Valsts gala pārbaudījums ietver

maģistra darba izstrādi un aizstāvēšanu pie valsts gala pārbaudījuma komisijas, kura tiek apstiprināta abu augstskolu Senātos. Komisija rīkojas saskaņā ar augstskolu normatīvajiem aktiem un sastāv no piecām personām, kur trīs ir ITEM akadēmiskā personāla pārstāvji ar doktora grādu no abām izglītības iestādēm un divas personas – tūrisma nozares pārstāvji no Lietuvas un Latvijas ar vismaz desmit gadu lielu darba pieredzi un maģistra grādu. Atkarībā no maģistra darbu daudzumam apstiprināt arī divas komisijas. Tā kā iepriekš minētā sistēma efektīvi tiek īstenota abās augstskolās, augstas kvalitātes un standartu sasniegšanai šāds komisijas darbs tika ieviests ITEM studiju procesa īstenošanā.

ITEM mērķu īstenošanai svarīgs princips ir tiekšanās uz augstāku standartu. Tāpēc VIA piedāvātājā studiju semestrī ir nedaudz vairāk paredzēto kontakstundu nekā nosaka valsts izglītības standarts. Tāpat arī darbā ar studējošajiem ir abpusēja izpratne par nepieciešamību tiekties uz augstākiem rezultātiem, ko parāda vērtējums. Tās ir svarīgas komponentes, lai attīstītu studējošo prasīgumu pret studijām un darba tirgū, veidotu vienu no pamatiem kvalitatīvam studiju procesam.

15.D. Absolventu nodarbinātības perspektīvas

ITEM programmas sagatavotajā pētījumā *“Tūrisma un pasākumu izglītība, Baltijas reģions/ Pētījums par nodarbinātības pieprasījumu un darba tirgus vajadzībām”* veikta padziļināta vajadzību analīze un aplūkotas nodarbinātības iespējas. ITEM programma ir vērsta uz studentu konkurētspējas priekšrocību nodrošināšanu darba tirgū. Liela nozīme ir ne vien nodarbinātībai no darba ņēmēja perspektīvas, bet arī sava uzņēmuma dibināšanai, tāpēc ITEM studiju procesā pievērsta uzmanību arī uzņēmējspēju attīstīšanai. Tūrisma un viesmīlības nozare aug; MICE tūrisms un korporatīvie pasākumi ir viena no tūrisma attīstības politikas prioritātēm, kas definēta gan Lietuvas, gan Latvijas tūrisma attīstības vadlīnijās 2014.-2020.gadam. Neskatoties uz to, visā Eiropā ir aktuāla jauniešu nodarbinātības problēma, kam nepieciešams pievērst pastiprinātu uzmanību.

Iepriekš apkopota statistika par KU un ViA maģistratūras absolventiem uzrāda augstu nodarbinātības konkurētspējas līmeni: no ViA absolvējušajiem 2010.gada absolventu vidū nodarbināti ir 96,5%, 2011. – 93,5%, 2012. – 100%. Vidēji 3-5% izvēlas studijas turpināt. Absolūtais vairākums maģistratūras absolventu strādā Lietuvā un Latvijā, tikai neliela daļa ārvalstīs. 15% no ViA maģistra līmeņa studiju programmu absolventiem ir uzņēmēji, kuri ir pašnodarbināti vai nodrošina ar darbu arī citus. KU šādu absolventu īpatsvars ir 10%. Vairāk nekā puse maģistratūras absolventu ir nodarbināti privātajā sektorā, mazāk valsts vai pašvaldību sektoros. Absolventu lojalitāte, īpaši pasākumi un turpmākas saiknes par ViA studiju procesiem uzturēšana bieži nozīmē augstākas nodarbinātības iespējas talantīgiem studentiem.

KU Karjeras centrs nodrošina karjeras plānošanas pakalpojumus. Karjeras centra mērķis ir īstenot efektīvu karjeras vadīšanas pakalpojumu sistēmu, kas apmierina studentu prasības. Tas ir izdarāms: 1) konsultējot individuāli un grupās, nodrošinot studentus ar karjeras konsultācijām informatīvos un izglītības jautājumos; 2) nodrošinot studentus ar informāciju par karjeras iespējām, to nozīmi darba vidē; 3) organizējot seminārus, pasākumus un tikšanās ar Lietuvas un ārzemju organizācijām, nodarbojoties ar studenta personīgās karjeras vadīšanas jautājumu risināšanu; 4) sadarbojoties ar sociālajiem partneriem; 5) sadarbībā ar citām institūcijām un sociālajiem partneriem īstenojot ar karjeras attīstību saistītus projektus.

Karjeras nozīme cieši ieskicēta ITEM mērķī – sagatavot kompetentus un radošus profesionāļus ar attīstītām starpdisciplinārām zināšanām starptautiskā tūrisma pasākumu vadībā, attīstītām IKT kompetencēm un pilnveidotām personīgajām dotībām, kas nepieciešamas tūrisma un pasākumu uzņēmumos, sastopoties ar nākotnes izaicinājumiem, kas iezīmē vēl augstāku lokālā un starptautiskā mēroga konkurenci. ITEM absolventiem jāspēj attīstīt nacionālā un reģionālā tūrisma pakalpojumu eksports, lai sekmētu tūrisma biznesu konferenču centros, apmešanās vietās, naktsmītņu ķēdēs, pašvaldību teritorijās un citos tūrisma galamērķos. Radoši kultūras pasākumi motivējošie pasākumi rada augstāku pievienoto vērtību un bieži var kompensēt infrastruktūras nepilnības reģionu tūrisma piedāvājumā. Pasākumi kā nozares prioritāte iekļauta Latvijas tūrisma attīstības pamatnostādnēs 2014.-2020., prognozējot to īpatsvara pieaugumu un norādot uz izglītotu speciālistu nepieciešamību

šajā jomā. Tieši starptautiskā konkurence nozīmīgu pasākumu piesaistē, gudra rīcība konkurētspējīgo priekšrocību izcelšanā pieprasa maģistra līmeņa prasmes un zināšanas.

Lai analizētu ITEM absolventu pieprasījumu darba tirgū, tika izstrādāts pētījums, kurā pieaicināti tūrisma nozares pārstāvji. Latvijā tika veiktas sešas intervijas ar pārstāvjiem no pasākumu aģentūras, viesnīcas, ceļojumu aģentūras, pils, starptautisko izstāžu uzņēmuma, Tūrisma attīstības valsts aģentūras. Tika veiktas arī 12 Igaunijas tūrisma nozares pārstāvju intervijas – 5 ar pasākumu vadītājiem, 1 ar pasākumu norises vietas pārvaldītāju, 2 ar izmitināšanas nozares pārstāvjiem, pasākumu moderatoru, „EventusGroup”, „Tallink” un Igaunijas konferenču biroja (*EstonianConventionBureau*) pārstāvjiem. Lietuvā, lai noskaidrotu, kādiem jābūt studiju programmas īstenošanas rezultātiem, lai tie nodrošinātu tūrisma vadītāju konkurētspēju, tika intervēti nozares, akadēmiskā un publiskā sektora pārstāvji, kā arī studenti.

Latvijas tūrisma nozares pārstāvji, komentējot viņu pārstāvēto organizāciju attīstības perspektīvas turpmākajos gados, min konkrētas aktivitātes, visbiežāk personāla attīstību – gan tā skaitlisko pieaugumu, gan apmācības palielināšanu. Kas attiecas uz pasākumu organizēšanas nozares lomu tūrismā, respondenti pauž pārliecību, ka tā ir ļoti būtiska. Abu valstu pārstāvji saredz potenciālu konferenču tūrismā. Nozares pārstāvji uzsvēra kvalificētu cilvēkresursu trūkumu un nepilnīgu pasākumu organizēšanas nozares potenciāla izmantošanu. Starptautisku kultūras pasākumu jomā ir ļoti labi izstrādāti mākslinieciskie un radošie scenāriji, taču nereti iztrūkst ilgtspējīga skatījuma uz ekonomisko ilgtspēju, kur nepieciešams pastiprinājums. Iespējas saistītas ar lielāku IKT tehnoloģiju izpratni un pielietojumu ikdienā un šo zināšanu un prasmju pārnesi pasākumu organizēšanas profesionālajā sfērā.

Organizācijās, kurās Igaunijā tika veiktas intervijas, vidējais nodarbināto personu skaits bija 8,5, būtiski, ka puse no tām bija augstskolu absolventi. Tuvākajos 2-5 gados plānots piedāvāt papildu pozīcijas vidējā līmeņa vadībā, projektu vadībā un vadības asistēšanā: 42% - vidējā līmeņa vadītājiem; 25% - projektu vadītājiem, projektu komandām; 8% - speciālistiem, vadītāju asistentiem. Gan KU, gan ViA ir ievērojams skaits ar tūrisma un viesmīlības nozari pārstāvošām organizācijām Lietuvā, Latvijā un Eiropā noslēgtu vienošanos par sadarbību praksi vietu un pētniecības iespēju nodrošināšanā. Sadarbības uzsākšanas iniciatore var būt gan pati ViA, gan tā var tikt uzsākta pēc studenta vai organizācijas iniciatīvas, iepriekš par sadarbību abpusēji vienojoties ar ViA.

Lai veiktu programmas pieprasījuma novērtējumu, projekta “Kopīga maģistra studiju programma „Starptautiskā tūrisma un pasākumu vadība/ ITEM” (527698-LLP-1-2012-1-LV-ERASMUS-EMCR) (2012.-2014.) laikā tika veikts pētījums ar mērķtiecīgi atlasītu aktuālo informācijas avotu iesaisti. Pētījums balstās uz tirgu noteicošo faktoru, tūrisma nozares tendenču analīzi un nozīmi uz tūrisma un pasākumu vadības izglītību. Pētījums tika veikts 2012. un 2013.gadā un aptver situāciju visās trīs Baltijas valstīs, Baltijas jūras reģionā un pārējā Eiropā. Analīze balstīta gan uz primāro, gan sekundāro datu avotiem. Visi ITEM projekta partneri bija aktīvi iesaistīti sekundāro un primāro datu apkopošanā (intervijas ar nozares pārstāvjiem Baltijas valstīs). Gala ziņojumu par pieprasījuma analīzi „Tūrisma un pasākumu izglītība, Baltijas reģions/ Pētījums par nodarbinātības pieprasījumu un darba tirgus vajadzībām” sagatavoja profesors Dr.TimotijsNoulzs (Dr.TimothyKnowles) no Mančestras Metropolitēna universitātes.

Tirgu noteicošie faktori. Tūrisma izaugsme un tendences ir cieši saistītas ar reģiona ekonomisko situāciju. Baltijas reģiona attīstība ir palēninājusies globālās recesijas un 2008. un 2009.gada finanšu krīzes rezultātā. Pēc diviem salīdzinoši labiem izaugsmes gadiem 2011. un 2012. gadā, valdības oficiālā jaunā IKP prognoze paredz valsts izaugsmes salēnināšanos. IKP pieaugums ir atkarīgs no nodarbināto skaita un produktivitātes. Vidējā gada inflācija Baltijas reģiona mērogā saglabājas 3.0 – 5.0% robežās.

Bezdarbnieku skaits kopš augstajiem 2010.gada rādītājiem pakāpeniski samazinās, lai gan paliek 15 – 13% robežās. Cilvēkiem, kas ieguvuši augstāko izglītību, ir zemāks risks palikt bez darba. Bezdarba līmenis ir atšķirīgs dažādos reģionos. Bezdarbs palielina emigrācijas risku, kas šim reģionam ir ļoti bīstami. Tādejādi darbaspēka resursi tiek izsmelti, un uzņēmēji nākotnē saskarsies ar pieejama, īpaši augsti kvalificēta, darbaspēka trūkumu. Iedzīvotāju skaita samazināšanās

migrācijas rezultātā un zema dzimstība var saasināt jau esošos negatīvos ekonomiskos procesus, kā arī radīt jaunas problēmas. Ir nepieciešamas nevis atsevišķas aktivitātes, bet kompleksa ilgtermiņa programma. Iedzīvotāju ienākumi (vidējā mēnešalga) ir starp zemākajām ES valstu vidū, bet ar tendenci pieaugt.

Tūrisma nozares tendences. Tūrisma izaugsme nākamajos piecos gados prognozēta virs ES vidējās, ap 5% gadā, tādejādi liekot uzsvāru uz vajadzību pēc darbaspēka un prasmēm nozarē. Tūrisma Baltijas reģionā ietekmē Krievija, Vācija, Somija, Zviedrija un Apvienotā Karaliste. Arī izmaksu un nodokļu atšķirības tiešā veidā ietekmē tūrisma plūsmas – kā piemēru var minēt Somiju un Zviedriju.

Tūrisms Baltijas reģionā tiek diezgan skaidri pozicionēts ar tendenci uz ģimenes brīvdienām ar ekotūrisma iezīmēm – tas pamazām virzās prom no galvaspilsētu lētā alkohola tūrisma, kas raksturīgs pēdējos gados. Šī pozicionēšanas maiņa palīdz mazināt plaisu atšķirībās starp tūrisma galvaspilsētās un reģionos katrā valstī. Šīs atšķirības ir būtiskas. Tūrisma nozarei Baltijas reģionā raksturīgi, ka dominē mazie uzņēmumi. Lielie uzņēmumi ir mazākumā un atrodami tikai trijās galvaspilsētās. Problēma līdzīgi kā citos ES reģionos ir sezonālitate, proti, kā veicināt MVU uzņēmējdarbību ne-sezonās ārpus galvaspilsētu teritorijām, kā arī pieprasījumu visa gada garumā, kas šobrīd novērojams trijās galvaspilsētās Rīgā, Tallinā un Viļņā.

Noslēgumā jāmin, ka būtisks faktors tūrisma attīstībai šajās trīs valstīs ir gaisa satiksmes, īpaši zemo cenu aviokompāniju, pieaugums. Pieaugot aviokompāniju pasažieru skaitam nākamajos piecos gados, tiks nodrošināta pastāvīga tūrisma plūsma arī citiem saistītajiem uzņēmējdarbības veidiem. Tas ir kritiski svarīgs tūrisma pieauguma faktors.

Stratēģiskās tūrisma attīstības tendences. Trīs Baltijas valstis tiek uzskatītas par salīdzinoši lētu brīvdienu galamērķi, lai gan tas ir mainījies pēdējo gadu laikā valūtu svārstību, eiro ieviešanas Igaunijā un ar 2014. gadu Latvijā, un gan pozitīvu, gan negatīvu PVN nodokļa izmaiņu rezultātā līdzīgi kā citās ES valstīs. Pēdējo gadu laikā PVN samazinājums ir izmantots kā rīks, lai stimulētu ekonomisko izaugsmi. Šajā jautājumā ir būtiska atšķirība starp trīs valstu galvaspilsētām un reģioniem, kur tiek saglabātas zemas cenas, bet kopumā ir sliktāka infrastruktūra.

Piekļuve galamērķim ir kritisks priekšnoteikums tūrisma attīstībai, un šis aspekts ir ņemts vērā, palielinot gaisa satiksmi no galvenajiem tūristu tirgiem, tāpat visās trijās valstīs ir izveidotas jaunas komerciālas lidostas (bijušajās militārajās bāzēs), kā arī attīstību piedzīvojušas jau izveidotās vecākās lidostas. Tiek prognozēts, ka šī izaugsme turpināsies un netieši ietekmēs plašāku tūrisma nozari. Lai gan pēdējo gadu laikā trīs galvaspilsētas tika uzskatītas par ballīšu un lētā alkohola galvaspilsētām, ir vērojama skaidra tendence uz ģimenes brīvdienām ar ekotūrisma iezīmēm un pieaugošu MICE industrijas nozīmi.

Turklāt arī medicīnas, veselības (īpaši zobārstniecības) un labjūtes tūrisms ir būtiski pieaudzis, norādot uz galveno stratēģisko attīstības virzienu, ko lielā mērā nosaka cena un Somijas, Krievijas un Zviedrijas tirgu pieprasījums.

Mākslas, kultūras un sporta tūrisma pieaugums ir svarīgs ne tikai pozicionēšanas maiņas stratēģijas sasniegšanā, bet tā arī ir efektīva atbilde sezonālitates problēmai. Trīs valstu vēsture un kultūra arī ir pievilcīga galvenajiem tūristu tirgiem, lai gan dažos jautājumos Krievijas un Eiropas nostāja ir atšķirīga. Noslēgumā jāmin, ka kruīzu tūrismam Baltijas reģionā ir novērojams izaugsmes potenciāls, iekļaujot trīs Baltijas valstis un, protams, vizīti Sanktpēterburgā ar tās vienkāršoto vīzas režīmu.

Tūrisma tirgus attīstības līdzības trīs Baltijas valstīs. Ir vērojamas līdzības starp trim valstīm, īpaši tādēļ, ka sava novietojuma, lieluma un kopīgās vēstures dēļ tās veidojušas kā viens tūrisma galamērķis ārvalstu eksporta tirgos. Pievilcīgākās tūrisma vietas, tūristu uzturēšanās ilgums katrā valstī ir ietekmējis tūrisma attīstību un izaugsmi ne tikai galvaspilsētā, bet arī perifērākos reģionos. Īpaša loma šajā ziņā ir ITEM programmas augstskolām: KU atrodas tiešā tuvumā populārākajam ārpus galvaspilsētas tūristu galamērķim Lietuvā – Kuršu kāpai – un ViA līdzīgi Latvijas

situācijā – Gaujas nacionālajam parkam. Abās situācijās vietas ir ar potenciālu attīstīties, un izglītības, pētniecības iesaiste ir nozīmīga no ilgtspējīgas un konkurētspējīgas galamērķa vadības viedokļa.

Nepieciešamība popularizēt Baltijas reģionu kā galamērķi ir definēta ne tikai valdības līmenī, bet daudz aktīvāk noris pašā nozarē ar pastiprinātu tīklošanos un kopīgu sadarbības projektu veidošanu starp uzņēmumiem trijās valstīs.

Baltijas valstu tūrisma jomas galvenās vājās puses ir šādas: pārlietu liela atkarība no trim galvaspilsētām, nepietiekoša tūrisma infrastruktūras attīstība valstī, būtiska atkarība no Krievijas un Somijas tirgiem, pārlietu liela atkarība no cenas iepretim vērtībai. Šo problēmjaudājumu novēršanai pamazām rodas jauni risinājumi – tendence ir pozitīva. Tūrisms un ekonomika ir cieši saistīti, tāpēc atkarība no salīdzinoši nedaudziem tūristu tirgiem ir stratēģiski vājais punkts. Tūristu profila izmaiņas pēdējo trīs gadu laikā un paredzamās izmaiņas nākamajos piecos gados, it īpaši attiecībā uz Āziju, norāda uz nepieciešamību apgūt jaunus tirgus. Visas trīs valstis ir galamērķa dzīves cikla sākuma posmos, it īpaši ārpus lielākajām pilsētām, kas norāda uz milzīgu izaugsmes potenciālu nākamajos piecos gados. Pasākumi rada augstu pievienoto vērtību un ietver radošumu, kas vietām var kompensēt infrastruktūras nepilnības. Tādējādi tā ir nozīmīga komponente kopējai nozares un reģionu attīstībai.

Ir izpētīta ITEM atbilstība attiecīgajām tūrisma attīstības perspektīvām visas trijās valstīs. Ieguldījumam paredzētās maģistra programmas izveidē ir ilgtermiņa nozīme un tas saistīts ar nākotnes tūrisma pieauguma prognozēm Baltijas reģionā. Šajā ziņojumā attiecībā pret paredzēto maģistra programmu ietverti šādi komentāri:

- Pasākumu vadības nozare, lai cik plaši vai specifiski tā tiktu definēta, ir acīmredzami svarīgs tūrisma elements Baltijas reģionā. Turklāt, pasākumu vadība piedzīvo izaugsmi augstākajā izglītībā Apvienotajā Karalistē. Galvenā problēma ir tajā, ka daži nozares speciālisti un izglītības pārstāvji valdības līmenī neatzīst terminu „pasākumu vadība”. Tādēļ ir izaicinājums nonākt pie nosaukuma, kas atbilst Baltijas reģiona prasībām, nevis tiek uzspiests no ārpuses. Tūrisma un viesmīlības nozares tiek atzītas, tomēr pasākumi netiek uzskatīti par atsevišķu nozari, bet iekļauti iepriekš minētajās nozarēs.
- Jaunās maģistra programmas panākumi nodrošināmi tikai ar internacionalizācijas palīdzību gan attiecībā uz studiju programmas saturu, gan studentu korpusu. Programmas dzīvotspējai nepieciešams piesaistīt studentus ārpus Baltijas reģiona, un šajā ziņā programmai jābūt ar starptautiskām ambīcijām, aptverot arī Āzijas dienvidaustrumu reģionu un Krieviju, NVS valstis. Tas dos pievienoto vērtību starpkultūru izpratnē un sadarbībā starp organizācijām un organizāciju ietvaros, kā arī būs impulss starptautiskai pasākumu un visas tūrisma un atpūtas jomas attīstībai.
- Komunikācija, valoda, un līderības prasmes ir jaunās maģistra studiju programmas satura pamatā, un tā ir arī kopīga prasība vairākās valstīs. Tas veicina lielāku uzsvāru uz vadības prasmēm un nodarbinātību, iespējams uz vairāk tīri akadēmisko disciplīnu rēķina. Attiecībā uz valodām būtu nozīmīgas krievu valodas zināšanas, tomēr tiek ņemts vērā šāda uzstādījuma vēsturiskais konteksts.
- Svarīga tendence visās trīs valstīs ir iedzīvotāju demogrāfiskais profils. Iedzīvotāju skaits turpina samazināties. Attiecīgi akadēmiskajām iestādēm jābūt gatavām jaunajam studentam – studentam, kas ir vecāks un ar būtisku darba pieredzi, bet iespējams ar nepietiekošu akadēmisko kvalifikāciju. ITEM projekts apzinās vajadzību piedāvāt e-apmācību. Ir jāmaina arī uzņemšanas prasības, lai atspoguļotu mainīgo studentu pieprasījumu, t.i. profesionālajā pieredzē sasniegto rezultātu atzīšana.
- Nozares struktūra trīs valstīs (kā arī ES kopumā, īpaši Vācijā) norāda uz mazo un vidējo uzņēmumu pārsvaru. Tas nozīmē, ka programmai jāvērs uzmanību atsevišķiem elementiem, funkcionālajām un vispārējām vadības prasmēm, tai skaitā uzņēmējdarbībai. Tāpēc jaunajai maģistra programmai nevajadzētu būt vēl vienam „maģistram biznesa vadībā”, bet gan tās saturam būtu jābūt atbilstošam tūrisma nozarei Baltijas valstīs, tāpēc konkrēts fokuss un

funkcionalitāte ir ļoti svarīgi aspekti. Moduļu izstrāde, iesaistot nozari, sadarbība un atbalsts ir īpaši vērsti uz šiem fokusa un funkcionalitātes aspektiem. Lai arī akadēmiskā kontekstā nozares un akadēmiskā korpusa pārstāvji strādā kopā, tomēr, iespējams, skatās dažādos virzienos – šajā programmā mērķtiecīga partnerība ir panākumu atslēga.

- Studentiem ir nepieciešams saprast jaunās tehnoloģijas un it īpaši to pielietojumu tūrisma un atpūtas vadības kontekstā, un šis aspekts ir jaunās programmas pamatā.

Vēl viena joma, kas ir svarīga reģionam ir veselības, labjūtes un medicīnas tūrisms, kas noteikti pieaugs nākamajos gados. Turklāt arī ekoloģija un vide ir jautājumi, kas ir kopīgi visā reģionā un kas būtu jāiekļauj jaunajā programmā. Partnerības nozīmīgums starp trim Baltijas valstīm nevar tikt novērtēts par zemu, it īpaši runājot par tūrisma un pasākumu izglītības nodrošināšanu.

16.D. Iepriekšējā studiju virziena akreditācijā saņemto ieteikumu ieviešana

Pirmie studējošie ITEM studiju programmā tika uzņemti 2014.gada septembrī pēc iepriekš iegūtas programmas licences. Tās iegūšanas procedūra tika veikta gan Latvijas, gan Lietuvas attiecīgajās institūcijās. Studiju virziens kopumā ir akreditēts līdz 2019. gada 21. maijam.

2016.gada maijā-augustā akreditācija norisinājās ITEM programmas sadarbības partnera – Klaipēdas Universitātes pusē. Visaugstākais novērtējums ir par programmas mērķiem, sagaidāmajiem rezultātiem un programmas pārvaldību. Augsts vērtējums sniegts par studiju saturu un piesaistītajiem docētājiem, par infrastruktūru un studiju resursiem, studiju procesu un studējošo snieguma vērtējumu. Vāju tematisko jomu kopumā nav. Pie ieteikumiem minēti četri:

1) vienoties par konkrētu tiešsaistes platformu, kura tiek izmantota studijām kā vienota (e-punkts iekštīklā VIA, arī Moodle, cita dizaina Moodle vide Klaipēdas Universitātē). Pie šī priekšlikuma ir uzsākts darbs.

2) lielāks koordinējošs darbs starp piesaistītajiem viesdocētājiem – par vērtēšanas sistēmas vienotu principu izpratni. Šim risinājums pieņemts, programmas vadības pārstāvjiem apspriežot nosacījumus ar katru vies-docētāju atsevišķi pirms studiju kursa sākuma.

3) noteikta docētāju kvalifikācijas celšanas sistēma, kas ļautu sekot līdzi ieguldījumam ik gadu un plānot mērķtiecīgus pasākumus. Līdz šim programmas uzsākšanas gadā tika organizēti kvalifikācijas celšanas kursi par IKT risinājumu ieviešanu studiju procesā, inovatīvām metodēm. Tas tika īstenots ar Bredas Universitātes NHTV Breda docētāju izstrādātajiem kvalifikācijas kursiem, ar tiem sekojošu atbalsta platformu attālināti. Konkretizēta programma un pasākumi būtu paredzami arī turpmāk.

4) izstrādājami konkretizējoši nosacījumi maģistru darbu noformēšanai, kas līdz šim balstījās uz atsaucēm uz starptautisko APA stila pielietojumu. Tomēr tajā nav ietvertas noteiktas noformēšanas sadaļas. Nosacījumi ir izstrādāti, ietverot nepieciešamos paraugus, nianses tiek saskaņotas starp abām institūcijām.

Akreditācijas komisija ļoti atzinīgi izteicās par kopīgās starptautiskās studiju programmas pārvaldību, kas ir paraugs daudzām citām līdzīgām programmām.

17. Kopsavilkums par studiju virziena attīstības plāniem

Studiju virziena un studiju programmu perspektīvais novērtējums, ņemot vērā nacionāla līmeņa attīstības plānošanas dokumentos izvirzītās valsts attīstības prioritātes, Latvijas uzdevumus Eiropas Savienības kopējo stratēģiju īstenošanā, kā arī studiju programmas atbilstība Eiropas augstākās izglītības telpas veidošanas rekomendācijām.

VRSTAO tiek īstenots saskaņā ar Eiropas Savienības izglītības un zinātnes telpas attīstību veicinošiem dokumentiem – Boloņas un Kopenhāgenas procesiem, Lisabonas stratēģijai. Studiju

programmu apguvē dominējošā individuālā pieeja, atvērtība sadarbībai un inovācijām līdz šim ļāvusi sekmēt studējošo personisko un profesionālo izaugsmi, kā arī uzņēmējdarbības garu tūrisma, kā to paredz ES stratēģiskie mērķi, izglītībā. Nacionālā mērogā studiju virziens savu atbilstību normatīvo aktu prasībām apliecinājis, saņemot augstāko studiju virzienu novērtējumu kategoriju 2013.gada pavasarī un akreditēts līdz 2019.gadam.

Studiju programmās jau ilgstoši izstrādāta iekšējās kvalitātes sistēma, kā arī aktīva saziņa ar nozari ļauj saņemt studiju programmu izvērtējumu no malas, kas papildina formālā studiju virziena akreditācijas procesā gūtos atzinumus un rada priekšstatu par aspektiem, kas attīstāmi. Tomēr tai pat laikā jāatzīst, ka situācija Latvijas augstākās izglītības vidē un pieejamais finansējuma apjoms neļauj pilnībā izpildīt kvalitātes un attīstības prasības, ko izvirza ES stratēģiskās attīstības dokumenti un efektīvi labot nepilnības, kuras identificētas iekšējā un/vai ārējā kvalitātes vērtēšanas procesā.

Finansējuma apstākļi ierobežo pilnvērtīgu reaģēšanu uz straujajām izmaiņām darba tirgū, kavējot profesionālu mācībspēku piesaisti un jaunāko tehnoloģisku nodrošinājumu. Iepriekš minētie apstākļi un to sekas neļauj pilnībā sekot Eiropas kvalitātes nodrošināšanas pamatprincipu ietvarstruktūrai, joneprognozējamība attiecībā uz pieejamajiem resursiem apgrūtina studiju virziena attīstības stratēģisko plānošanu, kā arī rada neveselīgu konkurenci ieinteresēto personu vidū, kavējot skaidri formulētu kvalitātes principu izstrādi un īstenošanu.

Kopumā jāsecina, ka studiju virziena saturs atbilst ES izvirzītajiem izglītības telpas modernizēšanas mērķiem. VRSTAO, ņemot vērā tā sadarbības partneru loku, akadēmisko mācībspēku nodrošinājumu un gadu laikā iegūto labo reputāciju darba devēju skatījumā, attiecīgos apstākļos ir iespējas kļūt par pilnvērtīgu dalībnieku ES augstākās izglītības telpā.

Latvijas tūrisma pamatnostādnes 2014.-2020.gadam balstās uz konceptuālajiem pamatiem, kas ietverti Latvijas tūrisma mārketinga stratēģijā 2010.-2015.gadam, Latvijas preču un pakalpojumu eksporta veicināšanas un ārvalstu investīciju piesaistes pamatnostādņēs 2013.-2019.gadam un Nacionālajā attīstības plānā 2014.-2020.gadam. Tiek ievēroti arī principi, kas noteikti Eiropas Komisijas 2013.gada februārī izstrādātājās rekomendācijās par Eiropas tūrisma rādītāju sistēmu ilgtspējīgai attīstībai galamērķu līmenī (*European Tourism Indicators System (ETIS): for Sustainable Management at Destination Level*), t.sk. nepieciešamība pēc specializācijas, nostiprinot un uzlabojot ilgtspējīgu tūrisma attīstību. Galvenais uzdevums ilgtspējīgas tūrisma pārvaldības nodrošināšanai ir apzināt pieejamos tūrisma resursus, to izmantošanas robežas un līdzsvarot tūrisma nozares attīstību tādā veidā, lai panāktu ieguvumus ekonomiskajā, sociālajā, kā arī vides aizsardzības sfērā. Kā eksportam, tā arī iekšējam patēriņam nepieciešams būtiski uzlabot Latvijas tūrisma nozares konkurētspēju un ilgtspēju, ievērojot kvalitātes un sociālās atbildības pret vidi un kultūru aspektus. Viens no svarīgākajiem Pamatnostādņu mērķiem ir palielināt tūrisma eksporta groza ienesīgumu, ko nosaka produktu un pakalpojumu kompozīcija, tādējādi Pamatnostādnes fokusētas uz ienesīgāku tūrisma produktu un pakalpojumu veidu attīstību³². Lai to visu sasniegtu, ir nepieciešams augsti kvalificēts darba spēks, to apliecina viennozīmīgs nozares atbalsts ViA pieprasījumam par budžeta vietu palielināšanu, jo joprojām daļa no budžeta vietām ir augstskolas pašfinansētas. Kopējā situācija valstī, kad daudzos studiju virzienos ir brīvas studiju vietas, kopumā samazina maksas studentu skaitu, kā izeja no šīs situācijas ir programmaslielāka integrācija ar tehnoloģijām un inženierzinātnēm. VRSTAO 2014. gada rudenī saņēma atbalsta vēstules no Tūrisma Attīstības Valsts Aģentūras, Latvijas tūrisma Aģentu asociācijas, Latvijas Viesnīcu un Restorāna Asociācijas, Vidzemes Tūrisma Asociācijas un Gaujas Nacionāla parka tūrisma biedrības. Visas organizācijas pauda atbalstu nepieciešamībai pēc jauniem speciālistiem šai straujajā un dinamiski attīstošajā nozarē. (skatīt pielikumu Nr.P.11).

³²Latvijas tūrisma pamatnostādnes 2014.-2020. gadam

https://www.em.gov.lv/lv/nozares_politika/turisms/dokumenti/politikas_planosanas_dokumenti/

STUDIJU VIRZIENA PAŠNOVĒRTĒJUMA ZIŅOJUMA PIELIKUMI

PAŠNOVĒRTĒJUMA ZIŅOJUMA PIELIKUMI PIEEJAMI PĒC PIEPRASĪJUMA: studijas@va.lv

STUDIJU PROGRAMMU PAŠNOVĒRTĒJUMA ZIŅOJUMA PIELIKUMI

PAŠNOVĒRTĒJUMA ZIŅOJUMA PIELIKUMI PIEEJAMI PĒC PIEPRASĪJUMA: studijas@va.lv